

BAYRAMLARINIZ MÜBARƏK!

RƏSMİ DÖVLƏT QƏZETİ

AZƏRBAYCAN

№ 52 (10072) 20 mart 2026-cı il CÜMƏ

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

QƏZETİN ƏSASI 1918-Cİ İLDƏ QOYULMUŞDUR

Bütöv Azərbaycanın Zəfər tonqalı

İlahi mərhəmət və mənəvi kamillik ayı təqvimini tərk etsə də, ruhumuzda qalır

Ramazan insanın daxilinə yönəldiyi, ruhunun dərinliklərinə enərək özünü yenidən kəşf etdiyi ilahi bir fürsətdir. Bu müqəddəs ayda edilən hər bir yaxşılıq, deyilən hər bir xoş söz, edilən yardım insanın mənəvi dünyasını zənginləşdirir, onu daha saf, kamil bir varlığa çevirir. İnsan Ramazan ayında yalnız bədəni ilə deyil, ruhu ilə də oruc tutur - kinindən, nifrətindən, tamahından uzaqlaşaraq saflaşır, yenilənir, ucalır.

Yola saldıığımız bu ay zamanın ön mübarək, işıqlı anlarının cəmləndiyi ilahi mərhələdir. Bu ay insan ruhuna nur bəxş edən, qəlbləri saflaşdıran, mənəvi dünyamızı zənginləşdirən bir hikmət məktəbidir. Bu ayda insan nəfsinə qalib gəlir, xeyirlə şərin mübarizəsində imanla iradənin vəhdətini tapır, ruhən ucalaraq Tanrıya daha da yaxınlaşır. Duaların qəbul olunduğu, niyyətlərin saflaşdığı bu müqəddəs zaman kəsiyi bəşəriyyətə mərhəmət, bağışlama və ümid mesajı verir. Ramazan Allahın qüdrətindən pay verib insanların yoluna nur çilədiyi, Tanrının dörd müqəddəs

səmavi kitabını - Tövrati, Zəburu, İncili və Qurani göndərdiyi aydır. Ramazan xoş niyyət, arzu, dilək ayıdır. Ramazan imanını sınağa çəkildiyi, duaların qəbul olunduğu aydır.

18

Qarabağın xilaskarı İlham Əliyev 2021-ci il martın 20-də Şuşada, Cıdır düzündə bayram tonqalı alovlandırdı. Bu, azad Şuşada qalanan ilk Novruz tonqalı olaraq yaddaşlara yazıldı. Şuşada qalanan Zəfər tonqalı birliyin, bütövlüyün və sarsılmaz iradənin sönməz rəmzi kimi tarixə çevrildi.

Dövlət başçısı həmin gün xalqımıza müraciətində bu tarixi anın əhəmiyyətini belə ifadə etdi: "Biz bu il Novruz bayramını Şuşada, Cıdır düzündə qeyd edirik. Bu, tarixi hadisədir. 2004-cü ildən başlayaraq, hər il mən Azərbaycan xalqını Novruz bayramı münasibətilə təbrik edərkən deyirdim ki, biz öz doğma torpaqlarımıza qayıdacağıq. Deyirdim ki, biz ölkəmizin ərəzi bütövlüyünü bərpa edəcəyik. Deyirdim ki, biz Novruz bayramını torpaqlarımız işğaldan azad olunan sonra Qarabağda qeyd edəcəyik və bu gün gəl-di. Bu gün biz Novruz bayramını qədim şəhərimizdə, Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşada qeyd edirik".

2021-ci ilin martında Şuşada, Cıdır düzündə alovlanan o ilk tonqal Azərbaycanın müasir tarixinə sadəcə bir bayram hadisəsi kimi deyil, milli ləyaqətin bərpası kimi daxil oldu. Çünki bu od, atəş düşmənin "yenilməzlik mifi"nin külə çevrildiyini göstərdi, onilliklər boyu işğalın əbədiyyəti barədə formalaşdırılan saxta təsəvvürlər həmin tonqalın alovu ilə yanib yoxa çıxdı.

Tarix boyu bu torpaqlarda kök salmış Novruz ənənələri işğal dövründə zorla dayandırılmışdı. Müzəffər Ali Baş Komandanın Şuşada həmin tonqalı özü alovlandırması həm də azərbaycanlıların bu torpaqların özəli sakinləri olmasını dünyaya bir daha nümayiş etdirdi. Gur alovlanan bayram tonqalı Azərbaycanın Şuşaya yalnız fiziki olaraq deyil, həm də dəyərləri, ruhu və kimliyi ilə qayıdışının simvolu oldu.

2021-ci ildə Şuşada alovlandırılan bu tonqalın işığı bütöv Azərbaycana yayıldı. O, təkcə Şuşanı deyil, bütün Qarabağı işıqlandıran çırağa çevrildi. Vətən qibləmizdə qalanan o atəşin hərarəti az sonra Xankəndidə, Xocalıda və Ağdərədə... alovlanacaq qələbə tonqallarına da sirayət etdi.

Xilaskar lider İlham Əliyevin hər il azad olunmuş bölgələrimizin birində tonqal qalması artıq müqəddəs bir ənənəyə çevrilib. 2024-cü il martın 18-də Xankəndi şəhərində alovlanan tonqal isə bütöv Azərbaycanın suverenliyinin simvolu idi.

12

Ramazan ayı hər il xalqımızın birlik və bərabərliyini daha da gücləndirir

Ramazan bayramı münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrik

Hörmətli həmvətənlər!
Sizi mübarək Ramazan bayramı münasibətilə ürəkdən təbrik edir, hamınıza ən xoş arzu və diləklərimi yetirirəm.

Mənəvi-əxlaqi kamilliyi və nəəc niyyətləri özündə təcəssüm etdirən, insanların ruhunu və təfəkkürünü saflaşdıran on bir ayın sultanı Ramazan artıq başa çatır. Müqəddəs kitabımız Qurani-Kərimin nazil olduğu bu mübarək ayda müsəlmanlar Allah qarşısında vicdani borc və vəzifələrini ləyaqətlə yerinə yetirmək fürsəti qazanır, yardımlaşma, şəfqət və mərhəmət kimi xeyirxah əməllərin sevincini yaşayırlar.

Azərbaycan yüzillərdir ki, ayrı-ayrı etiqad və inancların əmin-amanlıq şəraitində dinc yanaşı mövcud olduğu nadir məkanlardandır. Bəşəriyyəti daim sülhə, humanizmə və qardaşlığa dəvət edən islam dini tarixən cəmiyyətimizdə etnik-mədəni müxtəlifliyin qorunub saxlanılmasında, qarşılıqlı hörmət və etimada əsaslanan dözümlülük mühitinin və milli-mənəvi həmrəyliyin qorqar olmasında müstəsna rol oynamışdır.

Əziz bacı və qardaşlarım!

Ramazan ayı hər il xalqımızın birlik və bərabərliyini daha da gücləndirir, xeyirxahlığın və savab əməllərin təntənəsinə çevrilir. Bu mübarək günlərdə dövlətimizin əmin-amanlığı, firavanlığı və tərəqqisi naminə etdiyiniz dualara qoşulur, Azərbaycanın müstəqilliyi və ərəzi bütövlüyü uğrunda canından keçmiş qəhrəman şəhidlərimizin xatirəsini ehtiramla yad edirik.

Bir daha sizə və dünyanın müxtəlif guşələrində yaşayan bütün soydaşlarımıza səmimi təbriklərimi çatdırır, ailələrinizə səadət, süfrələrinizə bol ruzi və bərəkət arzulayıram.

Allah orucunuzu və dualarınızı qəbul etsin.

Ramazan bayramınız mübarək olsun!

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

İlham Əliyevlə Şavkat Mirziyoyev arasında telefon danışığı olub

Martın 19-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevlə Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyev arasında telefon danışığı olub.

Şavkat Mirziyoyev dövlətimizin başçısı-nı və qardaş Azərbaycan xalqını qarşıdan gələn müqəddəs Ramazan və Novruz bayramları münasibətilə təbrik edib, xalqımıza ən xoş arzularını çatdırıb.

Prezident İlham Əliyev təbriklərə görə təşəkkürünü bildirərək, öz növbəsində Şavkat Mirziyoyevi və qardaş özbək xalqını bayramlar münasibətilə təbrik edib, Özbəkistana gələcəkdə də firavanlıq və rifah arzulayıb.

Telefon söhbəti zamanı həmçinin Azərbaycan-Özbəkistan strateji mütəfəqlik münasibətlərinə toxunulub, əlaqələrin bütün sahələrdə uğurla inkişaf etməsindən məmnunluq bildirilib.

Azərbaycan və Özbəkistan prezidentləri Yaxın Şərqdəki mövcud vəziyyətdən narahatlıqlarını ifadə edib, gərginliyin si-

yasi-diplomatik yollarla həllinin vacibliyini vurğulayıblar.

Telefon danışığı əsnasında həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran məsələlərə və gələcək təmaslara dair fikir mübadiləsi aparılıb.

Prezidentin Mətbuat Xidməti

Ardıcıl, sistemli və sürətli...

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpası istiqamətində bütün işlər uğurla yerinə yetirilir

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpası və yenidən qurulması Azərbaycanın dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biri olmaqla yanaşı, həm də milli ideya səviyyəsinə yüksəlib. Bu proses ölkəmizin suverenliyinin, gücünün və qətiyyətinin nümunəsidir. Görülən işlər həm keçmiş məcburi köçkünlərin doğma yurdlarına qayıdışını təmin etməyə, həm də regionda dayanıqlı sosial-iqtisadi inkişafı formalaşdırmağa xidmət edir.

11

azerbaijan-news.az

Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 6-cı, 17-ci və 20-ci bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 4 (II kitab), maddə 251 (Cild I); 2024, № 1, maddələr 8, 18, № 3, maddə 250, № 7, maddə 772, № 11, maddə 1189, № 12 (II kitab), maddələr 1330, 1350; 2025, № 1, maddə 1, № 2, maddələr 98, 99, № 3, maddələr 217, 221, № 4 (I kitab), maddə 322, № 5, maddə 434, № 6, maddə 538, № 7, maddələr 607, 626, № 11, maddə 1013; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 30 dekabr tarixli 332-VIIQD və 335-VIIQD nömrəli qanunları) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

- 1.1. 271-ci maddə üzrə:
 - 1.1.1. adında "Kompüter" sözü "İKT" akronimi ilə əvəz edilsin;
 - 1.1.2. 271.1-ci maddənin dispozisiyasında "Kompüter" sözü "İKT" akronimi ilə, "kompüter məlumatlarını" sözləri "elektron verilənləri" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 1.1.3. 271.3-cü maddənin dispozisiyasında "kompüter" sözü "İKT" akronimi ilə əvəz edilsin;
 - 1.1.4. "Qeyd" hissəsi üzrə:
 - 1.1.4.1. 1-ci bənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"1. Bu Məcəllənin 271-273-2-ci maddələrində "İKT sistemi" dedikdə Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin 7.0.49-cu maddəsində, "elektron verilənlər" dedikdə həmin Məcəllənin 7.0.50-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş anlayışlar başa düşülür.";
 - 1.1.4.2. 2-ci bənd ləğv edilsin;
 - 1.2. 271-ci maddə üzrə:
 - 1.2.1. adında "Kompüter məlumatlarını" sözləri "Elektron verilənləri" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 1.2.2. 271.1-ci maddənin dispozisiyasında "Kompüter", birinci və dördüncü hallarda "kompüter" sözləri "İKT" akronimi ilə, hər iki halda "kompüter məlumatlarını" sözləri "elektron verilənlərin" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 1.2.3. 272.3-cü maddənin dispozisiyasında "kompüter" sözü "İKT" akronimi ilə əvəz edilsin;
 - 1.3. 273-cü maddə üzrə:
 - 1.3.1. adında "Kompüter" sözü "İKT" akronimi ilə, "kompüter məlumatlarına" sözləri "elektron verilənlərə" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 1.3.2. 273.1-ci maddənin dispozisiyasında "Kompüter məlumatlarını" sözləri "Elektron verilənlərin" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 1.3.3. 273.2-ci maddənin dispozisiyasında "Kompüter məlumatlarını" sözləri "Elektron verilənlərin" sözləri ilə, "kompüter" sözü "İKT" akronimi ilə əvəz edilsin;
 - 1.3.4. 273.4-cü maddənin dispozisiyasında "kompüter" sözü "İKT" akronimi ilə əvəz edilsin;
 - 1.3.5. "Qeyd" hissəsinin 2-ci bəndində hər dörd halda "kompüter" sözü "İKT" akronimi ilə əvəz edilsin;
 - 1.4. 273-1.2-ci və 273-1.3-cü maddələrin dispozisiyasında "kompüter" sözü "İKT" akronimi ilə əvəz edilsin;
 - 1.5. 273-2-ci maddə üzrə:
 - 1.5.1. adında "Kompüter məlumatlarını" sözləri "Elektron verilənlərin" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 1.5.2. dispozisiyada hər iki halda "kompüter məlumatlarını" sözləri "elektron verilənləri" sözləri ilə, "kompüter məlumatları" sözləri "elektron verilənlər" sözləri ilə, "kompüter məlumatlarını" sözləri "elektron verilənlərin" sözləri ilə əvəz edilsin.

Maddə 2. Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8 (II kitab), maddə 585 (Cild I); 2024, № 1, maddə 4, № 4, maddələr 362, 365, 368, № 6 (I kitab), maddə 631; 2025, № 1, maddə 1, № 2, maddə 98, № 4 (I kitab), maddə 308, № 6, maddələr 529, 538, № 7, maddə 607, № 8, maddələr 736, 743, № 11, maddə 1011) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

- 2.1. 7.0.48-ci maddənin sonunda nögtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 7.0.49 - 7.0.54-cü maddələr əlavə edilsin:
- "7.0.49. **informasiya və kommunikasiya texnologiyaları sistemi (bundan sonra - İKT sistemi)** - proqram təminatı əsasında elektron verilənləri toplayan, saxlayan və avtomatik əməl edən hər hansı qurğu və ya qarşılıqlı qoşulmuş və ya əlaqələndirilmiş qurğular qrupudur;
- 7.0.50. **elektron verilənlər** - faktların, məlumatların və ya anlayışların İKT sisteminə əməl üçün yararlı formada olan hər hansı təsviri, o cümlədən İKT sisteminin müəyyən funksiya yerinə yetirməsini təmin edən proqramdır;
- 7.0.51. **xidmət provayderi** - göstərdiyi xidmətlərin istifadəçilərini İKT sistemi vasitəsilə kommunikasiya imkanı ilə təmin edən, yaxud belə kommunikasiya xidmətləri və ya xidmət istifadəçiləri üçün elektron verilənlərin əməlini və ya saxlanılmasını həyata keçirən istənilən dövlət orqanı (qurumu), hüquqi və ya fiziki şəxsdir;
- 7.0.52. **trafik verilənləri** - kommunikasiyanın mənbəyini, təyinat yerini, marşrutunu, vaxtını, tarixini, ölçüsünü, müddətini və ya xidmətin növünü göstərən, kommunikasiya zəncirinin tərkib hissəsini təşkil edən İKT sistemi tərəfindən yaradılan, İKT sistemi vasitəsilə həyata keçirilən kommunikasiya ilə əlaqəli olan hər hansı elektron veriləndir;
- 7.0.53. **abunəçi məlumatları** - trafik və ya məzmun verilənləri istisna olmaqla, istifadə edilən kommunikasiya xidmətinin növü, bu xidmətə dair texniki təminat tədbirləri və xidmətin göstərilmə müddəti, xidmət müqaviləsi və ya razılaşması əsasında əldə edilən abunəçinin şəxsiyyəti, poçt və ya coğrafi ünvanı, telefon və digər əlaqə nömrəsi, hesablaşma və ya ödəniş məlumatları, kommunikasiya əvədliliklərinin qarşıdırıldığı yerlər haqqında hər hansı məlumatları müəyyən etməyə imkan verən xidmət provayderinin göstərdiyi xidmətlərin istifadəçiləri barədə xidmət provayderində saxlanılan istənilən məlumatlardır;
- 7.0.54. **məzmun verilənləri** - abunəçi məlumatları və ya trafik verilənləri istisna olmaqla, şəkillər, mətn me-

sajları, səsli mesajlar, audioyazılar və videoyazılar da daxil olmaqla İKT sistemi vasitəsilə ötürülən məlumatın mahiyyəti ilə əlaqəli hər hansı elektron verilənlərdir.";

- 2.2. 16.2-ci maddədə "tutulması" sözü ", habelə xidmət provayderində saxlanılan digər məlumatların (abunəçi məlumatlarının, trafik və məzmun verilənlərinin) ələ keçirilməsi" sözləri ilə əvəz edilsin;
- 2.3. 51-1-ci və 51-2-ci maddələr müvafiq olaraq 51-3-cü və 51-4-cü maddələr hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda 51-1-ci və 51-2-ci maddələr əlavə edilsin:

"Maddə 51-1. Cinayət mühakimə icraatının elektron qaydada aparılması

51-1.1. Elektron qaydada cinayət mühakimə icraatı bu Məcəllənin 51-2-ci və 51-3-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş xüsusiyyətlər nəzərə alınmaqla bu Məcəllə ilə müəyyən edilmiş ümumi qaydalara uyğun olaraq həyata keçirilir.

51-1.2. Cinayət mühakimə icraatı zamanı prosesual sənədlərin elektron formada tərtib edilməsi, sənədlərin elektron qeydiyyatı və elektron döviyyəsi qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

51-1.3. Cinayət mühakimə icraatının elektron qaydada aparılması zamanı sənəd döviyyəsinin və cinayət-prosessual fəaliyyətin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar gücləndirilmiş elektron imzadan və sertifikatlaşdırılmış elektron imza vasitələrindən istifadə edilir.

51-1.4. "Elektron imza və elektron sənəd haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada elektron sənəd formasında tərtib edilmiş sənədlər kağız daşıyıcıda olan sənədlərlə eyni hüquqi qüvvəyə malikdir.

51-1.5. Bu Məcəllədə kağız daşıyıcıda tərtib olunması nəzərdə tutulan sənədlər gücləndirilmiş elektron imza və sertifikatlaşdırılmış elektron imza vasitələri ilə imzalanmaqla göndərilə, saxlanıla və yoxlanıla bilər.

51-1.6. Kağız daşıyıcıda verilmiş və ya tərtib edilmiş sənədlər cinayət mühakimə icraatını elektron qaydada aparın təhqiqatçı, müstəntiq, prokuror və ya hakim tərəfindən gücləndirilmiş elektron imza və sertifikatlaşdırılmış elektron imza vasitələri ilə imzalanmaqla müvafiq informasiya sistemlərinə yüklənir.

51-1.7. İstintaq və ya digər prosesual hərəkətlərin aparılması zərurəti yaranıqda cinayət prosesini həyata keçirən orqan müvafiq informasiya sistemi vasitəsilə göndərilmiş sənədin əslini tələb edə bilər.

51-1.8. Cinayət mühakimə icraatı elektron qaydada aparılıqda cinayət təqibi üzrə materialların məhv edilməsinin qarşısının alınması məqsədilə onların ehtiyat nüsxəsinin formalaşdırılaraq saxlanılması cinayət prosesini həyata keçirən orqanlar tərəfindən təmin edilir.

Maddə 51-2. Məhkəməyədək icraatın elektron qaydada aparılması

51-2.1. Elektron qaydada məhkəməyədək icraat cinayət təqibi orqanlarının müvafiq informasiya sistemləri vasitəsilə həyata keçirilir. Prosesual sənədlər və digər məlumatlar bu Məcəllə ilə müəyyən edilmiş qaydalara uyğun olaraq cinayət təqibi orqanlarının müvafiq informasiya sistemləri vasitəsilə elektron qaydada mübadilə edilə bilər.

51-2.2. Cinayət təqibi orqanlarının müvafiq informasiya sistemlərində cinayət prosesinin iştirakçılarının və cinayət prosesində iştirak edən digər şəxslərin iştirak etdiyi iş üzrə prosesin gedişi, çıxarılan qərarlar, onların icra vəziyyəti, onlardan verilən şikayət və ya protestlər barədə məlumat almaq, prosesual sənədləri göndərmək və qəbul etmək, habelə prosesual hərəkətdə iştirak etmək imkanlarını təmin edən elektron kabinet yaradılır.

51-2.3. Məhkəməyədək icraat elektron qaydada həyata keçirildikdə cinayət prosesinin iştirakçıları və cinayət prosesində iştirak edən digər şəxslər cinayət təqibi orqanlarının müvafiq informasiya sistemlərində qeydiyyatdan keçmişlərsə, bu Məcəlləyə əsasən həmin şəxslərə verilməsi nəzərdə tutulmuş prosesual sənədlər və digər məlumatlar onların elektron kabinetlərində yerləşdirilir. Bu barədə həmin şəxslərə cinayət təqibi orqanlarını müvafiq informasiya sistemləri vasitəsilə elektron qaydada (elektron poçt və SMS vasitəsilə) məlumat verilir. Sənəd elektron kabinetdə yerləşdirildikdə və bu barədə sənədin göndərilidyi şəxs məlumatın elektron qaydada verilməsi təmin edildikdə o, rəsmi qaydada verilmiş hesab edilir.

51-2.4. Bu Məcəllənin 51-2.3-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş şəxslər bu Məcəlləyə əsasən cinayət təqibi orqanına təqdim etmək hüququna malik olduqları prosesual sənədləri müvafiq elektron kabinetləri vasitəsilə göndərə bilərlər.";

2.4. 51-3-cü maddə üzrə:

2.4.1. adı aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Maddə 51-3. Məhkəmə icraatının elektron qaydada aparılması";

2.4.2. 51-3.2-ci maddə ləğv edilsin;

2.4.3. 51-3.3-cü maddəyə "etmək" sözüəndən sonra ", habelə prosesual hərəkətlərdə iştirak etmək" sözləri əlavə edilsin;

2.4.4. 51-3.4-cü və 51-3.5-ci maddələr ləğv edilsin;

2.4.5. 51-3.6-cı maddənin birinci cümləsində "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiiq olunduğu məhkəmələrdə cinayət" sözləri "Cinayət" sözü ilə əvəz edilsin;

2.4.6. 51-3.7-ci maddədə "51-1.6-cı" sözləri "51-3.6-cı" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.4.7. 51-3.8-ci maddədə "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiiq olunduğu məhkəmələrdə" sözləri "Məhkəmə icraatı elektron qaydada aparılıqda" sözləri ilə, "həmin sistemdə" sözləri "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminə" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.4.8. 51-3.9-cu maddədə "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiiq olunduğu məhkəmələrdə" sözləri "Məhkəmə icraatı elektron qaydada aparılıqda" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.4.9. 51-3.10-cu maddə ləğv edilsin;

2.4.10. 51-3.11-ci maddədə "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiiq olunduğu məhkəmələrdə, məhkəmə", sözləri "Məhkəmə" sözü ilə əvəz edilsin;

2.4.11. 51-3.12-ci maddədə "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiiq olunduğu məhkəmələrdə məhkəmənin" sözləri "Məhkəmənin" sözü ilə əvəz edilsin;

2.5. 51-4-cü maddə üzrə:

2.5.1. 51-4.1.1-ci, 51-4.1.2-ci və 51-4.1.4-cü maddələrdə "51-2.1-ci" sözləri "51-4.1-ci" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.5.2. 51-4.2-ci maddədə "51-2-ci" sözləri "51-4-cü" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.5.3. 51-4.3-cü maddənin birinci cümləsində "51-2.1-ci" sözləri "51-4.1-ci" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.5.4. 51-4.4-cü maddənin birinci və ikinci cümlələrində "51-2.1-ci" sözləri "51-4.1-ci" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.5.5. 51-4.5-ci maddənin ikinci cümləsində "51-2.1.2-ci" sözləri "51-4.1.2-ci" sözləri ilə, "51-2.1.4-cü" sözləri "51-4.1.4-cü" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.5.6. 51-4.9-cu maddədə "51-2-ci" sözləri "51-4-cü" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.5.7. 51-4.10-cu maddədə "51-2.1-ci" sözləri "51-4.1-ci" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.5.8. 51-4.11-ci maddədə "51-2.4-cü" sözləri "51-4.4-cü" sözləri ilə, "51-2.1-ci" sözləri "51-4.1-ci" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.5.9. 51-4.12-ci maddənin birinci və ikinci cümlələrində "51-2.1-ci" sözləri "51-4.1-ci" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.6. 52-ci maddə üzrə:

2.6.1. 52.2-ci maddənin ikinci cümləsində "tikilməsini" sözü "əlavə edilməsini" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.6.2. 52.4-cü maddəyə "işinin" sözüəndən sonra "kağız daşıyıcıda olan" sözləri əlavə edilsin;

2.6.3. 52.6-cı maddəyə "sənədlərin" sözüəndən sonra "və ya elektron verilənlərin" sözləri əlavə edilsin;

2.7. 54-1.5-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"54-1.5. Prosesual sənədlər bu Məcəllənin 51-2-ci və 51-3-cü maddələrində müəyyən edilmiş qaydada müvafiq informasiya sistemləri vasitəsilə çatdırıla bilər.";

2.8. 92.3.16-cı maddədə "51-2-ci" sözləri "51-4-cü" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.9. aşağıdakı məzmununda 124.2.3-1-ci və 133-1.133-3-cü maddələr əlavə edilsin:

"124.2.3-1. elektron formada sübutlar";

"Maddə 133-1. Elektron formada sübutlar

133-1.1. Cinayət təqibi üzrə əhəmiyyət kəsb edən halların müəyyən edilməsinə kömək edən elektron verilənlər, o cümlədən abunəçi məlumatları, trafik və ya məzmun verilənləri cinayət prosesini həyata keçirən orqanın qərarı ilə bu Məcəllənin tələbləri nəzərə alınmaqla elektron formada sübut hesab edilə bilər.

133-1.2. Elektron verilənlər cinayət-prosessual qanunvericiliyin tələblərinə riayət etməklə əldə edildikdə sübut kimi qəbul edilə bilər.

Maddə 133-2. Elektron formada sübutların saxlanılması

133-2.1. Elektron formada sübutlar və onların saxlanıldığı daşıyıcılar (bu Məcəllənin 133-3-cü maddəsinə əsasən mühafizəsinin təmin edilməsi üçün verilməsi halları istisna olmaqla) cinayət prosesini həyata keçirən orqan tərəfindən cinayət təqibi üzrə icraatın materiallarına əlavə edilir və işin bütün saxlanma müddəti ərzində işdə saxlanılır.

133-2.2. Elektron formada sübutlar və onların saxlanıldığı daşıyıcılar təmliyi və təhlükəsizliyi təmin ediləcək şəkildə qorunub saxlanılmalıdır.

133-2.3. Götürülmüş və işə əlavə edilmiş elektron formada sübutları cari uçot, hesabət və digər hüququayğun məqsədlər üçün qanuni sahib tələb etdikdə, ona həmin elektron formada sübutlardan və ya onların saxlanıldığı daşıyıcılardan müvəqqəti istifadə etmək və ya elektron verilənlərin surətini çıxarmaq imkanı verilməlidir.

133-2.4. Məhkəmənin hökmi qanuni qüvvəyə mindiyi gündən bir il keçdikdən sonra və ya cinayət prosesini həyata keçirən orqanın cinayət təqibi üzrə icraata xitam verilməsi haqqında qərarı qüvvəyə mindikdən sonra cinayət təqibi üzrə icraatın materiallarında olan elektron formada sübutlar və ya onların saxlanıldığı daşıyıcılar qanuni sahiblərinin xəşişi ilə onlara qaytarıla bilər. Bu halda müstəntiq, prokuror və ya məhkəmə qaytarılan elektron formada sübutların surətlərini çıxarmalı, doğruluğunu təsdiq etməli və cinayət təqibi üzrə icraatın materiallarında saxlanmalıdır.

Maddə 133-3. Elektron verilənlərin mühafizəsinin təmin edilməsi

133-3.1. Cinayət təqibi üzrə əhəmiyyət kəsb edən İKT sisteminə, onun hissələrində və ya daşıyıcılarda saxlanılan elektron verilənləri, o cümlədən xidmət provayderində saxlanılan məlumatların (abunəçi məlumatları, trafik və məzmun verilənlərinin) itkiyə və ya modifikasiyaya məruz qalmasını qarşısını almaq məqsədilə cinayət prosesini həyata keçirən orqanın qərarı əsasında beynəlxalq təhlükəsizlik standartlarına uyğun olaraq şifrələmə və ya digər müvafiq texniki tədbirlər görülür. Cinayət prosesini həyata keçirən orqanın bu barədə qərarında şifrələmə və ya digər texniki tədbir obyekti, məzmunu, müddəti, şərtləri, tədbirlərin görülməsi tapşırılan şəxslər və əhəmiyyət kəsb edən digər hallar göstərilir. Şifrələmə və ya digər texniki tədbirlər sahibliyində müvafiq elektron verilənlər olan fiziki və ya hüquqi şəxslər, yaxud cinayət prosesini həyata keçirən orqanın müəyyən etdiyi digər şəxslər tərəfindən görülür.

133-3.2. Bu Məcəllənin 133-3.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan elektron verilənlərin şifrələmə və ya digər müvafiq texniki tədbirlər tətbiiq edildə, itkiyə və ya modifikasiyaya məruz qala biləcəyini güman etməyə kifayət qədər əsaslar olduqda, cinayət prosesini həyata keçirən orqan sahibliyində belə elektron verilənlər olan fiziki, hüquqi və ya vəzifəli şəxsə həmin elektron verilənlər, o cümlədən xidmət provayderində saxlanılan məlumatların (abunəçi məlumatlarının, trafik və məzmun verilənlərinin) 90 (doxsan) gündən çox olmayan müddət ərzində mühafizə və toxunulmazlığının təmin edilməsini tapşırılması barədə qərar qəbul edə bilər. Bu müddət ci-

nayət təqibi üzrə icraat başa çatnadək uzadıla bilər. Cinayət prosesini həyata keçirən orqanın qərarında mühafizə edilməsi nəzərdə tutulan elektron verilənlərin məzmunu, mühafizənin müddəti, şərtləri, mühafizənin təmin edilməsi tapşırılan şəxslər və əhəmiyyət kəsb edən digər hallar göstərilir. Mühafizənin təmin edilməsi ilə bağlı tədbirlər sahibliyində müvafiq elektron verilənlər olan fiziki və ya hüquqi şəxslər, yaxud cinayət prosesini həyata keçirən orqanın müəyyən etdiyi digər şəxslər tərəfindən görülür.

133-3.3. Elektron verilənlərin mühafizəsi tapşırılmış şəxs bu cür prosedurların həyata keçirilməsi ilə bağlı konfidensiallığı qoruyandır.";

2.10. 134.2.8-ci maddəyə "məlumatların" sözüəndən sonra ", habelə xidmət provayderində saxlanılan digər məlumatların (abunəçi məlumatlarının, trafik və məzmun verilənlərinin)" sözləri əlavə edilsin;

2.11. 143.2-ci maddədə "əşyaları təqdim etməyə" sözləri "əşyaların, elektron verilənlərin təqdim edilməsini" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.12. 177-ci maddə üzrə:

2.12.1. 177.3.1-ci maddədə "yerinə" sözü "yerində" sözü ilə, "binalarına" sözü "binalarında" sözü ilə əvəz edilsin;

2.12.2. aşağıdakı məzmununda 177.3.1-1-ci maddə əlavə edilsin:

"177.3.1-1. İKT sisteminə, onun hissələrinə, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcılara və elektron verilənlərə baxış, onlarda axtarış, habelə onların və elektron verilənlərinin götürülməsi";

2.12.3. 177.3.5-ci maddəyə "məlumatların" sözüəndən sonra ", habelə xidmət provayderində saxlanılan digər məlumatların (abunəçi məlumatlarının, trafik və məzmun verilənlərinin)" sözləri əlavə edilsin;

2.12.4. aşağıdakı məzmununda 177.4.1-1-ci maddə əlavə edilsin:

"177.4.1-1. İKT sisteminə, onun hissələrinə, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcılara və elektron verilənlərə baxış, onlarda axtarış, o cümlədən bu Məcəllənin 245.11.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada aparılan genişləndirilmiş axtarış, habelə İKT sisteminin, onun hissələrinin, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcıları və elektron verilənləri götürmə - bu Məcəllənin 243.3.1-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş hallar olduqda";

2.12.5. 177.4.4-cü maddəyə "məlumatların" sözüəndən sonra ", habelə xidmət provayderində saxlanılan digər məlumatların (abunəçi məlumatlarının, trafik və məzmun verilənlərinin)" sözləri əlavə edilsin;

2.12.6. 177.6-cı maddədə "maddəsində" sözü "və 177.3.1-1-ci maddələrində" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.13. 236-cı maddə üzrə:

2.13.1. 236.1-ci maddəyə "əşyaların," sözüəndən sonra "İKT sisteminin, onun hissələrinin, elektron verilənlərinin saxlanıldığı daşıyıcıların və ya elektron verilənlərin," sözləri əlavə edilsin;

2.13.2. 236.5-ci maddəyə "sənədləri," sözüəndən sonra "İKT sisteminin, onun hissələrini, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcıların və ya elektron verilənləri," sözləri əlavə edilsin;

2.13.3. 236.9-cu maddəyə "obyektlərə" sözüəndən sonra ", habelə İKT sisteminə, onların hissələrinə, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcılara və ya elektron verilənlərə" sözləri əlavə edilsin;

2.13.4. aşağıdakı məzmununda 236.10-cu maddə əlavə edilsin:

"236.10. İKT sistemlərinə, onların hissələrinə, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcılara və ya elektron verilənlərə baxış zamanı elektron verilənlərin götürülməsi zərurəti yaranıqda, həmin məlumatların götürülməsi bu Məcəllənin 244.3, 245.11-245.14-cü və 247.6-cı maddələrində nəzərdə tutulmuş tələblər yerinə yetirilməklə aparılır.";

2.14. aşağıdakı məzmununda 242.4-cü və 243.3.1-1-ci maddələr əlavə edilsin:

"242.4. Əldə olunan sübutlar və ya əməliyyat-axtarış fəaliyyətinin materialları hər hansı İKT sisteminə, onun hissələrində, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcılarda və ya elektron verilənlərdə iş üzrə sübut əhəmiyyətinə malik ola biləcək məlumatların olmasını güman etməyə kifayət qədər əsas verdikdə, həmin sistemdə, onun hissələrində, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcılarda və ya elektron verilənlərdə iş üzrə sübut əhəmiyyətinə malik ola biləcək məlumatların olmasını güman etməyə kifayət qədər əsas verdikdə, həmin sistemdə, onun hissələrində, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcılarda və ya elektron verilənlərdə axtarış aparıla və İKT sistemi, onun hissələri, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcılar və ya elektron verilənlər götürülə bilər.";

"243.3.1-1. şəxsiyyət və ya dövlət hakimiyyəti ələhinə cinayətin törədilməsinə və ya həmin cinayətin törədilməsinə hazırlığın aparılmasına dəlalət edən İKT sisteminin, onun hissələrinin, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcıların və ya elektron verilənlərin gizlədilməsini və ya məhv edilməsini";

2.15. 244.3-cü maddəyə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

"Bu Məcəllənin 242.4-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş hallarda axtarış və ya götürmənin aparılmasında mü-təxəssisin iştirakı təmin edilir.";

2.16. aşağıdakı məzmununda 245.11-245.14-cü və 247.6-cı maddələr əlavə edilsin:

"245.11. Bu Məcəllənin 242.4-cü maddəsində nəzərdə tutulan hallarda axtarış aparılarkən müstəntiq bu Məcəllənin 177.2-177.6

Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində, "Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Polis haqqında", "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Dövlət qulluğu haqqında", "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında", "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Fövqəladə hallar orqanlarında xidmətkeçmə haqqında", "Hesablama Palatası haqqında", "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi və "Dövlət qulluqçusu üçün hakimiyyət səlahiyyətinin icrasına görə əlavə haqqın təyin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun ləğv edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 3-cü, 5-ci, 10-cu, 15-ci, 16-cı, 17-ci, 18-ci, 19-cu, 20-ci və 25-ci bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003, № 6, maddə 274 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 489, № 7, maddə 756) 209.2-ci maddəsində "15000 manat" sözləri "respublika üzrə ildə bir dəfə müəyyən edilən orta aylıq nominal əməkhaqqının 20 misli" sözləri ilə əvəz edilsin.

Maddə 2. Azərbaycan Respublikası Gömrük Məcəlləsinin (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011, № 9, maddə 787 (Cild I); 2024, № 7, maddə 747; 2025, № 6, maddə 524, № 7, maddə 627) 334.1.2-ci maddəsinə "işçilərinin" sözlündən sonra "(müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri və onun müavinləri istisna olmaqla)" sözləri əlavə edilsin.

Maddə 3. "Hərbi qulluqçuların statusu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Məlumatı, 1992, № 4, maddə 79; 1993, № 5, maddə 132; Azərbaycan Respublikasının 1995-ci il 2 may tarixli 1030 nömrəli Qanunu; Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 5, maddə 378 (Cild I); 2024, № 11, maddə 1183) 10-cu maddəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. 2-ci hissənin birinci cümləsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Hərbi xidmətin şəraitindən, ixtisasdan, hərbi peşədən, hərbi rütbədən və hərbi xidmətdə olmağın müddətindən asılı olaraq hərbi qulluqçuların dövlət hesabına təminat xərcliyi (müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri və onun müavinləri, Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın rəhbəri, müavinini və əməkdaşları, habelə müvafiq icra hakimiyyəti orqanında hərbi xidmət vəzifəsinə də qulluq keçən dövlət qulluqçularına münasibətdə isə yalnız aylıq vəzifə və rütbə məşəsi) almaq hüququ vardır.;"

3.2. 7-ci hissəyə "hərbi qulluqçulardan" sözlərindən sonra", habelə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri və onun müavinlərindən, Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın rəhbəri, müavinini və əməkdaşlarından, habelə müvafiq icra hakimiyyəti orqanında hərbi xidmət vəzifəsində qulluq keçən dövlət qulluqçulardan" sözləri əlavə edilsin.

Maddə 4. "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 2, maddə 106 (Cild I); Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 297-VIIQD nömrəli Qanunu) 21-ci maddəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

4.1. birinci hissədə "3550" rəqəmləri "17000" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

4.2. ikinci hissə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Milli Məclis sədrinin birinci müavinini 16000 manat, Milli Məclis sədrinin müavinini 15000 manat, Milli Məclisin komitə və komissiya sədri 13000 manat, Milli Məclisin komissiya və komitə sədrinin müavinini 11500 manat, Milli Məclisin deputatı 9000 manat məbləğində aylıq vəzifə məaşı alırlar.;"

4.3. üçüncü hissə ləğv edilsin.

Maddə 5. "Polis haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 11, maddə 611 (Cild I); 2024, № 1, maddə 3; 2025, № 8, maddə 735, № 8, maddə 743) 35-ci maddəsinə aşağıdakı məzmununda III hissə əlavə edilsin:

"III. Bu maddənin I hissəsində polis əməkdaşları üçün nəzərdə tutulan təminatlar (vəzifə və xüsusi rütbə maaşları, habelə istirahət, səssvermə, iş günü hesab edilməyən bayram günləri və ümumxalq hüzn günü, gecə vaxtı və iş vaxtından artıq vaxtda görülən işə görə normativ hüquqi aktlara uyğun olaraq müəyyənləşdirilən əlavə haqlar istisna olmaqla) müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri və onun müavinlərinə, habelə Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın rəhbəri, müavinini və əməkdaşlarına şamil edilmir."

Maddə 6. Azərbaycan Respublikasının 1999-cu il 7 dekabr tarixli 768-IQ nömrəli Qanunu (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 12 (Cild I); 2024, № 6 (I kitab), maddə 636, № 8, maddə 934; № 12 (II kitab), maddə 1337) ilə təsdiq edilmiş "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında Əsasnamə"yə aşağıdakı məzmununda 109-1-ci maddə əlavə edilsin:

"109-1. Bu Qanunun 93-cü (vəzifə, xüsusi rütbə maaşları və elmi dərəcəyə görə əlavə istisna olmaqla), 94-cü, 96-cı, 97-ci, 99-cu və 109-cu maddəsinin ikinci abzasında gömrük orqanlarının vəzifəli şəxslərinə nəzərdə tutulan təminatlar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri və onun müavinlərinə şamil edilmir."

Maddə 7. "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 1, maddə 1 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 489, № 7, maddə 748, № 8, maddə 934; 2025, № 2, maddə 96, № 6, maddə 539, № 7, maddə 606; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 305-VIIQD nömrəli və 30 dekabr tarixli 331-VIIQD nömrəli qanunları) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

7.1. 1.1.19-cu maddəyə ikinci halda "dövlət qulluqçusunun" sözlərindən sonra "dövlət məvəcibinin məbləğinin müəyyənləşdirilməsi," sözləri əlavə edilsin;

7.2. 8-ci maddə üzrə:

7.2.1. 8.1.2-ci maddəyə"Konstitusiyası," sözlündən sonra "habelə" sözü, ikinci halda "qanunları" sözlündən sonra "və ya Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 113-cü maddəsi" sözləri, "Məclisi," sözlündən sonra "Naxçıvan Muxtar Respublikasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanı, müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının aparatları" sözləri əlavə edilsin;

7.2.2. 8.1.3-cü maddədən "Naxçıvan Muxtar Respublikasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanı," sözləri çıxarılıs və həmin maddəyə "Nümayəndəliyi" sözlündən sonra ", müvafiq icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri" sözləri əlavə edilsin;

7.3. 11-ci maddə üzrə:

7.3.1. 11.1.3.11-ci və 11.1.3.12-ci maddələr aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"11.1.3.11. Azərbaycan Respublikası apellyasiya məhkəmələri, Azərbaycan Respublikası müvafiq icra hakimiyyəti orqanları, Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurası aparatlarının, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin rəhbərləri, Azər-

baycan Respublikasının Korruptsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyasının katibi;

11.1.3.12. müvafiq icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentliklərinin və dövlət xidmətlərinin rəhbərləri;"

7.3.2. 11.1.4.11-ci maddəyə "rəhbərləri" sözlündən sonra "(bu Qanunun 11.1.3.11-ci, 11.1.4.17-ci və 11.1.5.5-ci maddələri nəzərə alınmaqla)" sözləri, "müavinləri" sözlündən sonra ", həmin orqanların aparatlarında struktur bölmə (şöbə) rəhbərləri" sözləri əlavə edilsin;

7.3.3. 11.1.4.13-cü maddədən "müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən" sözləri çıxarılıs;

7.3.4. 11.1.4.14-cü maddədən "(bu Qanunun 11.1.3.12-ci maddəsi nəzərə alınmaqla)" sözləri çıxarılıs;

7.3.5. aşağıdakı məzmununda 11.1.4.16-cı və 11.1.4.17-ci maddələr əlavə edilsin:

"11.1.4.16. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası Baş nazirinin, müvafiq icra hakimiyyəti orqanları rəhbərlərinin müşavirləri, köməkçiləri;

11.1.4.17. müvafiq icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri aparatlarının rəhbərləri və onların müavinləri;"

7.3.6. 11.1.5.2-ci maddədə "rəhbəri və onun" sözləri "rəhbərinin" sözü ilə əvəz edilsin və həmin maddəyə "müavinini" sözlündən sonra "(bu Qanunun 11.1.5.5-ci və 11.1.5.9-cu maddələri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

7.3.7. 11.1.5.4-cü maddədən "(bu Qanunun 11.1.4.13-cü maddəsi nəzərə alınmaqla)" sözləri çıxarılıs;

7.3.8. 11.1.5.5-ci və 11.1.5.9-cu maddələr aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"11.1.5.5. müvafiq icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri aparatlarında struktur bölmə (şöbə) rəhbərləri, həmin orqanların rəhbərlərinin müşavirləri və köməkçiləri;"

"11.1.5.9. Azərbaycan Respublikası apellyasiya məhkəmələrinin, Azərbaycan Respublikası müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının, Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurasının aparatlarında, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Katibliyində struktur bölmə (şöbə) rəhbərlərinin müavinləri;"

7.3.9. aşağıdakı məzmununda 11.1.5.12-ci maddə əlavə edilsin:

"11.1.5.12. müvafiq icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri aparatlarında struktur bölmə (şöbə) rəhbərləri;"

7.3.10. 11.1.6.2-ci maddə ləğv edilsin;

7.3.11. 11.1.6.4-cü maddəyə "müavinini" sözlündən sonra "(bu Qanunun 11.1.5.12-ci və 11.1.6.4-1-ci maddələri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

7.3.12. aşağıdakı məzmununda 11.1.6.4-1-ci maddə əlavə edilsin:

"11.1.6.4-1. müvafiq icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri aparatlarında struktur bölmə (şöbə) rəhbərlərinin müavinləri;"

7.3.13. 11.1.8.2-ci maddədən ikinci halda ", onların müavinləri" sözləri çıxarılıs;

7.4. 17.1-ci maddənin birinci abzasının ikinci cümləsi çıxarılıs;

7.5. 22-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Maddə 22. Dövlət qulluğunda qulluq stajı

21.1. Dövlət qulluqçusunun dövlət qulluğunda qulluq stajı hesablanarkən aşağıdakı dövrlər nəzərə alınır:

22.1.1. dövlət qulluqçusunun tutduğu vəzifədə qulluq stajı;

22.1.2. bu Qanunun 2.3-cü maddəsində nəzərdə tutulan dövlət qulluğunun xüsusi növündə qulluq stajı;

22.1.3. dövlət qulluqçusu digər dövlət qulluğu vəzifəsinə keçirildikdə və qəbul edildikdə əvvəlki dövlət qulluğu vəzifəsindəki qulluq stajı;

22.1.4. dövlət qulluqçusunun əlavə təhsil müddəti;

22.1.5. məhkəmə və ya müvafiq səlahiyyətli orqan tərəfindən müəyyən edilmiş dövlət qulluqçusunun məcburi işburaxna dövrü;

22.1.6. dövlət qulluğu vəzifəsində staj və sınaq müddəti;

22.1.7. dövlət qulluğu vəzifəsinin və orta əməkhaqqının saxlanılması şərtlə dövlət qulluqçusunun dövlət qulluğundan ayrıldığı müddət;

22.1.8. əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirildiyi müddət;

22.1.9. ödənişli məzuniyyət dövrləri, o cümlədən uşağa qulluq etmək üçün qismən ödənişli sosial məzuniyyət müddəti;

22.1.10. müddətli haqqı hərbi xidmətə çağırılmaздan əvvəl dövlət qulluğu vəzifəsində qulluq etmiş və ehtiyatı buraxıldıqdan sonra bilavasitə yenidən dövlət qulluğu vəzifəsinə təyin edilən dövlət qulluqçusunun müddətli haqqı hərbi xidmətdə olduğu müddət.

22.2. Dövlət qulluqçusunun qulluq stajının hesablanması onun qulluq etdiyi dövlət orqanı tərəfindən həyata keçirilir.

22.3. Dövlət qulluqçusunun qulluq stajı müəyyənləşdirilərkən onun qulluq stajına bu Qanun qüvvəyə minənədək qanunvericilik, icra və məhkəmə hakimiyyəti orqanlarında (o cümlədən Azərbaycan Respublikasının ərazisindən kənarda), habelə 1991-ci il oktyabrın 18-dək dövlət, sovet və partiya orqanlarında iş müddəti də daxil edilir.

22.4. Dövlət qulluğunda qulluq stajı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) informasiya sistemində və (və ya) Dövlət qulluqçularının reyestrinə əsasən, Azərbaycan Respublikası Əmək Məcəlləsinin 7-ci maddəsinin 2-1-ci hissəsi ilə müəyyən edilmiş hallarda, eləcə də 2014-cü ilin iyulun 1-dək xitam verilmiş əmək müqavilələrinə münasibətdə isə əmək kitabçasına əsasən müəyyən edilir.

22.5. Dövlət qulluqçusunun bu Qanunun 2.3-cü maddəsində nəzərdə tutulan dövlət qulluğunun xüsusi növündə qulluq (xidmət) illəri onun dövlət qulluğu stajına və dövlət qulluğu stajı onun bu Qanunun 2.3-cü maddəsində nəzərdə tutulan dövlət qulluğunun xüsusi növündə qulluq (xidmət) illərinə daxil edilir.

22.6. Qulluğun (xidmətin) xüsusiyyətləri nəzərə alınaraq, dövlət qulluğunun xüsusi növündə qulluq (xidmət) illərinin dövlət qulluğu stajına və dövlət qulluğu stajının dövlət qulluğunun xüsusi növündə qulluq (xidmət) illərinə daxil edilməsi qaydasını və şərtlərini müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) təsdiq edir.

22.7. Bu Qanunun 22.1-ci və 22.3-cü maddələrinin tətbiqi zamanı yaranmış fikir ayrılığı Şura tərəfindən aradan qaldırılır.;"

7.6. 22-1.2-ci maddə ləğv edilsin;

7.7. 24-cü maddə üzrə:

7.7.1. adında "mükafatlandırılması" sözü "həvəsləndirilməsi" sözü ilə əvəz edilsin;

7.7.2. 24.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"24.1. Dövlət qulluqçularının fəaliyyətində səmərəliliyin artırılması məqsədilə həvəsləndirmə tədbirləri həyata keçirilir.;"

7.8. 30-1.12.1-ci maddə ləğv edilsin;

7.9. ikinci halda IV fəsil VII fəsil hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda VI fəsil əlavə edilsin:

"VI fəsil

Dövlət qulluqçularının əməyinin ödənilməsi sistemi
Maddə 33-1. Əməyin ödənilməsi sisteminin tətbiqi və idarə edilməsi

33-1.1. Dövlət qulluqçularının əməyinin ödənilməsi sistemi rəqabət-qabiliyyətlik, mətnasiblik, motivasiya, çeviklik və uyğunlaşma amilləri nəzərə alınmaqla bu Qanun və əmək qanunvericiliyi ilə tənzimlənir.

33-1.2. Dövlət orqanları dövlət büdcəsində bu məqsədlər üçün nəzərdə tutulmuş vəsait, müəyyən edilmiş işçilərinin ümumi say həddi və struktur bölmələrin yaradılması üçün işçilərin say həddi çərçivəsində ştat cədvəlinə struktur bölmələrin və struktur bölmələrdə işçilərin sayının müəyyənləşdirilməsində sərbəstdirlər.

33-1.3. Bu Qanunun 33-1.1-ci maddəsində "rəqabətqabiliyyətlik" dedikdə dövlət qulluqçularının baza vəzifəsinin səviyyəsinin özəl sektorda analoji vəzifələrin əməkhaqqı səviyyələri ilə qulluq funksiyalarının mürəkkəbliyi və məsuliyyəti baxımından balanslaşdırılması, "mətnasiblik" dedikdə dövlət qulluqçularının dövlət məvacibinin dövlət orqanının kateqoriyasına, dövlət qulluğu vəzifəsinin təsnifatına, əməyin ödəniş səviyyəsinə, qulluq stajına və xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsinin nəticəsinə uyğun olaraq müəyyən edilməsi, "motivasiya" dedikdə dövlət qulluqçusunun vəzifədə yüksəlişi ilə yanaşı tutduğu vəzifədə fərdi peşəkarlıq və yüksək sərişətlik keyfiyyətlərinin artırılması ilə əlaqədar əməyinin ödənilməsi sistemi üzrə həvəsləndirilməsi, "çeviklik və uyğunlaşma" dedikdə dövlət qulluqçularının dövlət məvacibinin səviyyəsinin iqtisadiyyatın inkişaf səviyyəsinə uyğunlaşdırılmasını təmin edilməsi başa düşülür.

Maddə 33-2. Dövlət məvacibi

33-2.1. Dövlət qulluqçusunun məvacibinə daxildir:

33-2.1.1. aylıq vəzifə məaşı;

33-2.1.2. ixtisas dərəcəsinə görə əlavə haqq;

33-2.1.3. qulluq üçün zəruri olan hallarda aylıq iş vaxtı norması 5 saatdan çox artırılanda işlədiyi hər saata görə ödənilən əlavə haqq;

33-2.1.4. əmək qanunvericiliyinə əsasən əmək şəraiti ilə əlaqədar dövlət qulluqçularına şamil edilən əlavələr (qulluq şəraitinin ağır və zərərliyiynə, iqlim şəraitinə və s.).

33-2.2. Dövlət qulluqçusunun aylıq vəzifə məaşı mətnənasiblik amili nəzərə alınmaqla əməyinin ödəniş səviyyəsinə və pilləsinə uyğun olaraq müəyyən edilir.

33-2.3. Dövlət qulluqçularına dövlət büdcəsindən ödənilən dövlət məvacibi yalnız bu Qanunla müəyyən edilir.

33-2.4. Bu Qanunun 33-2.1.4-cü maddəsində nəzərdə tutulan əlavələr müvafiq qaydada hesablanan məbləğin 50 faizi məbləğində tətbiq edilir.

Qeyd: Dövlət qulluğunun inzibati vəzifəsinə qəbul həyata keçirilənədək bu vəzifədə müvəqqəti işləyən, dövlət qulluqçusu olmayan işçinin aylıq vəzifə məaşı minimum əməkhaqqından aşağı olmamaqla həmin vəzifənin 1-ci ödəniş pilləsi üzrə vəzifə məaşının 50 faizi məbləğində müəyyən edilir.

Maddə 33-3. Əməyin ödəniş səviyyələri və pillələri

33-3.1. Dövlət qulluqçularının baza aylıq vəzifə məaşları (birinci ödəniş pilləsi) şaquli istiqamətdə dövlət orqanlarının kateqoriyasından, vəzifələrin təsnifatından, səlahiyyət həcmindən və iyerarxiyasından asılı olaraq inzibati vəzifələrin 35 və yardımçı vəzifələrin 17 ödəniş səviyyələri üzrə müəyyən edilir.

33-3.2. Dövlət qulluğunun inzibati və yardımçı vəzifələri üzrə aylıq vəzifə məaşının minimum məbləğindən başlayaraq ödəniş səviyyələri üzrə baza aylıq vəzifə məaşları hər növbəti səviyyə üzrə əvvəlki baza aylıq vəzifə məaşına artım faizləri tətbiq edilməklə hesablanır.

33-3.3. Dövlət qulluğunun inzibati vəzifələri üçün müəyyən edilən minimum vəzifə məaşı yardımçı vəzifələrin ən yüksək səviyyə üzrə baza aylıq vəzifə məaşından az ola bilməz.

33-3.4. Dövlət qulluğu stajından və xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi nəticəsindən və ya bu Qanunla müəyyən edilən hallarda yalnız dövlət qulluğu stajından asılı olaraq dövlət qulluqçusunun aylıq vəzifə məaşı üfqi istiqamətdə 1-7-ci pillələr üzrə hər növbəti pillə üzrə baza aylıq vəzifə məaşına artım faizi tətbiq edilməklə müəyyən edilir.

33-3.5. Dövlət qulluğunun inzibati və yardımçı vəzifələri üzrə aylıq vəzifə məaşının minimum məbləğindən başlayaraq ödəniş səviyyələri üzrə vəzifələr, səviyyə və pillələr üzrə artım faizləri və aylıq vəzifə məaşlarının məbləğləri müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

Maddə 33-4. Aylıq vəzifə məaşının müəyyən edilməsi şərtləri

33-4.1. Dövlət qulluqçusunun qulluq keçdiyi tarixə aylıq vəzifə məaşının məbləği, eləcə də dövlət məvacibinə daxil edilən digər ödənişlər bu Qanuna və əmək qanunvericiliyinə əsasən müəyyən edilərək dövlət orqanının rəhbərinin əmri (sərəncamı) ilə rəsmiləşdirilir.

33-4.2. Dövlət qulluğuna staj və sınaq müddətinə qəbul edilmiş şəxslərin və ilk dəfə daimi dövlət qulluğuna qəbul edilən dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə məaşları təyin edildiyi vəzifəyə müvafiq olaraq 1-ci ödəniş pilləsi üzrə müəyyən edilir.

Qulluq stajı (il)	Əməyin ödəniş pilləsi
1 ilədək	1-ci
1 ildən 5 ilədək	2-ci
5 ildən 10 ilədək	3-cü
10 ildən 15 ilədək	4-cü
15 ildən 20 ilədək	5-ci
20 ildən 25 ilədək	6-cı
25 ildən yuxarı	7-ci

33-4.3. Ali kateqoriya dövlət orqanlarında inzibati vəzifələrin ali-üçüncü təsnifatları üzrə inzibati vəzifə tutan dövlət qulluqçusunun və bütün təsnifatlar üzrə yardımçı vəzifə tutan dövlət qulluqçusunun əməyinin ödəniş pilləsi dövlət qulluğunda qulluq stajının müddətindən asılı olaraq aşağıdakı kimi müəyyən edilir:

33-4.4. Bu Qanunun 33-4.3-cü maddəsində göstərilən inzibati vəzifələr istisna olmaqla, digər inzibati vəzifə tutan dövlət qulluqçusunun əməyinin ödəniş pilləsi qulluq stajına və dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsinin nəticəsinə, habelə aşağıdakı hər halda əsasən 2-ci pillədən başlayaraq tutduğu pillədən bir pillə yuxarı müəyyən edilir:

33-4.4.1. qulluq stajına görə:

33-4.4.1.1. 1 ildən 5 ilədək;

33-4.4.1.2. 5 ildən 15 ilədək;

33-4.4.1.3. 15 ildən yuxarı;

33-4.4.2. qiymətləndirmənin nəticəsinə görə:

33-4.4.2.1. "əla" qiymətləndirildik

Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində, "Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Polis haqqında", "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Dövlət qulluğu haqqında", "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında", "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Fövqəladə hallar orqanlarında xidmətkeçmə haqqında", "Hesablama Palatası haqqında", "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi və "Dövlət qulluqçusu üçün hakimiyyət səlahiyyətinin icrasına görə əlavə haqqın təyin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun ləğv edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Əvvəli 3-cü səh.

Maddə 8. "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 7, maddə 452 (Cild I); 2024, № 12 (II kitab), maddə 1337; 2025, № 8, maddə 734) aşağıdakı məzmununda 21.6-cı maddə əlavə edilsin:

"21.6. Bu Qanunun 21.1-ci (vəzifə və rütbə maaşları istisna olmaqla), 21.2-1-ci, 21.3-cü və 21.4-cü maddələrində prokurorluq işçilərinə nəzərdə tutulan təminatlar Baş prokuror və onun müavinlərinə, habelə Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın rəhbəri, müavini və əməkdaşlarına şamil edilmir."

Maddə 9. Azərbaycan Respublikasının 2001-ci il 29 iyun tarixli 168-IIQ nömrəli Qanunu (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 7, maddə 453 (Cild I); 2024, № 8, maddə 934, № 12 (II kitab), maddə 1337) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında Əsasnamə"yə aşağıdakı məzmununda 100-1-ci maddə əlavə edilsin:

"100-1. Bu Qanunun 88-ci maddəsinin ikinci abzasında, 91-ci maddəsində (vəzifə və xüsusi rütbə maaşları istisna olmaqla) və 97-ci maddəsinin ikinci abzasında daxili işlər orqanları əməkdaşları üçün nəzərdə tutulan təminatlar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri və onun müavinlərinə, habelə Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın rəhbəri, müavini və əməkdaşlarına şamil edilmir."

Maddə 10. "Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, № 8, maddə 601 (Cild I); 2025, № 1, maddə 5) aşağıdakı məzmununda 20.10-1-ci maddə əlavə edilsin:

"20.10-1. Bu Qanunun 20.2-ci (vəzifə və rütbə maaşları istisna olmaqla), 20.4-cü, 20.6-cı, 20.7-ci (pulsuz dövlət tibb xidməti istisna olmaqla) və 20.10-cu maddələrində kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti subyektinin əməkdaşları üçün nəzərdə tutulan təminatlar müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının rəhbərləri və onun müavinlərinə, habelə Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın rəhbəri, müavini və əməkdaşlarına şamil edilmir."

"Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il 3 mart tarixli 373-VIIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və "Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun və həmin Qanunla təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 25 avqust tarixli 387 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il 3 mart tarixli 373-VIIQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

- Müəyyən edilsin ki:
 - 1.1. Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin 51-1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;
 - 1.2. həmin Məcəllənin 51-1.2-ci maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti nəzərdə tutulur.
- Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:
 - 2.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının "Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan

Respublikasının 2026-cı il 3 mart tarixli 373-VIIQD nömrəli Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini hazırlayıb üç ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

2.2. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə tapşırılsın, Azərbaycan Respublikasının Ali Məhkəməsinə və Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğuna tövsiyə edilsin ki, Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin 51-1.2-ci maddəsinə uyğun olaraq, cinayət mühəkimə icraatı zamanı prosesual sənədlərin elektron formada tərtib edilməsi, sənədlərin elektron qeydiyyatı və elektron döviyyəsi qaydasına dair təkliflərini hazırlayıb üç ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin.

4. "Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun və həmin Qanunla təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikası Cİ-

nayət-Prosessual Məcəlləsinin tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 25 avqust tarixli 387 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8 (III kitab), maddə 610 (Cild I); 2024, № 1, maddələr 24, 33, № 4, maddə 387, № 8, maddə 945; 2025, № 4 (I kitab), maddə 340, № 6, maddə 561, № 7, maddə 633, № 11, maddələr 1036, 1038; 2026, № 1, maddələr 24, 41) 2-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

- 4.1. üçüncü abzası "Məcəlləsinin" sözündən sonra "51-1.2-ci maddəsində," sözləri əlavə edilsin;
- 4.2. dördüncü-iyirmialtıncı abzaslar müvafiq olaraq beşinci-iyirmi yeddinci abzaslar hesab olunsun və aşağıdakı məzmununda dördüncü abzas əlavə edilsin:

"həmin Məcəllənin51-1.2-ci maddəsinə nəzərdə tutulmuş orqanın (qurumun) səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti";

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

"23.16. Bu Qanunun 23.3-cü və 23.4-cü maddələrində fəvqəladə hallar orqanları əməkdaşlarına nəzərdə tutulan təminatlar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri və onun müavinlərinə şamil edilmir";

"25.11. Bu Qanunun 25.1-ci (vəzifə və xüsusi rütbəyə görə maaşlar, elmi dərəcəyə və elmi ada görə əlavə istisna olmaqla), 25.6-cı, 25.7-ci və 25.9-cu maddələrində fəvqəladə hallar orqanları əməkdaşları üçün nəzərdə tutulan təminatlar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri və onun müavinlərinə şamil edilmir."

Maddə 14. "Hesablama Palatası haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 9, maddə 1820 (Cild I); 2024, № 12 (I kitab), maddə 1281) 34-cü maddəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

- 14.1. 34.1-ci maddədə "3150" rəqəmləri "13000" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
- 14.2. 34.2-ci maddədə "2800" rəqəmləri "11500" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
- 14.3. 34.3-cü maddədə "2625" rəqəmləri "9000" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
- 14.4. 34.4-cü maddə ləğv edilsin.

Maddə 15. "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 2, maddə 90 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddələr 488, 494, № 7, maddə 775; 2025, № 2, maddə 100, № 4 (I kitab), maddə 318, № 8, maddə 741) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

- 15.1. 49.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"49.1. Şura sədri 11500 manat məbləğində, Şuranın digər üzvləri isə 9000 manat məbləğində aylıq vəzifə maaşı alırlar;"
- 15.2. 49.2-ci maddə ləğv edilsin.

Maddə 16. "Dövlət qulluqçusu üçün hakimiyyət səlahiyyətinin icrasına görə əlavə haqqın təyin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 7, maddə 386 (Cild I) ləğv edilsin.

Maddə 17. Keçid müddəalar

17.1. Bu Qanun qüvvəyə minənədək bu Qanunun 4-cü, 14-cü və 15-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş şəxslərə ödənilmiş vəzifə maaşı, əlavə,

mükafat və digər ödənişlər onların bu Qanunla müəyyən edilən aylıq vəzifə maaşına daxil edilir.

17.2. Bu Qanun qüvvəyə minənədək dövlət qulluqçularına dövlət məvacibinin tərkibi kimi ödənilmiş vəzifə maaşı, mükafat, əlavələr və digər ödənişlər, bu Qanunla aylıq vəzifə maaşına daxil edilməklə "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun 33-2.1-ci maddəsi ilə yeni dövlət məvacibi müəyyən edilir.

17.3. Bu Qanunun tətbiqi ilə əlaqədar dövlət qulluqçusunun dövlət büdcəsindən ödənilən dövlət məvacibində, eləcə də Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasında, Azərbaycan Respublikasının Təhlükəsizlik Şurasının katibinin xidmətində hərbi xidmət və xüsusi növ dövlət qulluqçusu vəzifəsində qulluq keçən dövlət qulluqçularının əvvəlki dövlət məvacibi və ya pul təminatı (2026-cı il yanvarın 1-dən əvvəlki 12 təqvim ayı və ya 12 təqvim ayından az qulluq keçdikdə faktiki qulluq keçdiyi tam təqvim ayları üzrə aldığı ödənişlərin cəmlənmis məbləği müvafiq olaraq 12-yə və ya faktiki qulluq keçdiyi tam təqvim aylarına bölünməklə müəyyən edilən) ilə müqayisədə hazırkı dövlət məvacibi və ya pul təminatında (qanunla müəyyən edilmiş vergi, məcburi dövlət sosial sığorta haqqı və digər icbari ödənişlər çıxılmaqla) azalma baş verərsə həmin dövlət qulluqçularına dövlət məvacibi və ya pul təminatı arasındakı fərq növbəti əməkhaqqı artımları nəticəsində aradan qalxanadək ödənilir.

17.4. Bu Qanuna əsasən dövlət orqanının kateqoriyasının və inzibati vəzifənin təsnifatının dəyişməsi ilə əlaqədar yuxarı təsnifata aid edilən vəzifədə dövlət qulluğunu davam etdirən dövlət qulluqçuları (inzibati vəzifələrin tutulmasının ümumi şertlərinə uyğun gəlməyən dövlət qulluqçuları istisna olmaqla) müsəbiqə və müsahibəyə cəlb edilmir.

17.5. Bu Qanun qüvvəyə minənədək həyata keçirilmiş dövlət qulluqçularının xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi nəticələri əməyin ödəniş pilləsinin müəyyən edilməsində nəzərə alınır.

Maddə 18. Bu Qanun 2026-cı il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 27 fevral 2026-cı il

Azərbaycan Respublikasının bəzi dövlət orqanlarının rəhbər işçilərinə yeni vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi və bununla əlaqədar bəzi məsələlərin tənzimlənməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, bəzi dövlət orqanlarının rəhbər işçilərinin əməkhaqlarının artırılması məqsədilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının bəzi dövlət orqanlarının rəhbərlərinin və onların müavinlərinin (Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müəyyən etdiyi hallar istisna olmaqla) beşinci ödəniş pilləsi üzrə aylıq vəzifə maaşları aşağıdakı məbləğlərdə müəyyən edilsin:

1.1. Baş nazir	17160 manat
1.2. Baş nazirin birinci müavini	15950 manat
1.3. Baş nazirin müavini	14850 manat
1.4. nazir	13750 manat
1.5. digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanının və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanına bərabər tutulan orqanın rəhbəri	13200 manat
1.6. nazirin birinci müavini	12650 manat
1.7. nazirin müavini, digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanının və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanına bərabər tutulan orqanın rəhbərinin birinci müavini	12100 manat
1.8. digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanının və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanına bərabər tutulan orqanın rəhbərinin müavini	11550 manat
2. Yerli icra hakimiyyəti başçılarının aylıq vəzifə maaşları beşinci ödəniş pilləsi üzrə aşağıdakı məbləğlərdə müəyyən edilsin:	
2.1. Bakı şəhəri	13200 manat
2.2. Gəncə və Sumqayıt şəhərləri	9900 manat
2.3. digər şəhər, rayon və şəhər rayonu üzrə	8800 manat.
3. Müəyyən edilsin ki:	
3.1. "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 33-4.3-cü maddəsi nəzərə alınmaqla, bu	

Fərmanın 1-ci və 2-ci hissələrində göstərilən vəzifələr üzrə baza aylıq vəzifə maaşı (birinci ödəniş pilləsi) beşinci ödəniş pilləsi üzrə aylıq vəzifə maaşı 1,1 əmsalına bölünməklə, digər ödəniş pillələri üzrə aylıq vəzifə maaşı baza aylıq vəzifə maaşına münasibətdə hər pillə üzrə müvafiq olaraq 2,5 faiz artım tətbiq edilməklə müəyyən edilir və tam ədədə (sonuncu rəqəmi "0" və ya "5" olmaqla) yuvarlaqlaşdırılır;

3.2. bu Fərman qüvvəyə minənədək bu Fərmanın 1-ci və 2-ci hissələrində nəzərdə tutulmuş şəxslərə ödənilən vəzifə maaşı, əlavə, mükafat və digər ödənişlər bu Fərmanla müəyyən edilən aylıq vəzifə maaşına daxil edilir.

4. Bu Fərmana uyğun olaraq müəyyən edilən vəzifə maaşları əsasında əməkhaqqı fondunun formalaşdırılması məqsədilə dövlət orqanlarının saxlanılması xərclərinin tərkibində hər il dövlət büdcəsində vəzifə maaşlarının birinci ödəniş pilləsi üzrə hesablanan illik əməkhaqqı fondu və onun 10 faizi miqdarında əlavə vəsait nəzərdə tutulsun.

5. "Azərbaycan Respublikasının bəzi dövlət orqanlarının rəhbər işçilərinin əməkhaqlarının artırılması və "Azərbaycan Respublikasının bəzi dövlət orqanlarının rəhbər işçilərinə yeni vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2004-cü il 10 avqust tarixli 348 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 1 mart tarixli 1609 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 3, maddə 197 (Cild I); 2024, № 7, maddə 796) 1 - 4-cü hissələri ləğv edilsin.

6. Bu Fərman 2026-cı il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi və onun tabeliyindəki "ASAN xidmət" mərkəzlərində fəaliyyət göstərən digər dövlət orqanları işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi və onun tabeliyindəki "ASAN xidmət" mərkəzlərində fəaliyyət göstərən digər dövlət orqanları işçilərinin sosial müdafiəsini gücləndirmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. Müəyyən edilsin ki, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin (bundan sonra - Agentlik) və onun tabeliyindəki

"ASAN xidmət" mərkəzlərində fəaliyyət göstərən digər dövlət orqanları işçilərinin mükafatlandırılması məqsədilə 26.600.000 (iyirmi altı milyon altı yüz min) manat məbləğində vəsait hər il növbəti il üçün təsdiq olunan dövlət büdcəsində nəzərdə tutulur.

2. Agentlik:
 - 2.1. bu Fərmanın 1-ci hissəsinə uyğun olaraq tələb olunan vəsaitin növbəti ilin dövlət büdcəsində nəzərdə tutulması üçün təkliflərini hər il iyulun 1-dək Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinə təqdim etsin;

2.2. bu Fərmanın 1-ci hissəsində nəzərdə tutulmuş vəsaitdən istifadə qaydasını Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırmaqla üç ay müddətində müəyyən etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetini bu Fərmandan irəli gələn məsələləri həll etsin.

4. Bu Fərman 2026-cı il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 16 fevral tarixli 386 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi haqqında Əsasnamə"də dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 16 fevral tarixli 386 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011, № 2, maddə 90 (Cild I); 2024, № 3, maddə 254, № 5 (I kitab), maddə 529, № 8, maddə 943, № 12 (II kitab), maddə 1369; 2025, № 12 (I kitab), maddə 1154; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2026-cı il

9 yanvar tarixli 575 nömrəli və 16 yanvar tarixli 584 nömrəli fərmanları) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi haqqında Əsasnamə"nin 5.4-cü bəndinin birinci cümləsində "dörd" sözü "beş" sözü ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

"Avropa Şurasının İnsan orqanlarının alverinə qarşı Konvensiyası"nın təsdiq edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 4-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

2015-ci il martın 25-də Santiago-de-Kompostela şəhərində imzalanmış "Avropa Şurasının İnsan orqanlarının alverinə qarşı Konvensiyası" Azərbaycan Respublikasının müvafiq bəyanatı ilə təsdiq edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 20 fevral 2026-cı il

"Şəxslərin dövlətlərarası axtarışı haqqında Müstəqil Dövlətlər Birliyinin iştirakçısı olan dövlətlərin 2010-cu il 10 dekabr tarixli Müqaviləsində düzəlişlər edilməsi barədə Protokol"un təsdiq edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. 2024-cü il oktyabrın 8-də Moskva şəhərində Azərbaycan Respublikası tərəfindən qeyd-şərtlə imzalanmış "Şəxslərin dövlətlərarası axtarışı haqqında Müstəqil Dövlətlər Birliyinin iştirakçısı olan dövlətlərin 2010-cu il 10 dekabr tarixli Müqaviləsində düzəlişlər edilməsi barədə Protokol" təsdiq edilsin.

2. Bu Fərmanın 1-ci hissəsində göstərilən Protokol qüvvəyə mindikdən sonra Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi və Azər-

baycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti onun müddəalarının həyata keçirilməsini təmin etsinlər.

3. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi Protokolun qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların yerinə yetirildiyi barədə Müstəqil Dövlətlər Birliyinin İcraiyyə Komitəsinə bildiriş göndərsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

Əhalinin icbari tibbi sığortası sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, ölkədə icbari tibbi sığortanın tətbiqi sahəsində islahatların davam etdirilməsi məqsədilə **qərara alıram**:

1. İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi publik hüquqi şəxsin əhalinin icbari tibbi sığortası sahəsində səlahiyyətləri (bu Fərmanın 3.3-cü bəndi nəzərə alınmaqla) Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə həvalə edilsin.

2. İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi publik hüquqi şəxsin və Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyi publik hüquqi şəxsin birləşmə formasında yekun tibbi müayinəsi sahələrində fəaliyyət göstərsin.

3. Müəyyən edilsin ki:

3.1. Agentlik Azərbaycan Respublikasında icbari tibbi sığortanın tətbiqi, xidmətlər zərfi çərçivəsində tibbi xidmətlərin maliyyələşdirilməsi üçün vəsaitin icbari tibbi sığorta fondunda cəmləşdirilməsi və həmin vəsaitin idarə olunması, icbari tibbi sığorta üzrə dövlət adından tibbi xidmətlərin mərkəzləşdirilmiş alıcısı və xərclərin ödənilməsi funksiyalarını həyata keçirir, habelə əlilliyin müəyyən edilməsi və müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılan vətəndaşların yekun tibbi müayinəsi sahələrində fəaliyyət göstərir;

3.2. Agentlik İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi publik hüquqi şəxsin (bundan sonra - İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi) və Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyi publik hüquqi şəxsin (bundan sonra - Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyi) hüquqi varisidir, onların hüquq və öhdəlikləri, habelə ömləki (bu Fərmanın 3.3-cü və 3.4-cü bəndləri nəzərə alınmaqla) Agentliyə keçir;

3.3. İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin sığortalıların dərman və tibb vasitələri ilə təmin edilməsi ilə bağlı hüquq və öhdəlikləri Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyinə keçir;

3.4. Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyinin əlilliyi olan şəxslərə reabilitasiya xidmətlərinin göstərilməsi ilə bağlı hüquq və öhdəlikləri, habelə tabeliyindəki reabilitasiya müəssisələrini bütün ömləki ilə birlikdə Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyinə (bundan sonra - Sosial Xidmətlər Agentliyi) keçir;

3.5. Agentliyin nizamnamə fondu bu Fərmanın 3.2-ci bəndinə uyğun olaraq ona keçən ömlək hesabına formalaşsın;

3.6. Agentliyin fəaliyyətinə ümumi rəhbərliyi və nəzarəti həyata keçirmək üçün 5 (beş) üzvdən - sədr və onun 4 (dörd) müavininədən ibarət İdarə Heyəti yaradılsın;

3.7. Agentliyin fəaliyyəti dövlət büdcəsinin, icbari tibbi sığorta fondunun vəsaiti və nizamnaməsində müəyyən edilən digər mənbələr hesabına maliyyələşdirilsin.

4. Agentliyin təsisçisinin səlahiyyətlərinin həyata keçirilməsi aşağıdakılara həvalə edilsin:

4.1. Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə: 4.1.1. nizamnamənin təsdiq olunması və nizamnamə fondunun miqdarının müəyyən edilməsi, onların dəyişdirilməsi;

4.1.2. idarəetmə orqanlarının yaradılması; 4.1.3. yenidən təşkil və ləğv edilməsi; 4.2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə:

4.2.1. "Publik hüquqi şəxslər haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 3.3-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş qərarın qəbul edilməsi;

4.3. Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə:

4.3.1. bu Fərmanın 4.1-ci və 4.2-ci bəndlərində qeyd edilənlər istisna olmaqla, "Publik hüquqi şəxslər haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 8.2-ci maddəsində publik hüquqi şəxsin təsisçisinin səlahiyyətlərinə aid edilmiş digər məsələlərin həlli.

5. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə: 5.1. aşağıdakılarla bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin:

5.1.1. bu Fərmanın 1-3-cü hissələri nəzərə alınmaqla, normativ hüquqi aktların təkmilləşdirilməsi; 5.1.2. Agentliyin nizamnaməsinin layihəsi, o cümlədən nizamnamə fondunun miqdarı;

5.2. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

6. Agentlik "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestrı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada dövlət qeydiyyatına alındığı gündənk:

6.1. İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi və Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyi bu Fərmanın 7.1-ci bəndi nəzərə alınmaqla öz fəaliyyətini davam etdirlsinlər;

6.2. İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin və Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyinin balansında olan ömləkin (bu Fərmanın 3.4-cü bəndi nəzərə alınmaqla) Agentliyin balansına verilməsi ilə bağlı üç ay müddətində zəruri tədbirlər görülməsini təmin etsin;

7. Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi:

7.1. bu Fərmanın 2-ci hissəsi nəzərə alınmaqla, həmin hissədə nəzərdə tutulan publik hüquqi şəxslərin təhvil-təslim işlərinin təşkili və Agentlik fəaliyyətə başlayanadək idarə edilməsi üçün rəhbəri əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini olmaqla komissiya yaradılmasını təmin etsin;

7.2. İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin və Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyinin balansında olan ömləkin (bu Fərmanın 3.4-cü bəndi nəzərə alınmaqla) Agentliyin balansına verilməsi ilə bağlı üç ay müddətində zəruri tədbirlər görülməsini təmin etsin;

7.3. bu Fərmanın 3.4-cü bəndinə uyğun olaraq, Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyinin tabeliyindəki reabilitasiya müəssisələrinin Sosial Xidmətlər Agentliyinin tabeliyinə verilməsini üç ay müddətində təmin etsin;

7.4. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi ilə birlikdə Agentliyin dövlət qeydiyyatına alınması ilə bağlı "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestrı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş zəruri tədbirləri həyata keçirsin;

7.5. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələlərin həlli üçün zəruri tədbirlər görsün.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

Dövlət adından yaradılan və dövlət büdcəsindən vəsait alan publik hüquqi şəxslərin əməkhaqqı sisteminin təkmilləşdirilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, dövlət adından yaradılan və dövlət büdcəsindən vəsait alan publik hüquqi şəxslərin əməkhaqqı sisteminin optimallaşdırılması məqsədilə **qərara alıram**:

1. Dövlət adından yaradılan və dövlət büdcəsindən vəsait alan publik hüquqi şəxslərin (bundan sonra - publik hüquqi şəxslər) işçilərinin aylıq vəzifə məaşlarının məbləğinin yuxarı həddi aşağıdakı qaydada müəyyən edilsin:

1.1. tabeliyi olmayan publik hüquqi şəxslərdə nəzərdə tutulmuş vəzifələrə münasibətdə "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 8.1.3-cü maddəsinə uyğun olaraq müəyyən edilmiş digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında analoji (onlara bərabər tutulan) vəzifələr üzrə baza aylıq vəzifə məaşının (birinci ödəniş pilləsi) 90 faizi həcmində;

1.2. dövlət orqanlarının və bu Fərmanın 1.1-ci bəndində göstərilən publik hüquqi şəxslərin tabeliyində yaradılan publik hüquqi şəxslərdə nəzərdə tutulmuş vəzifələrə münasibətdə "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 8.1.4-cü maddəsinə uyğun olaraq müəyyən edilmiş digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərində analoji (onlara bərabər tutulan) vəzifələr üzrə baza aylıq vəzifə məaşının (birinci ödəniş pilləsi) 90 faizi həcmində;

1.3. bu Fərmanın 1.2-ci bəndində göstərilən publik hüquqi şəxslərin tabeliyində olan publik hüquqi şəxslərdə nəzərdə tutulmuş vəzifələrə (rəhbər və müavin vəzifələri istisna olmaqla) münasibətdə "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 8.1.6-cı maddəsinə uyğun olaraq müəyyən edilmiş digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin yerli bölmələrində analoji (onlara bərabər tutulan) vəzifələr üzrə baza aylıq vəzifə məaşının (birinci ödəniş pilləsi) 90 faizi həcmində.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

2.1. üç ay müddətində:

2.1.1. bu Fərmanın 1-ci hissəsi nəzərə alınmaqla, Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflərini Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

2.1.2. aşağıdakıları müəyyən edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin:

2.1.2.1. bu Fərmanın 1.3-cü bəndində nəzərdə tutulmuş publik hüquqi şəxslərin rəhbəri və rəhbərinin müavinii vəzifələri üçün aylıq əməkhaqqı məbləğini;

2.1.2.2. bu Fərmanın 1-ci hissəsinə uyğun olaraq publik hüquqi şəxslərdə mövcud olan vəzifələrin Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2003-cü il 4 avqust tarixli 911 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "İnzibati və yardımçı vəzifələrin Təsnifat

Toplusu"nda nəzərdə tutulmuş dövlət qulluğu vəzifələrinə uyğunlaşdırılması siyahısını;

2.2. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

3. Publik hüquqi şəxslər:

3.1. altı ay müddətində "Dövlət maliyyəsinin səmərəli idarə edilməsinin təşkili ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 25 avqust tarixli 489 nömrəli Fərmanının 3.7-ci bəndinə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırmaqla, işçilərinin aylıq vəzifə məaşlarının məbləğinin bu Fərmanın 1-ci hissəsində nəzərdə tutulmuş aylıq vəzifə məaşlarının yuxarı həddi çərçivəsində normativ hüquqi aktlarda nəzərdə tutulmuş qaydada müəyyən edilməsini təmin etsinlər;

3.2. strukturları, əməyin ödənişi fondu, işçilərinin say həddi və onların əməkhaqları barədə məlumatları Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 25 dekabr tarixli 901 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Dövlət adından yaradılmış publik hüquqi şəxslərə dövlət büdcəsi hesabına məqsədli vəsaitlərin ödənilməsi Qaydası"nın 3.2-ci bəndində nəzərdə tutulmuş hesabatlarla birlikdə təqdim etsinlər.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

Dövlət qulluğunun inzibati və yardımçı vəzifələri üzrə aylıq vəzifə məaşının minimum məbləğləri, əməyin ödəniş səviyyələri üzrə vəzifələr, səviyyə və pillələr üzrə artım faizləri və aylıq vəzifə məaşlarının məbləğlərinin müəyyən edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 33-3.5-ci maddəsinə əsasən **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının dövlət orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə məaşının minimum məbləği inzibati vəzifələr üçün 1170 manat, yardımçı vəzifələr üçün 760 manat müəyyən edilsin.

2. Dövlət qulluğunun inzibati və yardımçı vəzifələri üzrə əməyin ödəniş səviyyələri təsdiq edilsin (*əlavə olunur*).

3. Dövlət qulluqçularının əməyinin ödəniş səviyyələri və pillələri üzrə artım faizləri təsdiq edilsin (*əlavə olunur*).

4. Dövlət qulluqçularının əməyinin ödəniş səviyyələri və pillələri üzrə aylıq vəzifə məaşlarının məbləği təsdiq edilsin (*əlavə olunur*).

5. Bu Fərmanın 3-cü və 4-cü hissələri ilə müəyyən edilmiş birinci - üçün-cü ödəniş səviyyələri üzrə inzibati vəzifələrin və dördüncü - on birinci ödəniş səviyyələri üzrə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında inzibati vəzifələr üzrə baza aylıq vəzifə məaşları (birinci ödəniş pilləsi) qulluq şəraitinin xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla, 10 faiz yüksək məbləğdə müəyyən edilsin.

6. Müəyyən edilsin ki, bu Fərmanın 2-ci hissəsi ilə təsdiq edilən dövlət qulluğunun inzibati və yardımçı vəzifələri üzrə əməyin ödəniş səviyyələrində göstərilməyən və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2003-cü il 4 av-

qust tarixli 911 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "İnzibati və yardımçı vəzifələrin Təsnifat Toplusu"nda nəzərdə tutulmayan, dövlət qulluğunun xüsusi növünə aid olan dövlət orqanlarında dövlət qulluğu vəzifələri üzrə əməyin ödəniş səviyyələri, Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə razılaşdırılmaqla, həmin vəzifələrin aid olduğu dövlət orqanlarının rəhbərləri tərəfindən analoji ödəniş səviyyələrinə uyğunlaşdırılsın.

7. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Fərmanda nəzərdə tutulan əməkhaqlarının ödənilməsinə 2026-cı ildə Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsində bu məqsəd üçün nəzərdə tutulmuş vəsait, eləcə də dövlət orqanlarının saxlanılması xərclərində büdcə xərclərinin iqtisadi təsnifatının "Əməkhaqqı" köməkçi bölməsi dairəsində xərc paraqrafları arasında dəyişikliklər etməklə həyata keçirsin.

8. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Fərmandan irəli gələn məsələləri həll etsin.

9. Bu Fərman 2026-cı il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası üzvlərinin əməkhaqlarının artırılması və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyası üzvlərinin vəzifə məaşlarının müəyyən edilməsi haqqında" 2004-cü il 10 avqust tarixli 351 nömrəli, "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası üzvlərinin vəzifə məaşlarının müəyyən edilməsi haqqında" 2007-ci il 22 yanvar tarixli 1893 nömrəli sərəncamlarında dəyişiklik edilməsi barədə" 2022-ci il 1 mart tarixli 1613 nömrəli Fərmanında və

"Azərbaycan Respublikası prokurorluq orqanları işçilərinin maddi və sosial təminatı haqqında" 2002-ci il 8 oktyabr tarixli 1054 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, bəzi dövlət orqanlarının rəhbər işçilərinin əməkhaqlarının artırılması məqsədilə **qərara alıram**:

1. "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası üzvlərinin əməkhaqlarının artırılması və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyası üzvlərinin vəzifə məaşlarının müəyyən edilməsi haqqında" 2004-cü il 10 avqust tarixli 351 nömrəli, "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası üzvlərinin vəzifə məaşlarının müəyyən edilməsi haqqında" 2007-ci il 22 yanvar tarixli 1893 nömrəli sərəncamlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 1 mart tarixli 1613 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 3, maddə 201 (Cild I) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 1-ci hissə üzrə: 1.1.1. 1.1-ci bənddə "3060" rəqəmləri "12000" rəqəmləri ilə əvəz edilsin; 1.1.2. 1.2-ci bənddə "2650" rəqəmləri "11000" rəqəmləri ilə əvəz edilsin; 1.1.3. 1.3-cü bənddə "2450" rəqəmləri "10000" rəqəmləri ilə əvəz edilsin; 1.1.4. 1.4-cü bənddə "2250" rəqəmləri "9000" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

1.2. 2-ci hissə ləğv edilsin. 2. "Azərbaycan Respublikası prokurorluq orqanları işçilərinin maddi və sosial təminatı haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 8 oktyabr tarixli 1054 nömrəli Sərəncamında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 10, maddə 612 (CildI) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 1-ci hissə üzrə: 2.1.1. "3260 manat" sözləri "13750 manat, Baş prokurorun birinci müavininin aylıq vəzifə məaşı 12650 manat, Baş prokurorun müavininin aylıq vəzifə məaşı 12100 manat" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.1.2. aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

"Qeyd olunan vəzifə məaşları "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 33-4.3-cü maddəsinə uyğun olaraq əməyin beşinci ödəniş pilləsinə əsasən müəyyən edilmişdir.";

2.2. aşağıdakı məzmununda 1-1-ci hissə əlavə edilsin:

"1-1. Baş prokurora və onun müavinlərinə ali xüsusi və ali hərbi rütbələr nəzərdə tutulan vəzifələr üzrə normativ hüquqi aktlarda nəzərdə tutulmuş vəzifə məaşından, habelə pul təminatından (əməkhaqqından) hesablanan üstəlik əlavələr və

birdəfəlik ödənişlər şamil edilmir. Baş prokurora və onun müavinlərinə, ali xüsusi və ali hərbi rütbələr nəzərdə tutulan vəzifələr üzrə xidmət ilindən asılı olaraq,"Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 33-4.3-cü maddəsi ilə müəyyən edilmiş əməyin ödəniş pillələri üzrə baza aylıq vəzifə məaşı (birinci ödəniş pilləsi) beşinci ödəniş pilləsi üzrə aylıq vəzifə məaşı 1,1 ımsala bölünməklə, digər ödəniş pillələri üzrə aylıq vəzifə məaşı baza aylıq vəzifə məaşına münasibətdə hər pillə üzrə müvafiq olaraq 2,5 faiz artım tətbiq edilməklə müəyyən edilsin və tam ədədə (sonuncu rəqəmi "0" və ya "5" olmaqla) yuvarlaqlaşdırılsın.".

3. Müəyyən edilsin ki, bu Fərman qüvvəyə minəndəki bu Fərmanın 1-ci və 2-ci hissələrində nəzərdə tutulmuş şəxslərə ödənilmiş vəzifə məaşı, əlavə, mükafat və digər ödənişlər onların bu Fərmanla müəyyən edilən aylıq vəzifə məaşına daxil edilir.

4. Bu Fərman 2026-cı il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2026-cı il 19 mart tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmişdir

Dövlət qulluğunun inzibati və yardımçı vəzifələri üzrə əməyin ödəniş səviyyələri

Əvvəl 7-ci sahə.

1.35.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanların yerli bölmələrinə məsləhətçi;

1.35.3. yerli icra hakimiyyəti başçılarının şəhər və ya sahə inzibati ərazi dairələri üzrə nümayəndəliklərində məsləhətçi (mühəndis);

1.35.4. yerli icra hakimiyyəti başçılarının qəsəbə və ya kənd inzibati ərazi dairələri üzrə nümayəndəliklərində məsləhətçi.

2. Yardımçı vəzifələrin baza aylıq vəzifə məaşları aşağıdakı ödəniş səviyyələri üzrə müəyyən edilir:

2.1. birinci ödəniş səviyyəsi:

2.1.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidmətində, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Protokol Xidmətində baş müəxəssis (böyük inspektor, korrektor, stenoqrafçı, arxiv qeydiyyatçısı, montajçı, sürücü, fotoqraf, videooperator, kinooperator, qrup rəhbəri və s.);

2.1.2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin tabeliyində olan, dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin şöbəsi statusuna malik olan təşkilatlarda baş müəxəssis (böyük inspektor, korrektor, stenoqrafçı, arxiv qeydiyyatçısı, montajçı, sürücü, fotoqraf, videooperator, kinooperator, qrup rəhbəri və s.);

2.2. ikinci ödəniş səviyyəsi:

2.2.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidmətində, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Protokol Xidmətində böyük müəxəssis (məkinəçi, operator, inspektor, kitabxanaçı, xəzinədar, komendant, anbar müdiri və s.);

2.2.2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin tabeliyində olan, dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin şöbəsi statusuna malik olan təşkilatlarda böyük müəxəssis (məkinəçi, operator, inspektor, kitabxanaçı, xəzinədar, komendant, anbar müdiri və s.);

2.2.3. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında və İşlər İdarəsində baş müəxəssis (böyük inspektor, korrektor, stenoqrafçı, arxiv qeydiyyatçısı, montajçı, sürücü, fotoqraf, videooperator, kinooperator, qrup rəhbəri və s.);

2.2.4. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Aparatında və İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Aparatında və İşlər idarəsində, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Aparatında və İşlər İdarəsində baş müəxəssis (böyük inspektor, korrektor, stenoqrafçı, arxiv qeydiyyatçısı, montajçı, sürücü, fotoqraf, videooperator, kinooperator, qrup rəhbəri və s.);

2.3. üçüncü ödəniş səviyyəsi:

2.3.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidmətində, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Protokol Xidmətində aparıcı müəxəssis (kargüzər, katibə, ekspeditor, baş dispetçer və s.);

2.3.2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin tabeliyində olan, dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin şöbəsi statusuna malik olan təşkilatlarda aparıcı müəxəssis (kargüzər, katibə, ekspeditor, baş dispetçer və s.);

2.3.3. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında və İşlər İdarəsində böyük müəxəssis (məkinəçi, operator, inspektor, kitabxanaçı, xəzinədar, komendant, anbar müdiri və s.);

2.3.4. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Aparatında və İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Aparatında və İşlər idarəsində, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Aparatında və İşlər İdarəsində böyük müəxəssis (məkinəçi, operator, inspektor, kitabxanaçı, xəzinədar, komendant, anbar müdiri və s.);

2.4. dördüncü ödəniş səviyyəsi:

2.4.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidmətində, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Protokol Xidmətində müəxəssis (kuryer, dispetçer, ixtisas dərəcəsi olan fəhlə və s.);

2.4.2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin tabeliyində olan, dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin şöbəsi statusuna malik olan təşkilatlarda müəxəssis (kuryer, dispetçer, ixtisas dərəcəsi olan fəhlə və s.);

2.4.3. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında və İşlər İdarəsində aparıcı müəxəssis (kargüzər, katibə, ekspeditor, baş dispetçer və s.);

2.4.4. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Aparatında və İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Aparatında və İşlər idarəsində, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Aparatında və İşlər İdarəsində aparıcı müəxəssis (kargüzər, katibə, ekspeditor, baş dispetçer və s.);

2.5. beşinci ödəniş səviyyəsi:

2.5.1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında və İşlər İdarəsində müəxəssis (kuryer, dispetçer, ixtisas dərəcəsi olan fəhlə və s.);

2.5.2. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Aparatında və İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Aparatında və İşlər idarəsində, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Aparatında və İşlər İdarəsində müəxəssis (kuryer, dispetçer, ixtisas dərəcəsi olan fəhlə və s.);

2.6. altıncı ödəniş səviyyəsi:

2.6.1. Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının Aparatında, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Aparatında, Azərbaycan Respublikası Məhkəmə-Hüquq Şurasının Aparatında, Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) Aparatında, Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda baş müəxəssis (böyük inspektor, korrektor, stenoqrafçı, arxiv qeydiyyatçısı, montajçı, sürücü, fotoqraf, videooperator, kinooperator, qrup rəhbəri və s.);

2.6.2. Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin aparatlarında baş müəxəssis (rəhbərin katibi, arxiv müdiri, böyük inspektor, böyük statistik, böyük arxivçi, məsul növbətçi, sürücü və s.);

2.6.3. Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında baş müəxəssis (rəhbərin katibi, arxiv müdiri, böyük inspektor, böyük statistik, böyük arxivçi, məsul növbətçi, sürücü və s.);

2.7. yeddinci ödəniş səviyyəsi:

2.7.1. Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının Aparatında, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Aparatında, Azərbaycan Respublikası Məhkəmə-Hüquq Şurasının Aparatında, Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) Aparatında, Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda böyük müəxəssis (məkinəçi, operator, inspektor, kitabxanaçı, xəzinədar, komendant, anbar müdiri və s.);

2.7.2. Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin aparatlarında böyük müəxəssis (inspektor, statistik, ekspedisiya, dəftərxana, təsərrüfat, anbar müdiri, komendant, texnik, stenoqrafçı, katibə-stenoqrafçı, məkinəçi, operator və s.);

2.7.3. Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında böyük müəxəssis (inspektor, statistik, ekspedisiya, dəftərxana, təsərrüfat, anbar müdiri, komendant, texnik, stenoqrafçı, katibə-stenoqrafçı, məkinəçi, operator və s.);

2.8. səkkizinci ödəniş səviyyəsi:

2.8.1. Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının Aparatında, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Aparatında, Azərbaycan Respublikası Məhkəmə-Hüquq Şurasının Aparatında, Azərbaycan Respublikasının İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) Aparatında, Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda aparıcı müəxəssis (kargüzər, katibə, ekspeditor, baş dispetçer və s.);

2.8.2. Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin aparatlarında aparıcı müəxəssis (kargüzər, arxivçi, ekspeditor, katibə-məkinəçi və s.);

2.8.3. Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında aparıcı müəxəssis (kargüzər, arxivçi, ekspeditor, katibə-məkinəçi və s.);

2.9. doqquzuncu ödəniş səviyyəsi:

2.9.1. Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Məhkəmə-Hüquq Şurasının, Azərbaycan Respublikasının İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) aparatlarında, Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda müəxəssis (kuryer, dispetçer, ixtisas dərəcəsi olan fəhlə və s.);

2.9.2. Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin aparatlarında müəxəssis (kuryer, ixtisas dərəcəsi olan fəhlə və s.);

2.9.3. Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında müəxəssis (kuryer, ixtisas dərəcəsi olan fəhlə və s.);

2.10. onuncu ödəniş səviyyəsi:

2.10.1. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman), Azərbaycan Respublikası apellyasiya məhkəmələrinin aparatlarında, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının Aparatında, ağır cinayətlər məhkəmələrinin, inzibati məhkəmələrin, kommersiya məhkəmələrinin və hərbi məhkəmələrin aparatlarında, Naxçıvan Muxtar Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Aparatında, Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) regional mərkəzlərində, Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakı şəhərində Daimi Nümayəndəliyində, Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra

hakimiyyəti orqanlarının aparatlarında, Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğunda, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Prokurorluğunda, Bakı Şəhər Prokurorluğundabəş müəxəssis (rəhbərin katibi, arxiv müdiri, böyük inspektor, böyük statistik, böyük arxivçi, məsul növbətçi, sürücü və s.);

2.10.2. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Katibliyində, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarına bərabər tutulan orqanların, Audiovizual Şurasının aparatlarında baş müəxəssis (rəhbərin katibi, arxiv müdiri, böyük inspektor, böyük statistik, böyük arxivçi, məsul növbətçi, sürücü və s.);

2.11. on birinci ödəniş səviyyəsi:

2.11.1. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman), Azərbaycan Respublikası apellyasiya məhkəmələrinin aparatlarında, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının Aparatında, ağır cinayətlər məhkəmələrinin, inzibati məhkəmələrin, kommersiya məhkəmələrinin və hərbi məhkəmələrin aparatlarında, Naxçıvan Muxtar Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Aparatında, Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) regional mərkəzlərində, Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakı şəhərində Daimi Nümayəndəliyində, Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının aparatlarında, Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğunda, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Prokurorluğunda, Bakı Şəhər Prokurorluğunda böyük müəxəssis (inspektor, statistik, ekspedisiya, dəftərxana, təsərrüfat, anbar müdiri, komendant, texnik, stenoqrafçı, katibə-stenoqrafçı, məkinəçi, operator və s.);

2.11.2. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Katibliyində, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarına bərabər tutulan orqanların, Audiovizual Şurasının aparatlarında böyük müəxəssis (inspektor, statistik, ekspedisiya, dəftərxana, təsərrüfat, anbar müdiri, komendant, texnik, stenoqrafçı, katibə-stenoqrafçı, məkinəçi, operator və s.);

2.12. on ikinci ödəniş səviyyəsi:

2.12.1. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman), Azərbaycan Respublikası apellyasiya məhkəmələrinin aparatlarında, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının Aparatında, ağır cinayətlər məhkəmələrinin, inzibati məhkəmələrin, kommersiya məhkəmələrinin və hərbi məhkəmələrin aparatlarında, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasının Aparatında, Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) regional mərkəzlərində, Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentliklərinin və dövlət xidmətlərinin aparatlarında, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakı şəhərində Daimi Nümayəndəliyində, Naxçıvan Muxtar Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının aparatlarında, Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğunda, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Prokurorluğunda, Bakı Şəhər Prokurorluğunda aparıcı müəxəssis (kargüzər, arxivçi, ekspeditor, katibə-məkinəçi və s.);

2.12.2. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Katibliyində, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarına bərabər tutulan orqanların, Audiovizual Şurasının aparatlarında aparıcı müəxəssis (kargüzər, arxivçi, ekspeditor, katibə-məkinəçi və s.);

2.13. on üçüncü ödəniş səviyyəsi:

2.13.1. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman), Azərbaycan Respublikası apellyasiya məhkəmələrinin aparatlarında, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının Aparatında, ağır cinayətlər məhkəmələrinin, inzibati məhkəmələrin, kommersiya məhkəmələrinin və hərbi məhkəmələrin aparatlarında, Naxçıvan Muxtar Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Aparatında, Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) regional mərkəzlərində, Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakı şəhərində Daimi Nümayəndəliyində, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Prokurorluğunda, Bakı Şəhər Prokurorluğunda müəxəssis (kuryer, ixtisas dərəcəsi olan fəhlə və s.);

2.13.2. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Katibliyində, Azərbaycan Respubli-

kasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikası digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarına bərabər tutulan orqanların, Audiovizual Şurasının aparatlarında müəxəssis (kuryer, ixtisas dərəcəsi olan fəhlə və s.);

2.14. on dördüncü ödəniş səviyyəsi:

2.14.1. Azərbaycan Respublikası və Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanlarda və yerli bölmələrində, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının yanında olan orqanlarında, rayon (şəhər) prokurorluqlarında (Bakı Şəhər Prokurorluğu istisna olmaqla), hərbi prokurorluqlarında, Azərbaycan Respublikasının və Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanların yerli bölmələrində, yerli icra hakimiyyəti başçısının yanında olan orqanlardabəş müəxəssis (rəhbərin katibi, arxiv müdiri, komendant, böyük inspektor, böyük statistik, böyük arxivçi, məsul növbətçi, sürücü, sosial işçi və s.);

2.14.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında, rayon (şəhər) məhkəmələrinin aparatlarında, yerli icra hakimiyyəti (Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti istisna olmaqla) başçılarının aparatlarında baş müəxəssis (rəhbərin katibi, arxiv müdiri, komendant, böyük inspektor, böyük statistik, böyük arxivçi, məsul növbətçi, sürücü, sosial işçi və s.);

2.15. on beşinci ödəniş səviyyəsi:

2.15.1. Azərbaycan Respublikası və Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında, tabeliyində olan orqanlarda və yerli bölmələrində, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının yanında olan orqanlarında, rayon (şəhər) prokurorluqlarında (Bakı Şəhər Prokurorluğu istisna olmaqla), hərbi prokurorluqlarda, Azərbaycan Respublikası və Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanların yerli bölmələrində, yerli icra hakimiyyəti başçısının yanında olan orqanlarda böyük müəxəssis (inspektor, statistik, ekspedisiya, dəftərxana, təsərrüfat, anbar müdiri, texnik, stenoqrafçı, katibə-stenoqrafçı, operator, məkinəçi və s.);

2.15.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında, rayon (şəhər) məhkəmələrinin aparatlarında, yerli icra hakimiyyəti (Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti istisna olmaqla) başçılarının aparatlarında böyük müəxəssis (inspektor, statistik, ekspedisiya, dəftərxana, təsərrüfat, anbar müdiri, texnik, stenoqrafçı, katibə-stenoqrafçı, operator, məkinəçi və s.);

2.16. on altıncı ödəniş səviyyəsi:

2.16.1. Azərbaycan Respublikası və Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanlarda və yerli bölmələrində, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının yanında olan orqanlarda, rayon (şəhər) prokurorluqlarında (Bakı Şəhər Prokurorluğu istisna olmaqla), hərbi prokurorluqlarda, Azərbaycan Respublikasının və Naxçıvan Muxtar Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında, rayon (şəhər) məhkəmələrinin aparatlarında, yerli icra hakimiyyəti (Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti istisna olmaqla) başçılarının aparatlarında böyük müəxəssis (inspektor, statistik, ekspedisiya, dəftərxana, təsərrüfat, anbar müdiri, texnik, stenoqrafçı, katibə-stenoqrafçı, operator, məkinəçi və s.);

2.16.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında, rayon (şəhər) məhkəmələrinin aparatlarında, yerli icra hakimiyyəti (Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti istisna olmaqla) başçılarının aparatlarında aparıcı müəxəssis (kargüzər, arxivçi, ekspeditor, katibə-məkinəçi və s.);

2.17. on yeddinci ödəniş səviyyəsi:

2.17.1. Azərbaycan Respublikası və Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanlarında və yerli bölmələrində, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının yanında olan orqanlarda, rayon (şəhər) prokurorluqlarında (Bakı Şəhər Prokurorluğu istisna olmaqla), hərbi prokurorluqlarda, Azərbaycan Respublikasının və Naxçıvan Muxtar Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında, rayon (şəhər) məhkəmələrinin aparatlarında, yerli icra hakimiyyəti (Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti istisna olmaqla) başçılarının aparatlarında böyük müəxəssis (inspektor, statistik, ekspedisiya, dəftərxana, təsərrüfat, anbar müdiri, texnik, stenoqrafçı, katibə-stenoqrafçı, operator, məkinəçi və s.);

2.17.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında, rayon (şəhər) məhkəmələrinin aparatlarında, yerli icra hakimiyyəti (Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti istisna olmaqla) başçılarının aparatlarında müəxəssis (kuryer, ixtisas dərəcəsi olan fəhlə və s.).

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2026-cı il 19 mart tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmişdir

Dövlət qulluqçularının əməyinin ödəniş səviyyələri və pillələri üzrə artım faizləri

1. İnizbati vəzifələrin minimum aylıq vəzifə məaşından başlayaraq ödəniş səviyyələri üzrə baza aylıq vəzifə məaşları hər növbəti səviyyə üzrə əvvəlkinə münasibətdə 7,5 faiz artım təbiiq olunmaqlamüəyyən edilir.

2. Yardımçı vəzifələrin minimum aylıq vəzifə məaşından başlayaraq ödəniş səviyyələri üzrə baza aylıq vəzifə məaşları hər növbəti səviyyə üzrə əvvəlkinə münasibətdə 2,7 faiz artım təbiiq olunmaqlamüəyyən edilir.

3. İnizbati və yardımçı vəzifələrin ikinci - yeddinci ödəniş pillələrinin müvafiq ödəniş səviyyəsi üzrə baza aylıq vəzifə məaşına münasibətdə hər pillə üzrə müvafiq olaraq 2,5 faiz artım təbiiq edilir.

4. 1-3-cü hissələrdə qeyd olunan faizlərə uyğun olaraq baza aylıq vəzifə məaşlarına ödəniş səviyyələri və pillələri üzrə aşağıdakı əmsallar müəyyənöləşdirilir:

Ödəniş səviyyələri	Ödəniş pillələri						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
İnzibati vəzifələr üzrə:							
1	11.692	11.984	12.277	12.569	12.861	13.153	13.446
2	10.876	11.148	11.420	11.692	11.964	12.236	12.508
3	10.117	10.370	10.623	10.876	11.129	11.382	11.635
4	9.412	9.647	9.882	10.117	10.353	10.588	10.823
5	8.755	8.974	9.193	9.412	9.630	9.849	10.068
6	8.144	8.348	8.551	8.755	8.959	9.162	9.366
7	7.576	7.765	7.955	8.144	8.334	8.523	8.712
8	7.047	7.224	7.400	7.576	7.752	7.928	8.105
9	6.556	6.720	6.884	7.047	7.211	7.375	7.539
10	6.098	6.251	6.403	6.556	6.708	6.861	7.013
11	5.673	5.815	5.957	6.098	6.240	6.382	6.524
12	5.277	5.409	5.541	5.673	5.805	5.937	6.069
13	4.909	5.032	5.154	5.277	5.400	5.523	5.645
14	4.566	4.681	4.795	4.909	5.023	5.137	5.251
15	4.248	4.354	4.460	4.566	4.673	4.779	4.885
16	3.951	4.050	4.149	4.248	4.347	4.445	4.544
17	3.676	3.768	3.860	3.951	4.043	4.135	4.227
18	3.419	3.505	3.590	3.676	3.761	3.847	3.932
19	3.181	3.260	3.340	3.419	3.499	3.578	3.658
20	2.959	3.033	3.107	3.181	3.255	3.329	3.403
21	2.752	2.821	2.890	2.959	3.028	3.096	3.165
22	2.560	2.624	2.688	2.752	2.816	2.880	2.944
23	2.382	2.441	2.501	2.560	2.620	2.680	2.739
24	2.216	2.271	2.326	2.382	2.437	2.493	2.548
25	2.061	2.113	2.164	2.216	2.267	2.319	2.370
26	1.917	1.965	2.013	2.061	2.109	2.157	2.205
27	1.783	1.828	1.873	1.917	1.962	2.006	2.051
28	1.659	1.701	1.742	1.783	1.825	1.866	1.908
29	1.543	1.582	1.621	1.659	1.697	1.736	1.775
30	1.436	1.472	1.507	1.543	1.579	1.615	1.651
31	1.335	1.369	1.402	1.436	1.469	1.502	1.536
32	1.242	1.273	1.304	1.335	1.367	1.398	1.429
33	1.156	1.185	1.213	1.242	1.271	1.300	1.329
34	1.075	1.102	1.129	1.156	1.183	1.209	1.236
35	1.000	1.025	1.050	1.075	1.100	1.125	1.150

"Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində,"Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Polis haqqında", "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Dövlət qulluğu haqqında", "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında", "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Fövqəladə hallar orqanlarında xidmətkeçmə haqqında", "Hesablama Palatası haqqında", "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi və "Dövlət qulluqçusu üçün hakimiyyət səlahiyyətinin icrasına görə əlavə haqqın təyin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun ləğv edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il 27 fevral tarixli 368-VIIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında və Sərəncamında dəyişiklik edilməsi, bəzi fərmanlarının və sərəncamlarının ləğv edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində, "Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Polis haqqında", "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Dövlət qulluğu haqqında", "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında", "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Fövqəladə hallar orqanlarında xidmətkeçmə haqqında", "Hesablama Palatası haqqında", "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi və "Dövlət qulluqçusu üçün hakimiyyət səlahiyyətinin icrasına görə əlavə haqqın təyin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun ləğv edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il 27 fevral tarixli 368-VIIQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

- Müəyyən edilsin ki:
 - Azərbaycan Respublikası Gömrük Məcəlləsinin 334.1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi həyata keçirir;
 - "Hərbi qulluqçuların statusu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 10-cu maddəsinin 2-ci hissəsinin birinci cümləsində (ikinci halda) və 7-ci hissəsində (ikinci halda) nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası həyata keçirir;
 - həmin Qanunun 10-cu maddəsinin 2-ci hissəsinin birinci cümləsində (birinci halda) və 7-ci hissəsində (birinci halda) nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi (Daxili Qoşunların Baş İdarəsinə münasibətdə), Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xarici Kəşfiyyat Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Strategji Obyektlərin Mühafizəsi Dövlət Agentliyi, Azərbaycan Respublikasının Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti həyata keçirirlər;
 - həmin Qanunun 10-cu maddəsinin 2-ci hissəsinin birinci cümləsində və7-ci hissəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidməti həyata keçirir;
 - "Polis haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 35-ci maddəsinin III hissəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi, Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi həyata keçirir;
 - "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Qanununun 109-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi həyata keçirir;
 - "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 8.1.3-12-ci, 11.1.4.13-cü, 11.1.4.17-ci (ikinci halda), 11.1.5.5-ci (ikinci halda), 22.4-cü, 22.6-cı, 33-3.5-ci maddələrində və 33-4-cü maddəsinin "Qeyd" hissəsində nəzərdə tutulmuşmüvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;
 - həmin Qanunun33-3.5-ci maddəsində"orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti nəzərdə tutulur;
 - həmin Qanunun 22.6-cı maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulur;
 - həmin Qanunun 22.4-cü maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi nəzərdə tutulur;
 - həmin Qanunun 8.1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş Naxçıvan Muxtar Respublikasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti həyata keçirir;
 - həmin Qanunun 8.1.2-ci, 8.1.3-cü (ikinci halda), 11.1.3.12-ci, 11.1.4.13-cü, 11.1.4.16-cı, 11.1.4.17-ci (birinci halda), 11.1.5.5-ci (birinci halda), 11.1.5.12-ci və 11.1.6.4-1-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları, onlara bərabər tutulan orqanlar (Azərbaycan Res-

- publikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası, Dövlət Sirrinin Mühafizəsi üzrə İdarələrarası Komissiyanın Katibliyi) və Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti həyata keçirirlər;
- 1.14. həmin Qanunun 11.1.3.11-ci və 11.1.5.9-cu maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları, onlara bərabər tutulan orqanlar (Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası, Dövlət Sirrinin Mühafizəsi üzrə İdarələrarası Komissiyanın Katibliyi) həyata keçirirlər;
 - 1.15. həmin Qanunun 11.1.4.14-cü və 11.1.5.4-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları həyata keçirirlər;
 - 1.16. "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 21.6-cı maddəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidməti həyata keçirir;
 - 1.17. "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Qanununun 100-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi, Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidməti həyata keçirir;
 - 1.18. "Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 20.10-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xarici Kəşfiyyat Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Mühafizə Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti, Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın səlahiyyətlərini isə Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidməti həyata keçirir;
 - 1.19. "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 23.12-ci, 25.7-ci maddələrində və 37.1-ci maddəsinin ikinci cümləsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi həyata keçirir;
 - 1.20. "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Qanununun 90-2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Dövlət Miqrasiya Xidməti həyata keçirir;
 - 1.21. "Fövqəladə hallar orqanlarında xidmətkeçmə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 23.16-cı və 25.11-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi həyata keçirir;
 - 1.22. "Diplomatik xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 12.2-ci maddəsinə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin diplomatik xidmət əməkdaşlarının (Azərbaycan Respublikasının diplomatik nümayəndəlikləri və konsulluqları, digər dövlət orqanlarının xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən nümayəndəlikləri istisna olmaqla) vəzifə məaşları və vəzifə məaşına əlavələr müəyyən ediləndə, həmin şəxslərə dövlət məvacibinin ödənilməsi bu fərman qüvvəyə minəndək tətbiq edilən qaydada və məbləğdə davam etdirilir;
 - 1.23. "Diplomatik xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 12.2-ci maddəsinə uyğun olaraq, diplomatik rütbəyə görə əlavə müəyyən ediləndək xarici işlər nazirinə və onun müavinlərinə yalnız qüvvədə olan vəzifə məaşı, diplomatik rütbəyə görə əlavə müəyyən edildikdən sonra isə həmin şəxslərə diplomatik rütbəyə görə əlavənin ödənilmədiyi bütün müddət üçün hesablanıb ödənilir.
 2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:
 - 2.1. dövlət büdcəsində maliyyələşən təşkilatların büdcədən-kənar vəsaitləri, habelə fəaliyyətindən əldə olunan gəlirləri hesabına verilən vəzifə məaşına əlavələrin, mükafatların və digər ödənişlərin yuxarı hədlərini Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin təklifləri əsasında altı ay müddətində müəyyən edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;
 - 2.2. "Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində, "Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Polis haqqında", "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Dövlət qulluğu haqqında", "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında", "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Miqrasiya orqanlarında qulluq

- keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Fövqəladə hallar orqanlarında xidmətkeçmə haqqında", "Hesablama Palatası haqqında", "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi və "Dövlət qulluqçusu üçün hakimiyyət səlahiyyətinin icrasına görə əlavə haqqın təyin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun ləğv edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il 27 fevral tarixli 368-VIIQD nömrəli Qanunundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.
3. "Polis haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 11 noyabr tarixli 205 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 11, maddə 621 (Cild I); 2025, № 8, maddə 753)2-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
 - 3.1. 2.5-ci bənddə birinci halda "və" sözü vergül işarəsi ilə əvəz olunsun və həmin bəndə "hissələrində" sözlündən sonra "və 35-ci maddəsinin III hissəsində" sözləri əlavə edilsin;
 - 3.2. 2.9-cu bəndin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz olunsun və aşağıdakı məzmununda 2.10-cu bənd əlavə edilsin:
 - 2.10. həmin Qanunun 35-ci maddəsinin III hissəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidməti həyata keçirir."
 4. "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 30 dekabr tarixli 243 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 22 (Cild I); 2024, № 6 (I kitab), maddə 677, № 12 (II kitab), maddə 1358) 2-ci hissəsinin beşinci abzasına "səlahiyyətlərini" sözlündən əvvəl ", habelə həmin Əsasnamənin 109-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının" sözləri əlavə edilsin.
 5. "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 29 dekabr tarixli 435 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 1, maddə 28 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 526, № 7, maddə 805; 2025, № 2, maddə 124, № 7, maddə 632, № 9, maddə 817, № 12 (I kitab), maddə1147) 3-cü hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
 - 5.1. 3.1-ci bənddə "maddəsində, 11.1.3.12-ci (ikinci halda), 11.1.4.13-cü (ikinci halda), 11.1.5.5-ci (ikinci halda), 11.1.6.2-ci (ikinci halda)" sözləri ", 8.1.3-cü (üçüncü halda), 11.1.4.17-ci (ikinci halda), 11.1.5.5-ci (ikinci halda)" sözləri ilə, "22.3-cü maddələrində, 22.7-ci maddəsinin birinci cümləsində, 22.7-2-ci" sözləri "22.4-cü, 22.6-cı" sözləri ilə əvəz olunsun və həmin bəndə "nəzərdə" sözlündən əvvəl ", 33-3.5-ci maddəsində, 33-4-cü maddəsinin "Qeyd" hissəsində" sözləri əlavə edilsin;
 - 5.2. 3.1-1-ci bənddə "və 23.2-1-ci maddəsində" sözləri ", 23.2-1-ci və 33-3.5-ci maddələrində" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 5.3. 3.2-1-ci bənddə "22.3-cü (Azərbaycan Respublikasının diplomatik nümayəndəlikləri və konsulluqları, habelə digər dövlət orqanlarının xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən nümayəndəliklərinə münasibətdə), 22.7-2-ci maddələrində" sözləri "22.6-cı maddəsində" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 5.4. aşağıdakı məzmununda 3.2-3-cü bənd əlavə edilsin:
 - "3.2-3. həmin Qanunun 22.4-cü maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi nəzərdə tutulur;"
 - 5.5. 3.6-cı bənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:
 - "3.6. həmin Qanunun 8.1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş:
 - 3.6.1. Naxçıvan Muxtar Respublikasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti həyata keçirir;
 - 3.6.2. müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri həyata keçirirlər;"
 - 5.6. aşağıdakı məzmununda 3.6-1-ci bənd əlavə edilsin:
 - "3.6-1. həmin Qanunun 8.1.3-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş:
 - 3.6-1.1. birinci halda müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları, onlara bərabər tutulan orqanlar (Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası, Dövlət Sirrinin Mühafizəsi üzrə İdarələrarası Komissiyanın Katibliyi) və Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti həyata keçirirlər;
 - 3.6-1.2. müvafiq icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikası nazirlikləri yanında yaradılan rəhbəri və rəhbərinin müavinləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri həyata keçirirlər;"
 - 5.7. 3.12-1-ci bənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:
 - "3.12-1. həmin Qanunun 11.1.3.12-ci, 11.1.4.13-cü, 11.1.4.16-cı, 11.1.4.17-ci (birinci halda), 11.1.5.5-ci (birinci halda), 11.1.5.12-ci və 11.1.6.4-1-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri həyata keçirirlər;"

- 5.8. aşağıdakı məzmununda 3.12-2-civə 3.12-3-cü bəndlər əlavə edilsin:
 - "3.12-2. həmin Qanunun 11.1.3.11-ci və 11.1.5.9-cu maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları, onlara bərabər tutulan orqanlar (Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası, Dövlət Sirrinin Mühafizəsi üzrə İdarələrarası Komissiyanın Katibliyi) həyata keçirirlər;
 - 3.12-3. həmin Qanunun 11.1.4.14-cü və 11.1.5.4-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları həyata keçirirlər;"
 - 5.9. 3.22-4-cü bənddən "11.1.5.7-ci maddəsində, "sözləri çıxarılsın;
 - 5.10. aşağıdakı məzmununda 3.22-5-ci bənd əlavə edilsin:
 - "3.22-5. həmin Qanunun 11.1.5.7-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları, onlara bərabər tutulan orqanlar (Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası, Dövlət Sirrinin Mühafizəsi üzrə İdarələrarası Komissiyanın Katibliyi) və Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti həyata keçirirlər;"
 - 6."Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2001-ci il 18 iyul tarixli 534 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 7, maddə 471 (Cild I); 2024, № 12 (II kitab), maddə 1358) 2-ci hissəsinin altıncı abzası yeddinci abzas hesab olunsun və aşağıdakı məzmununda altıncı abzas əlavə edilsin:
 - "həmin Qanunun 21.6-cı maddəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidməti həyata keçirir;"
 7. "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2001-ci il 18 iyul tarixli 535 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 7, maddə 472 (Cild I); 2024, № 12 (II kitab), maddə 1358) 3-cü hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
 - 7.1. üçüncü abzasla "97-ci," sözlərindən sonra "100-1-ci," sözləri əlavə olunsun və həmin abzasın sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin;
 - 7.2. aşağıdakı məzmununda dördüncü abzas əlavə edilsin:
 - "həmin Əsasnamənin 100-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidməti həyata keçirir;"
 8. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2001-ci il 3 sentyabr tarixli 569 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 9, maddə 584 (Cild I); 2024, № 8, maddə 943) ilə təsdiq edilmiş "Dövlət orqanlarında dövlət qulluqçularına ixtisas dərəcələrinin verilməsi Qaydaları"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
 - 8.1. 12-ci hissə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
 - "12. İxtisas dərəcələrinin verildiyi gündən başlayaraq dövlət qulluqçusuna hər ay aşağıdakı məbləğdə vəzifə məaşına ixtisas dərəcəsinə görə əlavə haqq ödənilir:

Sıra №-si	İxtisas dərəcəsi	Məbləğ (manatla)
1.	Həqiqi dövlət müşaviri	600
2.	1-ci dərəcə dövlət müşaviri	550
3.	2-ci dərəcə dövlət müşaviri	500
4.	3-cü dərəcə dövlət müşaviri	450
5.	Dövlət qulluğunun baş müşaviri	400
6.	Dövlət qulluğunun müşaviri	350
7.	Dövlət qulluğunun kiçik müşaviri	300
8.	1-ci dərəcə dövlət qulluqçusu	275
9.	2-ci dərəcə dövlət qulluqçusu	250
10.	3-cü dərəcə dövlət qulluqçusu	225
11.	Kiçik dövlət qulluqçusu	200
12.	Dövlət qulluğunun baş referenti	175
13.	Dövlət qulluğunun böyük referenti	150
14.	Dövlət qulluğunun 1-ci dərəcə referenti	125
15.	Dövlət qulluğunun 2-ci dərəcə referenti	100
16.	Dövlət qulluğunun 3-cü dərəcə referenti	75
17.	Dövlət qulluğunun kiçik referenti	50

"Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində,"Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Polis haqqında", "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Dövlət qulluğu haqqında", "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında", "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Fövqəladə hallar orqanlarında xidmətkeçmə haqqında", "Hesablama Palatası haqqında", "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi və "Dövlət qulluqçusu üçün hakimiyyət səlahiyyətinin icrasına görə əlavə haqqın təyin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun ləğv edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il 27 fevral tarixli 368-VIIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında və Sərəncamında dəyişiklik edilməsi, bəzi fərmanlarının və sərəncamlarının ləğv edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Əvvəli 9-cu səh.

8.2. 13-cü hissədə "aylıq vəzifə maaşının 2 misli" sözləri "baza aylıq vəzifə maaşının (birinci ödəniş pilləsi) ali kateqoriya dövlət orqanları üzrə - 0,6 misli, 1-ci kateqoriya dövlət orqanları üzrə - 0,8 misli, 2-ci kateqoriya dövlət orqanları üzrə - 0,9 misli, 3-cü kateqoriya dövlət orqanları üzrə - 1,2 misli, 4-cü kateqoriya dövlət orqanları üzrə - 1,7 misli və 5-ci kateqoriya dövlət orqanları üzrə - 2 misli" sözləri ilə əvəz edilsin.

9. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2003-cü il 4 avqust tarixli 911 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003, № 8, maddə 440 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 526; 2025, № 5, maddə 444, № 9, maddə 817)ilə təsdiq edilmiş "İnzibati və yardımçı vəzifələrin Təsnifat Toplusu"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

9.1.1.9.40-cı və 1.9.41-ci yarımbəndlərdən "və onun müavinini" sözləri çıxarılsın;

9.2. 2.1.2.29-cu abzas "Məclisi,"sözündən sonra "Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri," sözləri əlavə edilsin;

9.3. 2.1.3-cü yarımənd üzrə:

9.3.1. 2.1.3.10-cu abzas "Məclisi," sözündən sonra "Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri," sözləri əlavə edilsin;

9.3.2.2.1.3.14 - 2.1.3.16-cı abzaslar aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"2.1.3.14. Azərbaycan Respublikasının apellyasiya məhkəmələri, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının və onlara bərabər tutulan orqanlarının, Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurasının, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) aparatlarının, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin rəhbərləri;

2.1.3.15. Azərbaycan Respublikasının Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyasının katibi;

2.1.3.16. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri yanında yaradılan dövlət agentliklərinin və dövlət xidmətlərinin rəhbərləri,";

9.4. 2.1.4-cü yarımənd üzrə:

9.4.1. 2.1.4.19-cu abzas "Məclisinin," sözündən sonra "Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin," sözləri əlavə edilsin;

9.4.2. 2.1.4.20-ci və 2.1.4.21-ci abzaslar aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"2.1.4.20. Azərbaycan Respublikasının apellyasiya məhkəmələri, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və onlara bərabər tutulan orqanların, Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurası aparatlarının, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin rəhbərlərinin müavinləri və həmin orqanların aparatlarında şöbə müdirləri;

2.1.4.21. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası Baş nazirinin, Azərbaycan Respublikası nazirlərinin müşavirləri, köməkçiləri,";

9.4.3. aşağıdakı məzmununda 2.1.4.22-1-ci abzas əlavə edilsin:

"2.1.4.22-1. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısı Aparatında və Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğunda şöbə müdirləri,";

9.4.4. 2.1.4.23-cü abzasdan ", Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabineti," sözləri çıxarılsın;

9.4.5. 2.1.4.24-cü və 2.1.4.25-ci abzaslar aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"2.1.4.24. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri rəhbərlərinin müavinləri;

2.1.4.25. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentliklərinin və dövlət xidmətlərinin rəhbərləri,";

9.4.6. aşağıdakı məzmununda 2.1.4.27-ci abzas əlavə edilsin:

"2.1.4.27. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri aparatlarının rəhbərləri və onların müavinləri";

9.5.2.1.5-ci yarımənd üzrə:

9.5.1. 2.1.5.1-ci abzas "Məclisinin," sözündən sonra "Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin," sözləri əlavə edilsin;

9.5.2.2.1.5.2-ci abzas aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"2.1.5.2. Azərbaycan Respublikasının apellyasiya məhkəmələrinin, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və onlara bərabər tutulan orqanların, Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurasının, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının aparatlarında, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Katibliyində şöbə müdirlərinin müavinləri";

9.5.3. 2.1.5.3-cü abzas ləğv edilsin;

9.5.4.2.1.5.5-ci və 2.1.5.6-cı abzaslar aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"2.1.5.5. Azərbaycan Respublikası nazirlikləri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentliklərinin və dövlət xidmətlərinin rəhbərlərinin müavinləri;

2.1.5.6. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında şöbə müdirləri və onların müavinləri, həmin orqanların rəhbərlərinin müşavirləri və köməkçiləri";

9.5.5. 2.1.5.7-ci abzasdan ", Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin," sözləri çıxarılsın;

9.5.6. 2.1.5.8-ci abzas "Respublikası" sözündən sonra "nazirlikləri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər" sözləri əlavə edilsin;

9.5.7. 2.1.5.11-ci abzas aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"2.1.5.11. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında şöbə müdiri";

9.6. 2.1.6-cı yarımənd üzrə:

9.6.1. 2.1.6.2-ci abzasdan "Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında," sözləri çıxarılsın və həmin abzasda "Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının və onlara bərabər tutulan orqanların" sözləri "Azərbaycan Respublikası nazirlikləri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının və onlara bərabər tutulan orqanların, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin," sözləri ilə əvəz edilsin;

9.6.2. 2.1.6.5-ci abzas aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"2.1.6.5. Azərbaycan Respublikası nazirlikləri yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri aparatlarında şöbə müdirinin müavinini";

9.6.3. 2.1.6.7-ci abzasla birinci halda "Respublikasının" sözündən sonra "nazirlikləri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər" sözləri əlavə edilsin;

9.6.4.2.1.6.8-ci abzas ləğv edilsin;

9.7. 2.1.7-ci yarımənd üzrə:

9.7.1. 2.1.7.1-ci abzas "xidmətlərinin" sözlərindən sonra "(bu Təsnifat Toplusunun 2.1.6.2-ci abzası nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

9.7.2. 2.1.7.3-cü abzas ləğv edilsin;

9.8. 2.1.8.4-cü abzasdan ", onların müavinləri və baş mühasib" sözləri çıxarılsın;

9.9. 2.3.2-ci yarıməndin birinci abzasına "Məclisinin," sözündən sonra "Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin," sözləri əlavə edilsin;

9.10. 2.3.3-cü yarımənd üzrə:

9.10.1.1-ci abzasdan "Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin," sözləri çıxarılsın, həmin abzasla üçüncühalda "Azərbaycan Respublikası" sözlərindən sonra "nazirlikləri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər" sözləri və "orqanları" sözündən sonra "(Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri də daxil olmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

9.10.2. 2-ci abzas ləğv edilsin;

9.11. 2.3.3-cü bəndə "Toplusunun" sözündən sonra "2.1.3.14-cü," sözləri əlavə edilsin.

10. "Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2004-cü il 3 avqust tarixli 104 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, № 8, maddə 612 (Cild I); 2025, № 1, maddə 52) 2-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

10.1. 2.6-ci bənddə birinci halda "və" sözü vergül işarəsi ilə əvəz olunsun və həmin bəndə "nəzərdə" sözündən əvvəl "və 20.10-1-ci maddəsində" sözləri əlavə edilsin;

10.2. 2.7-ci bəndin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz olunsun və aşağıdakı məzmununda 2.8-ci bənd əlavə edilsin:

"2.8. həmin Qanunun 20.10-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidməti həyata keçirir."

11. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2005-ci il 7 fevral tarixli 194 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, № 2, maddə 70 (Cild I); 2024, № 8, maddə 943; 2025, № 2, maddə 124) ilə təsdiq edilmiş "Dövlət qulluqçularına əmək pensiyasının təyin edilməsi üçün dövlət məvəcinin hesablanması Qaydaları"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

11.1. 2-ci hissə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"2. Əmək pensiyasının təyin edilməsi üçün dövlət məvacibi dövlət qulluqçusunun əmək pensiyasına qulluq stajına görə əlavə almaq hüququnun yarandığı tarixədək sonuncu artımlar nəzərə alınmaqla, müvafiq vəzifədə aldığı aylıq vəzifə maaşının, ixtisas dərəcəsinə görə əlavə haqqın, qulluq üçün zəruri olan hallarda aylıq iş vaxtı norması 5 saatdan çox artırılarda işlədiyi hər saata görə ödənilən əlavə haqqın və əmək qanunvericiliyinə əsasən əmək şəraiti ilə əlaqədar dövlət qulluqçularına şamil edilən əlavələrin (qul-

luq şəraitinin ağır və zərərliyiynə, iqlim şəraitinə və s.) məbləği əsasında bu Qaydalara uyğun olaraq hesablanır.";

11.2. aşağıdakı məzmununda 2-1-ci hissə əlavə edilsin:

"2-1. "Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində, "Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Polis haqqında", "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Dövlət qulluğu haqqında", "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında", "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Fövqəladə hallar orqanlarında xidmətkeçmə haqqında", "Hesablama Palatası haqqında", "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi və "Dövlət qulluqçusu üçün hakimiyyət səlahiyyətinin icrasına görə əlavə haqqın təyin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun ləğv edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il 27 fevral tarixli 368-VIIQD nömrəli Qanunu qüvvəyə minənədək dövlət qulluğuna xitam verilmiş şəxslərə ödənilmiş vəzifə maaşı, əlavə, mükafat və digər ödənişlər həmin Qanunla müəyyən edilmiş yeni dövlət məvəcinin tərkibinə daxil edilir.";

11.3. 8-ci, 9-cu, 11-ci və 12-ci hissələr ləğv edilsin.

12. "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 25 iyul tarixli 430 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006, № 7, maddə 594 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 523, № 12 (II kitab), maddə 1358;2025, № 7, maddə 648) 2.5-ci bəndinə "22.2-ci," sözlərindən sonra "23.12-ci," sözləri, "25.5-ci," sözlərindən sonra "25.7-ci," sözləri əlavə olunsun və həmin bənddə "37.6-cı maddəsinin ikinci cümləsində" sözləri"37.1-civə 37.6-cı maddələrinin ikinci cümlələrində," sözləri ilə əvəz edilsin.

13. "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2009-cu il 25 dekabr tarixli 206 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2009, № 12, maddə 994 (Cild I) 2.3-cü bəndinə ("hər iki halda)," sözlərindənsonra "90-2-ci," sözləri əlavə edilsin.

14. "Fövqəladə hallar orqanlarında xidmətkeçmə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2010-cu il 13 avqust tarixli 314 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010, № 8, maddə 719 (Cild I); 2024, № 12 (II kitab), maddə 1358) 2.3-cü bəndinə "25.6-cı" sözlərindən əvvəl "23.16-cı maddəsində," sözləri, "26.3-cü" sözlərindən əvvəl "25.11-ci," sözləri əlavə edilsin.

15. "Azərbaycan Respublikası Gömrük Məcəlləsinin təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 2011-ci il 15 sentyabr tarixli 499 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011, № 9, maddə 793 (Cild I); 2025, № 11, maddə 1018) 28.7-ci bəndinə "334.1.2-ci" sözlərindən sonra "(hər iki halda)" sözləri əlavə edilsin.

16. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 16 may tarixli 690 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 5, maddə 842 (Cild I); 2025, № 4 (I kitab), maddə 345) ilə təsdiq edilmiş "Daimi dövlət qulluğuna qəbul edilən şəxslə bağlanmış əmək müqaviləsinin nümunəsi"ndə aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

16.1. 4.1.2-ci yarımənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"4.1.2. Dövlət məvacibi:

_____manat - aylıq vəzifə maaşından;

_____manat - ixtisas dərəcəsinə görə əlavə haqdan;

_____manat - qulluq üçün zəruri olan hallarda aylıq

iş vaxtı norması 5 saatdan çox artırılarda işlədiyi hər saata görə ödənilən əlavə haqdan;

_____manat - əmək qanunvericiliyinə əsasən qulluq şəraitinin ağır və zərərli olmasına görə əməkhaqqına əlavədən;

_____manat- əmək qanunvericiliyinə əsasən iqlim şəraitinə görə qulluq keçmək üçün əlverişli olmayan iş yerlərində əməkhaqqına əlavədən;

_____manat - əmək qanunvericiliyinə əsasən digər (əvəzətmə və sair) əlavədən ibarətdir.";

16.2. 4.1.3-cü yarımənddən "kollektiv və fərdi" sözləri çıxarılsın.

17. "Dövlət qulluqçularının sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi haqqında" 2018-ci il 13 mart tarixli 3787 nömrəli, "Dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi və "Dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 13 mart tarixli 3787 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə" 2019-cu il 18 iyun tarixli 1268 nömrəli sərəncamlarında dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il

1 mart tarixli 1611 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 3, maddə 199 (Cild I) 1-ci və 2-ci hissələri ləğv edilsin.

18. "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidmətinin, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin və Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidmətinin işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 30 mart tarixli 978 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 1 mart tarixli 1612 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 3, maddə 200 (Cild I) 1.1 - 1.3-cü bəndləriləğv edilsin.

19."Dövlət qulluqçularının əməkhaqlarının artırılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2007-ci il 23 yanvar tarixli 1909 nömrəli Sərəncamının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007, № 1, maddə 32 (Cild I) 4-cü hissəsi ləğv edilsin.

20. "Dövlət orqanlarında dövlət qulluqçusuna dövlət qulluğunda qulluq stajına görə əlavə haqqın məbləğinin müəyyənləşdirilməsi və ödənilməsi Qaydasının təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 28 yanvar tarixli 665 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 1, maddə 48 (Cild I); 2024, № 8, maddə 943) ləğv edilsin.

21. "Dövlət qulluqçularının mükafatlandırılmasının növləri və qaydaları haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 24 avqust tarixli 774 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 8, maddə 494; 2009, № 6, maddə 419 (Cild I) ləğv edilsin.

22. "Hakimiyyət səlahiyyəti verilən dövlət qulluqçularının siyahısı"nın və hakimiyyət səlahiyyətinin icrasına görə əlavə haqqın məbləğinin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2008-ci il 20 iyun tarixli 776 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2008, № 6, maddə 494 (Cild I) ləğv edilsin.

23. "Dövlət qulluqçularının əmək haqlarının artırılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 1 mart tarixli 1610 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 3, maddə 198 (Cild I); 2025, № 11, maddə 1018) ləğv edilsin.

24."Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin işçilərinin və onun tabeliyindəki "ASAN xidmət" mərkəzlərində fəaliyyət göstərən digər dövlət orqanları işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 1 mart tarixli 1614 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 3, maddə 202 (Cild I) ləğv edilsin.

25. "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Təhlükəsizlik Xidmətinin rəhbərliyinə aid olan hərbi qulluqçuların vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 1 mart tarixli 1617 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 3, maddə 205 (Cild I) ləğv edilsin.

26. "Azərbaycan Respublikası Strateji Obyektlərin Mühafizəsi Dövlət Agentliyinin rəhbərliyinə aid olan hərbi qulluqçuların vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 1 mart tarixli 1618 nömrəli Fərmanı Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 3, maddə 206 (Cild I) ləğv edilsin.

27. "Azərbaycan Respublikası Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidmətinin rəhbərliyinə aid olan hərbi qulluqçuların vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 1 mart tarixli 1619 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 3, maddə 207 (Cild I) ləğv edilsin.

28. "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin İşlər İdarəsində işləyən dövlət qulluqçularına ödənilən müavinət barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2003-cü il 23 oktyabr tarixli 1369 nömrəli Sərəncamı(Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003, № 10, maddə 608 (Cild I) ləğv edilsin.

29. "Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidmətində qulluq keçən dövlət qulluqçularına müalicə müavinəti ödənilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 24 noyabr tarixli 1855 nömrəli Sərəncamı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011, № 11, maddə 1054 (Cild I) ləğv edilsin.

30. Bu Fərman 2026-cı il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

Baş nazir Əli Əsədov Gürcüstan səfirliyində başsağlığı verib

Baş nazir Əli Əsədov Gürcüstan səfirliyində başsağlığı verib. AZƏRTAC xəbər verir ki, martın 19-da Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov Gürcüstanın Azərbaycandakı səfirliyinə

gedərək Bütün Gürcüstanın Katalikos-Patriarxı, görkəmli din xadimi II İlya həzrətlərinin vəfatı ilə əlaqədar başsağlığı kitabına ürok sözlərini qeyd edib.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 21 aprel tarixli 74 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Şəhərlər və digər yaşayış məntəqələri ərazisinin sanitariya qaydalarına, gigiyena və ekoloji normativlərə uyğun olaraq təmizlənməsi, məişət tullantılarının müvəqqəti saxlanılması, müntəzəm daşınması və zərərsizləşdirilməsi Qaydaları”nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 81

Bakı şəhəri, 17 mart 2026-cı il

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, “İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə tullantılarla bağlı idarəetmənin təkmilləşdirilməsi və bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bözi fərmanlarında və sərəncamlarında dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 29 avqust tarixli 492 nömrəli Fərmanının icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 21 aprel tarixli 74 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, № 4, maddə 388 (Cild I); 2025, № 2, maddə 187, № 4 (I kitab), maddə 404) ilə təsdiq edilmiş “Şəhərlər və digər yaşayış məntəqələri ərazisinin sanitariya qaydalarına, gigiyena və ekoloji normativlərə uyğun olaraq təmizlənməsi, məişət tullantılarının müvəqqəti saxlanılması, müntəzəm daşın-

“Tüştü bacalarının istismarında təhlükəsizlik texnikası Qaydası”nın təsdiq edilməsi və “Tüştü bacalarının istismarında təhlükəsizlik texnikası Qaydası”nın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 6 fevral tarixli 38 nömrəli Qərarının ləğv edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 84

Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, “Qaz təchizatı haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 8 iyul tarixli 233-VIIQ nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar bözi məsələlərin tənzimlənməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 19 avqust tarixli 487 nömrəli Fərmanının 2.1.2.6-cı abzasının icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. “Tüştü bacalarının istismarında təhlükəsizlik texnikası Qaydası” təsdiq edilsin (*əlavə olunur*).

“Müayinə və texniki xidmət məlumatları üzrə reyestrin aparılması və ondan istifadə Qaydası”nın təsdiq edilməsi və “Müayinə və texniki xidmət məlumatları üzrə reyestrin aparılması və ondan istifadə Qaydası”nın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 25 iyun tarixli 216 nömrəli Qərarının ləğv edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 85

Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, “Qaz təchizatı haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 8 iyul tarixli 233-VIIQ nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar bözi məsələlərin tənzimlənməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 19 avqust tarixli 487 nömrəli Fərmanının 2.1.2.4-cü abzasının icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. “Müayinə və texniki xidmət məlumatları üzrə reyestrin aparılması və ondan istifadə Qaydası” təsdiq edilsin (*əlavə olunur*).

İşğaldan azad edilmiş ərazilərə Böyük qayıdış sürətlə davam edir. Martin 17-də Ağdərə, Xocavənd və Cəbrayıl rayonlarının kəndlərinə yeni köç karvanları yola düşüb. Martin 19-da isə Xocavənd şəhərinə və Xocalı rayonunun Xanabad kəndinə növbəti ailələr köçürülüb. Demək olar ki, Böyük qayıdış ardıcıl və mərhələli şəkildə uğurla həyata keçirilir.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpası və yenidən qurulması Azərbaycanın dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biri olmaqla yanaşı, həm də milli ideya səviyyəsinə yüksəlib. Bu proses ölkəmizin suverenliyinin, gücünün və qətiyyətinin göstəricisidir.

yətinin nümunəsidir. Görülən işlər həm keçmiş məcburi köçkünlərin doğma yurdlarına qayıdışını təmin etməyə, həm də regionda dayanıqlı sosial-iqtisadi inkişafı formalaşdırmağa xidmət edir.

Xüsusilə qeyd olunmalıdır ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpasını Azərbaycan dövləti öz maliyyə imkanları hesabına həyata keçirir. Dost dövlətlərin dəstəyi ilə reallaşdırılan layihələr istisna olmaqla, bütün tikinti işlərini respublikamız özü maliyyələşdirir. Bu isə ölkəmizin iqtisadi gücünün və məsuliyyətinin nümunəsidir.

təqil siyasət yürütmək imkanlarını bir daha nümayiş etdirir.

Xatırladaq ki, işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması və bərpası üçün 2020-2025-ci illərdə dövlət büdcəsindən 22 milyard manat vəsait ayrılıb. 2026-cı ildə bu məqsəddə 3,5 milyard manat vəsait nəzərdə tutulub. Bu il daxil olmaqla, dövlət büdcəsindən ümumilikdə 25,5 milyard manat vəsait ayrılıb.

Ötən dövrdə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə infrastrukturların qurulması istiqamətində genişmiq-

yaslı işlər görülüb. Müasir elektrik enerjisi sistemi yaradılıb, şəxətləri çəkilib, yeni yollar inşa olunub. Bütün bu işlər bölgədə həyatın bərpası üçün vacib amillərdir. Eyni zamanda sosial obyektlərin qurulması da paralel şəkildə davam edir. Məktəblər fəaliyyətə başlayır. Uşaq bağçaları istifadəyə verilir.

İndiyədək 41 yaşayış məntəqəsinə keçmiş məcburi köçkünlərin qayıdışı təmin edilib. Bu gün artıq on minlərlə insan doğma torpaqlarında yaşayır. Prezident İlham Əli-

vey martın 18-də Xocavənd rayonunun Xanoba kəndində aparılan bərpa işləri ilə tanış olarkən sakinlərlə görüşündə bildirib: “Biz öz milli qürurumuzu bərpa etdik, ədalətli, ərazi bütövlüyümüzü bərpa etdik, düşməni torpaqlarımızdan qovduq. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin. Silahlı Qüvvələrimiz həm 2020-ci ildə, həm 2023-cü ildə böyük qəhrəmanlıq göstərmişdir. Bunun nəticəsində biz bu gün bu torpaqlardayıq və biz bu torpaqların əsl sahibləriyik. Çünki Ermənistan buranı viran qoymuşdu. Yəni bütün

kənd, qəsəbə, şəhər - hamısını dağtımışdı. Burada bir neçə daxma tipli ev qalmışdı, amma indi baxın. Ağdam, Füzuli, Zəngilan, Cəbrayıl, Qubadlı nə gündə idi, yerlə yeksan etmişdilər. Xaricdən gələn ermənilər! Laçında, Kəlbəcərdə qanunsuz məskunlaşmışdılar, ora da bərpa vəziyyətə idi. Yəni hamısını biz yenidən qururuq. Cəmi 5-6 il ərzində Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə 80 mindən çox insan yaşayır, çalışır, təhsil alır. Demək olar ki, hər ay, bəlkə də hər həftə keçmiş köçkünlər “Böyük qayıdış” proqra-

mı çərçivəsində öz doğma diyarlarına qayıdılar. Siz də artıq üç-dörd gündür ki, buradasınız”.

Görünən odur ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur sürətlə yenidən qurulur. Bu sahədə dövlətimizin prioritetləri tam aydındır. “Böyük qayıdış” proqramına uyğun olaraq qarşıya konkret vəzifələr qoyulub və həmin vəzifələrin hər biri vaxtında, yüksək keyfiyyətlə icra olunur, keçmiş məcburi köçkünlər mərhələli şəkildə öz doğma yurdlarına qayıdılar. Qarabağ və Şərqi Zəngəzur yaxın gələcəkdə, sadəcə, Azərbaycanın deyil, bütövlükdə Qafqazın və dünyanın ən gözəl və inkişaf etmiş bölgələrindən birinə çevriləcək.

*Təhmina VƏRDİYEVA,
"Azərbaycan"*

Pakistanın Azərbaycandakı səfiri xalqımızı Ramazan və Novruz bayramları münasibətilə təbrik edib

Pakistan İslam Respublikasının ölkəmizdəki səfiri Qasım Mohiuddin Ramazan və Novruz bayramları münasibətilə ürok sözlərini AZƏRTAC-ın müxbiri ilə bölüşüb.

Diplomat Azərbaycana davamlı sülh, əmin-amanlıq və rifah arzulayıb.

"Azərbaycandakı qardaş və bacılarımıza Pakistanda yaşayan hər kəsin adından müqəddəs Ramazan və Novruz bayramları münasibətilə ən xoş arzularımı və səmimi təbriklərimi çatdırmaq istərdim. Bu iki xüsusi bayram sülh, həmrəylik və şükranlıq kimi ümumbəşəri dəyərləri təcəssüm etdirir", - deyər səfir vurğulayıb.

Səfir sonra Azərbaycan dilində "Ramazan və Novruz bayramınız mübarək!" deyərək fikirlərini yekunlaşdırıb.

Novruz Tacikistan və Azərbaycan xalqlarını birləşdirən ortaq bayramdır

Tacikistanın ölkəmizdəki səfiri İlhom Abduraxmon Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyi vasitəsilə xalqımızı Novruz bayramı münasibətilə təbrik edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, diplomat Azərbaycan xalqına sülh, xeyirxahlıq, səadət və uğurlar, əmin-amanlıq, tərəqqi arzulayıb. Səfir qeyd edib ki, Novruz xeyirxahlığın, qarşılıqlı anlaşmanın, sülhün və firavanlığın rəmzidir.

Onun sözlərinə görə, Novruz Tacikistan və Azərbaycan xalqlarını birləşdirən ortaq bir bayramdır. Bu bayram hər iki ölkə üçün təkcə onların tarixi və mədəni irsinin vacib bir hissəsi deyil, həm də dostluq, mehriban qonşuluq, qarşılıqlı hörmət, ortaq mədəni və ənənəvi dəyərlərin rəmzidir.

Diplomat vurğulayıb ki, bu dəyərlər xalqlarımızın qədim ənənələrinin qorunmasına, eləcə də ölkələrimiz arasında dostluq və qarşılıqlı anlaşmanın möhkəmləndirilməsinə, mədəni əlaqələrin inkişafına mühüm töhfə verir.

"Fürsətdən istifadə edərək, hər birinizə ən xoş arzularımı bir daha ifadə edirəm, qardaş Azərbaycan xalqına sülh, xeyirxahlıq, səadət və uğurlar, əmin-amanlıq, tərəqqi arzulayıram", - deyər İlhom Abduraxmon əlavə edib.

Energetika naziri Ağsuda vətəndaşların müraciətlərini dinləyib

Energetika naziri Pərviz Şahbazov Ağsu rayon Heydər Əliyev Mərkəzində vətəndaşlarla görüşüb.

Nazirlikdən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə vətəndaşların elektrik enerjisi və təbii qaz təchizatı, elektrik verilişi xətlərinin mühafizə zonası, elektrik enerjisinin fasilələrlə verilməsi, elektrik enerjisinin keyfiyyəti, elektrik xətlərinin istismar vəziyyəti, qaz saygacalarının dəyişdirilməsi, işlə təminat və digər məsələlərə dair müraciətləri dinlənilib. Qaldırılan məsələlərin mövcud qanunvericiliyə uyğun şəkildə araşdırılması və operativ həlli məqsədilə müvafiq tapşırıqlar verilib. Nazirliyin aidiyyəti struktur bölmə rəhbərlərinin iştirakı ilə keçirilmiş görüşdə Ağsu, Ağcabədi, Göyçay rayonlarından olan 14 vətəndaş iştirak edib.

Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu üzrə sahibkarların müraciətləri dinlənilib

Zəngilan, Cəbrayıl və Qubadlı rayonlarından olan sahibkarların onlayn qəbulu keçirilib.

Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyindən (KOBİA) AZƏRTAC-a bildirilib ki, agentliyin təşkilatçılığı ilə keçirilmiş qəbul zamanı İdarə Heyəti sədrinin müavini Emil Hüseynli və KOBİA-nın müvafiq struktur bölmələrinin nümayəndələri sahibkarları dövlətin dəstək alətləri, o cümlədən bölgə üzrə vergi güzəştləri və azadolmalar, regionun biznes potensialı, agentliyin dəstək alətləri barədə məlumatlandırılar. Həmçinin qəbul zamanı sahibkarların özünüməşğulluq proqramı, logistika, sahibkarlığın inkişafına dəstək mexanizmləri barədə sualları cavablandırılıb. Qeyd olunub ki, işğaldan azad edilmiş ərazilər üzrə KOBİA-nın beş yivində xidmət infrastrukturunu fəaliyyət göstərir və sahibkarlar, eləcə də biznesə başlamaq istəyən şəxslər bu imkandan faydalana bilərlər.

Qəbul zamanı sahibkarların qaldırdığı bözi məsələlər qanunvericiliyə uyğun tədbirlərin görülməsi üçün aidiyyəti qurumlarla birgə araşdırılacaq.

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Aparatında 2026-cı ilin aprel ayında vətəndaşların qəbulu CƏDVƏLİ

Vəzifəli şəxs	Qəbul günü
Əli Cavad oğlu ƏHMƏDOV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin birinci müavini	8
Ziyafət Abbas oğlu ƏSGƏROV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin müavini	9
Musa Cəfər oğlu QASIMLI Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin müavini	13
Rafael Baba oğlu HÜSEYNOV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin müavini	3
Əli Məhəmməd oğlu HÜSEYNLI Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri	1
Arzu Nəsim oğlu NAĞİYEV Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri	16
Zahid Məhərrəm oğlu ORUC Milli Məclisin İnsan hüquqları komitəsinin sədri	22
Sadiq Haqverdi oğlu QURBANOV Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin sədri	6
Azər Kamal oğlu ƏMİRASLANOV Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri	10
Tahir Musa oğlu RZAYEV Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədri	6
Musa İsa oğlu QULİYEV Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri	15
Əhliman Tapdıq oğlu ƏMİRASLANOV Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri	29
Hicran Kamran qızı HÜSEYNOVA Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri	14
Şahin Əmir oğlu İSMAYILOV Milli Məclisin Gənclər və idman komitəsinin sədri	30
Fəzil Qəzənfər oğlu MUSTAFA Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri	17
Siyavuş Dünyamalı oğlu NOVRUZOV Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin sədri	23
Anar Camal oğlu İSGƏNDƏROV Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin sədri	27
Polad BÜLBÜLOĞLU Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin sədri	20
Səməd İsmayıl oğlu SEYİDOV Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sədri	21
Eldar Rza oğlu İBRAHİMOV Milli Məclisin İntizam komissiyasının sədri	10
Fərid Fəmil oğlu HACIYEV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Aparatının rəhbəri	7
Firudin Süleyman oğlu HACIYEV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin İşlər müdiri	2
Hacı Mirhəşim Miryaqub oğlu SEYİD Milli Məclis Aparatının Dövlət quruculuğu, inzibati və hərbi qanunvericilik şöbəsinin müdiri	24
Məhəmməd İmran oğlu BAZIOV Milli Məclis Aparatının İqtisadi qanunvericilik şöbəsinin müdiri	17
Adil İsmayıl oğlu VƏLİYEV Milli Məclis Aparatının Sosial qanunvericilik şöbəsinin müdiri	23
Şakir Himalay oğlu ŞABANOV Milli Məclis Aparatının İcra hakimiyyəti orqanları ilə əlaqələr şöbəsinin müdiri	28
Ayan Zəfər qızı MURTUZOVA Milli Məclis Aparatının Dövlət qulluğu və kadr məsələləri şöbəsinin müdiri	14

Qeyd: Vətəndaşlar Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Aparatının Qəbul otağında qəbul olunur.

Ünvan: Bakı şəhəri, Parlament prospekti, 1.

"Vətəndaşların müraciətləri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərini təmin etmək məqsədi ilə;

Qəbul vaxtı: saat 14:00-dan başlayır.

Qəbul günü qəbulu yazılmaq imkanı saat 12:00-da dayandırılır.

Qəbulu bir gün qalmış elektron qeydiyyat dayandırılır.

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə qəbulu dəvət olunan vətəndaşlar şəxsiyyət vəsiqəsini təqdim edir.

Telefonlar: (012) 510-99-38; (012) 510-89-14; (012) 492-74-05.

Ardıcıl, sistemli və sürətli...

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpası istiqamətində bütün işlər uğurla yerinə yetirilir

Diiz altı ildir ki, bahar yurdumuza bir başqa ovqatla qədəm qoyur. İllərdir həsrətini çəkdiyimiz Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə alovlanan bayram tonqalları sadəcə təbiətin oyanışını deyil, həm də milli qürurumuzun, tarixi ədalətin və böyük Zəfərin rəmzinə çevrilib.

Artıq bu yurdlarımızın başındakı duman avazıyıb, çən-cişkin dağılıb və bütöv Azərbaycan başdan-başə bayram libasına bürünüb. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında rəşadətli Azərbaycan Ordusu elimizə, obamıza qələbə, bayram ərməğan edib. Yüz minlərlə keçmiş məcburi köçkünün Vətən yarasına məlhəm çəkilib və yurda böyük qayıdış başlayıb.

Şuşadan Xankəndiyə

Qarabağın xilaskarı İlham Əliyev 2021-ci il martın 20-də Şuşada, Cıdır düzündə bayram tonqalı alovlandırdı. Bu, azad Şuşada qalanan ilk Novruz tonqalı olaraq yaddaşlara yazıldı. Şuşada qalanan Zəfər tonqalı birliyin, bütövlüyün və sarsılmaz iradənin sönməz rəmzi kimi tarixə çevrildi.

Dövlət başçısı həmin gün xalqımıza müraciətində bu tarixi anın əhəmiyyətini belə ifadə etdi: "Biz bu il Novruz bayramını Şuşada, Cıdır düzündə qeyd edirik. Bu, tarixi hadisədir. 2004-cü ildən başlayaraq, hər il mən Azərbaycan xalqını Novruz bayramı münasibətilə təbrik edərkən deyirdim ki, biz öz doğma torpaqlarımıza qayıdacağıq. Deyirdim ki, biz ölkəmizin ərazi bütövlüyünü bərpa edəcəyik. Deyirdim ki, biz Novruz bayramını torpaqlarımız işğaldan azad olundandan sonra Qarabağda qeyd edəcəyik və bu gün gəldi. Bu gün biz Novruz bayramını qədim şəhərimizdə, Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşada qeyd edirik".

2021-ci ilin martında Şuşada, Cıdır düzündə alovlanan o ilk tonqal Azərbaycanın müasir tarixinə sadəcə bir bayram hadisəsi kimi deyil, milli ləyaqətin bərpası kimi daxil oldu. Çünki bu od, atəş düşmənin "yenilməzlik mifi"nin külə çevrildiyini göstərdi, onilliklər boyu işğalın əbədiyyəti bərədə formalaşdırılan saxta təsəvvürlər həmin tonqalın alovu ilə yanib yoxa çıxdı.

Tarix boyu bu torpaqlarda kök salmış Novruz ənənələri işğal dövründə zorla dayandırılmışdı. Müzəffər Ali Baş Komandanın Şuşada həmin tonqalı özü alovlandırması həm də azərbaycanlıların bu torpaqların özəli sakinləri olmasını dünyaya bir daha nümayiş etdirdi. Gur alovlanan bayram tonqalı Azərbaycanın Şuşaya yalnız fiziki olaraq deyil, həm də dəyərləri, ruhu və kimliyi ilə qayıdışının simvolu oldu.

2021-ci ildə Şuşada alovlandırılan bu tonqalın işığı bütöv Azərbaycana yayıldı. O, təkə Şuşanı deyil, bütün Qarabağı işıqlandıran çırağa çevrildi. Vətən qibləmizdə qalanan o atəşin hərərəti az sonra Xankəndidə, Xocalıda və Ağdərədə... alovlanacaq qələbə tonqallarına da sirayət etdi.

Xilaskar lider İlham Əliyevin hər il azad olunmuş bölgələrimizin birində tonqal qalması artıq müqəddəs bir ənənəyə çevrilib. 2024-cü il martın 18-də Xankəndi şəhərində alovlanan tonqal işe bütöv Azərbaycanın suverenliyinin simvolu idi.

Həmin gün dövlətimizin başçısı Xankəndidən boyan etdi ki, burada yer-

Bütöv Azərbaycanın Zəfər tonqalı

ləşmiş, qanunsuz inşa edilmiş şeytan yuvası - dırnaqarası parlament binası və onun yanındakı terror təşkilatının binası fevralın 26-da sökülməyə başladı və yerlə yeksan edildi: "Separatçıların izi tozu da qalmadı. Novruz tonqalı da son təmizləmə işlərini görür".

Ötən il işe bu xoş ənənə Ağdərənin Həsəniz kəndində davam etdirildi.

Həmin gün Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Ağdərə rayonunun Həsəniz kəndinə çoxən bir qrup sakinlə görüşdülər, fərdi evlərin və infrastrukturun bərpası sahəsində görülən işlərlə tanış oldular. Yurda qayıdış sevincini və buna görə yaşadığı minnətdarlıq hissini Həsəniz sakinlərindən biri həmin vaxt bu sözləri ilə ifadə etmişdi: "33 ildən sonra bizi doğma Vətənə, ata-baba yurduna qaytaracağınız bizim üçün böyük əsəddir, eyni zamanda elimiz-obamız üçün yeni həyatın başlanğıcıdır..."

...Sizin komandanlığınız altında Azərbaycan Ordusu cəmi-cümlətən 23 saata işğala son qoymuşdur. Çox sağ olun, cənab Prezident, Siz Azərbaycan xalqının, o cümlədən dövlətimizin gücünü dünyaya bəyan etdiniz".

Doğma ocağın hərərəti

Zəfər salnaməmizin növbəti bayram şəhifəsi bu il Xocavənd rayonunun Xanoba kəndində yazıldı. Martın 18-də Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Xanobada fərdi evlərin bərpası və infrastruktur işləri ilə tanış olaraq, kənd sakinləri ilə bir araya gəldilər.

Bu görüş doğma ocağa qayıdan insanların sevincinə şərik olmağın dövlət-xalq birliyinin növbəti nümayişi idi.

Dövlətimizin başçısı kənddə məskunlaşmış Bəybalı Qasimovun evinə baş çəkərək qonaq oldu. Bir vaxtlar göz yaşları ilə yurdundan ayrılan insanların indi öz yeni, abad evlərində ölkə rəhbərini qarşılaması Böyük qayıdışın ən təsirli mənzərələrindən biri idi.

"Cənab Prezident, 1992-1993-cü illərdə buradan göz yaşları içində ayrılmışdıq, amma indi sevinc hissi ilə qayıtdıq - Sizin, liderliyinizin, "dömir yumruğu"unuz və ordumuzun qüdrətinin sayəsində geri döndük. Allah şəhidlərimizin ruhlarını şad etsin, qazilərini-zə cənsağlığı versin", - deyə Xanoba sakinlərindən biri öz sevinc və minnətdarlıq hissələrini bu təsirli sözlərlə ifadə etdi.

Sakinlərlə səmimi söhbət zamanı dövlət başçısı vurğuladı ki, ən əsas odur ki, siz doğma Qarabağ torpağına qayıtmısınız: "Bu bölgənin işğalçılarından azad edilməsindən iki il keçib - Xanoba kəndi 2023-cü ilin sentyabrında azad edilib və bərpa işləri dərhal başlayıb. Evlər yenisən tikilib, bütün lazımı şərait yaradılıb. Şanlı Qələbəmiz illərdi ki, qürur mənbəyidir. Novruz bayramını Qarabağda altıncı ildir qeyd edirik. İlk dəfə 2021-ci ildə olmuş və o vaxtdan bəri hər il Novruz ərəfəsində Qarabağda davam və birlikdə burada Novruz tonqalını yandırırıq. Bu, böyük sevincdir".

Prezident İlham Əliyevin Xanoba sakinləri ilə birlikdə Novruz tonqalını yandırması isə xüsusi rəmzi mənə daşıyırdı. Bu tonqal həm də 2023-cü ilin sentyabrında tam azad olunan Qarabağın yenisən doğuluşunun, quruculuğunun müjdəçisi idi.

Dövlət başçısının Xanobadan bil-lot-xalq birliyinin növbəti nümayişi idi.

dəfə sülh, əmin-amanlıq və təhlükəsizlik içində. İndi yaratmaq və qurmaq vaxtıdır".

Bayramın mübarək, Vətən!

Bu gün Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə şöhlənən tonqallar həm də Ulu Öndər Heydər Əliyevin vaxtilə ifadə etdiyi böyük inamın gerçəyə çevrilməsidir. 1998-ci ildə Ümum-millili Lider məcburi köçkünlərlə görüşündə uzaqgörənliklə deyirdi: "Gün o gün olacaq ki, Novruz bayramını bir dəfə gələcəyəm Şuşada, o biri il Ləcında... keçirəcəyik. Əminəm ki, belə də olacaqdır".

Bu gün həmin vəsiyyəti icra olunub. Qarabağ azaddır və artıq burada yenisən həyat qaynayır. Ərazilərimiz işğaldan azad edildəndən dərhal sonra Prezident İlham Əliyevin şəxsi diqqəti və nəzarəti altında burada genişmiqyaslı quruculuq işlərinə başlanılıb, sürətli Böyük qayıdışa start verilib.

Düz altı il bundan əvvəl qədr bayram günlərində Tanrıdan yalnız bir istək diləyirdik: gələcək il Novruzunu Qarabağda qeyd edək. Artıq saf dilək-lərimizin çin olduğu xoşbəxt günləri yaşayırıq.

Otuzillik ağır-acıdan sonra azad torpaqlarımızda yaradılış rəngi olan züm-rüd rəngi hakimdir. Xankəndidən Bakıya, Şuşadan Qubaya, Laçından Astaraya qədər bütün Azərbaycanda çatılan Zəfər tonqallarının işığı qəlbimizə rahatlıq yayır.

Bayramın mübarək, bütöv Azərbaycanım, sənə zəfər yaraşır!

*Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"*

BMT-nin beynəlxalq status verdiyi bayram

Xalqımızın qədim bayramı olan Novruz bu gün də adət-ənənələrə uyğun şəkildə Azərbaycanın bütün bölgələrində təmtəraqla qeyd olunur. Su Çarşəb-sindən başlayan bayram ab-havası martın 20-də baharın yurdumuza qədəm qoymasına qədr davam edir. Novruzda şirniyyatlar bişirilər, küsülülər bərar, tonqallar qalanar, insanlar bir-birlərinə qonaq gedir, bayram sovgatları aparır-lar. Bu adətlər qədimdən bu günə daşınaraq hələ də özünə-məxsusluğunu saxlayır.

Novruz, həmçinin bəzi ö-lkələrdə təqvim ilinin başlanğı-cıdır. Məsələn, martın 21-i İran və Əfqanıstanda rəsmi təqvimin ilk günü sayılır. Nov-ruzda dünyanın bir sıra ölkə-lərində bayram şənliklərinin şahidi olur. Ona görə də Nov-ruz bayramı 2009-cu il sen-tyabrın 30-da UNESCO tərəfindən qeyri-maddi mədəni irs siyahısına daxil edilib, eyni zamanda Beynəlxalq Novruz Günü statusu alıb.

2010-cu ildə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş Assambleyası tərəfindən 21 martın Beynəlxalq Novruz Günü elan olunması haqqında qətnamə qəbul etdiyiəni xatırladan Milli Məclisin deputatı Rizvan Nəbiyev qəzetimizə açıqlamasında deyib ki, qətnaməni BMT-yə təqdim edən əsas təşəbbüskar ölkələr Azərbaycanla yanaşı, Əfqanıstan, İran, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Tacikistan, Türkiyə, Türkmənistan olub. Sonradan qəşulan əlavə həmmüəlliflər

arasında isə Albaniya, Hindistan və Şimali Makedoniya yer alıb. "Qətnamə 2010-cu il 23 fevralda BMT Baş Assambleyasının 64-cü sessiyasında qəbul edildi və 21 mart rəsmi olaraq Beynəlxalq Novruz Günü elan olundu. Sənəddə bildirilir ki, Novruz təxminən 3000 illik tarixə malikdir və Orta Asiya, Yaxın Şərq, Qafqaz, Balkanlar və digər bölgələrdə yaşayan 300 milyon-dan çox insan tərəfindən qeyd olunur. Buna görə də, Novruzun yalnız bayram kimi deyil, həm də beynəlxalq sülh və

mədəni dialoq simvolu kimi tanınması nəzərdə tutulur", - deyə deputat bildirib.

Rizvan Nəbiyev qeyd edib ki, qətnamədə vurğulanan əsas ideyalar arasında mədəniyyət-lərərarası dialoq və tolerantlıq yer alır. Novruz minilliklər boyu müxtəlif xalqlar tərəfindən qeyd edilən və mədəniyyətləri birləşdirən ənənədir. Bu bayram insanların qarşılıqlı hörmətini, tolerantlığı, mədəni müxtəlifliyin qorunmasını təşviq edir.

Deputat onu da diqqətə çatdırıb ki, BMT sənədində Novruzun sülh mədəniyyətini, həmrəyliyi təşviq edən bir əənə olduğu vurğulanır: "Baharın başlanğıcı kimi Novruz yeniliyi, bərar, insanlar arasında həmrəyliyi simvolizə edir. Bu ideya UNESCO tərəfindən də dəstəklənir. UNESCO Novruzunu bəraryyətini qeyri-maddi mədəni irsi kimi tanıyır. Novruzun fəlsəfəsi BMT-nin əsas prinsipləri ilə uzlaşır: xalqlar arasında dostluq, mədəni irsin qorunması, dayanıqlı inkişaf və sosial həmrəylik".

Deputat bildirib ki, bu qətnamə Novruz regional bayramdan çıxararaq global mədəni hadisə səviyyəsinə yüksəldib.

*Əsmar QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"*

"NovruzFest II" Lənkəranlıları ətrafına topladı

Şəhər icra hakimiyyəti-nin, regional Mədəni-yət, Təhsil, Gənclər və İdman idarələrinin təşkilatlığı və tərəfdaşlığı ilə Lənkərandə "Novruz-Fest II" adlı regional tədbir keçirilib.

Şəhər rəhbərliyinin, hüquq-mühafizə orqanlarının, regional idarələrin, təşkilat, müəssisə və ictimaiyyət nümayəndələrinin iştirak etdikləri festivalın rəsmi hissəsi Dövlət himninin səslənməsi və torpaqlarımızın azadlığı uğrunda canından keçən şəhidlərimizin xatirələrinin yad olunması ilə başlayıb.

Bayram tonqalını ŞİH-in başçısı Taleh Qarəşov alovlandırdı. Sonra şəhid övladları sülh rəmzi olan göyərçinləri havaya buraxıblar. Festival çərçivəsində milli oyunlar, musiqilər, xalq rəqs-ləri, müxtəlif idman növləri üzrə idmançıların çıxışları, folklor nümunələri, eləcə də gənclərin hazırladıqları yaradıcı təqdimatlar, Lənkərandə fəaliyyət göstərən sahibkarların istehsal etdiklə-

ri məhsullar nümayiş etdirilib. Bunlardan başqa, milli-mənəvi dəyərlərimizin təbliği, Novruz adət-ənənələrinin yaşadılması və gənclər arasında birlik və həmrəyliyin gücləndirilməsi üçün keçirilən festivalda Lənkəran, Astara, Lərik, Masallı, Yardımlı, Cəlilabaddan olan gənclər, idmançılar, mədəniyyət nümayəndələri tərəfindən Bahar bayramının qədim adət-ənənələrini əks etdirən müxtəlif proqramlar təqdim olunub.

*Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"*

Nur şəhərində bayram ovqatı

Mingəçevirin Energetiklər yaşayış massivində şəhid A.Niftəliyev adına Mədəniyyət Mərkəzinin qarşısında Novruz bayramına həsr olunmuş el şənliyi keçirilib.

Novruzun atributları olan Dədə Qorqudun, Bahar qızın maraqlı söhbətləri, Kosa və Keçəlın məzhəkəli oyunları, musiqçilərin təqdim etdiyi mahnı sovgatı, rəngarəng rəqsələr, yumurta döyüş-ləri, uşaqların şən qəhqəhələri iştirakçılarda xoş ovqat yaradıb.

Novruz tonqalını alovlandıran şəhər icra hakimiyyətinin başçısı İlham İsmayilov çıxış edərək Bahar bayramının Mingəçevirdə yüksək ovqatla qeyd olunduğunu diqqətə çatdırıb, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi, ordumuzun şücaəti ilə böyük Zəfərin qazanılmasından, yurdumuzun bütün bölgələrində Novruzun böyük coşqu ilə qeyd olunduğundan danışıb, tədbir iştirakçılarını, bütün mingəçevirliləri Novruz və müqəddəs Ramazan bayramları münasibətilə təbrik edərək evlərinə bol ruzi və bərəkət, sağlam ömür, xoşbəxtlik arzulayıb.

*Lazım QULİYEV,
"Azərbaycan"*

Novruz sənayesi, adından da görün-düyü kimi, Azərbaycanda Bahar bayramı vaxtı fəallaşaraq şirniyyatlardan tutmuş, dekorasiya əşyalarının (sə-məni, xonça) hazırlanmasına və məxsusi kənd təsərrüfatı məhsulları-nın (qoz, fındıq, badam, püstə və s.) satışımaçan olan sahələri əhatə edir.

Novruz ərəfəsində əhalinin istehlak xərcləri xeyli artır. Bayram süfrələrinin hazırlanması, evlərin bəzədilməsi və yaxın, doğma insanlara hədiyyə etmək ənənələri müxtəlif məhsul və xidmətlərə tələbatı yük-səldir. Xüsusilə quru meyvələr, şirniyyatlar, qoz-fındıq məhsulları, un və digər məmullat-lar, həmçinin ot və süd məhsulları, eləcə də bayram atributları və dekorasiya əşyalarına olan tələbat kifayət qədər yüksəliir. Nəticə-də porakəndə ticarət sektoru aktivləşir, da-xili bazar canlanır, idxal artır.

Novuz mövsümündə ən çox istehlak olunan və ya bişirilən milli şirniyyatlardır. Şəkərbura, paxlava, badambura, qoğal həm fərdi və kiçik ailə, həm də iri istehlak müəssisələri tərəfindən hazırlılır. Kütləvi istehlak sayəsində bayram öncəsi market və bazarlarda məhsulların çeşidi və miqdarı əhəmiyyətli dərəcədə artır. Çünki Novruz məhsullarının istehsalından sonra növbəti vacib mərhələ onların satışdır. Bu işdə bayram mövsümü boyunca iri şəhərlər və rayon mərkəzlərindəki bazarlar xüsusi fəallıq göstərir, dükənlər və kiçik mağaza-lar Novruz "menyu"sində keçirlir. Son illər onlayn satış platformaları da genişləniib ki, bu da istehlakçılara daha geniş bazara çıxış imkanı yaradır, üstəlik, alıcılar rahatlıq

Kiçik biznesin böyük qazanc mövsümü

Yaxud ənənələri gəlirlə birləşdirən Novruz bayramı

bəxş edir. Xüsusilə kiçik və orta sahibkar-lar üçün bu sənaye əlavə məşğulluq və gəlir imkanları deməkdir.

Novruz ərəfəsində və bayram günlərində bazarlarda və küçə ticarətində aktivlik xeyli artır. Bir çox insan Novruz məhsulları-nın satışı ilə məşğul olaraq əlavə gəlir əldə edir. Bu fəaliyyətlərə evdə hazırlanan şir-niyyatların satışı, bayram atributlarının hazırlanması, küçə və yarmarka ticarəti, eləcə də müxtəlif müvəqqəti xidmətlər daxildir. Nəticədə Novruz bayramı qeyri-formal iqtisadi fəaliyyətin genişlənməsinə və yerli iqtisadiyyatın canlanmasına səbəb olur.

Əvvəlki dövrlərdə Novruz məhsulları əsasən iri şəhər və rayon mərkəzləri bazar-larında, evlərdə və kiçik mağazalarda satılırdı. Alıcılar məhsulları birbaşa satıcının özündən alırdılar. Şirniyyatlar, bayram süfrəsi atributları və dekorativ əşyalar daha çox yerli müştərilərə birbaşa təqdim olunur-du. Məhsulların tanınılması əsasən ağızdan-ağıza, ənənəvi bazar əlaqələri və şəxsi töv-siyələrlə baş verirdi. Onlayn satış və reklam imkanları olmadıqdan istehlak və satış re-gional səviyyədə məhdudlaşdı, turistlər üçün xüsusi paketlər və suvenir məhsulları isə nadir hallarda hazırlanırdı. Amma indi Novruz sənayesi daha innovativ istiqamət-

lərə yönəlib. Xüsusən onlayn marketlərdə, çatdırılma xidmətlərində, sosial şəbəkələr üzərindən satış həyata keçirən kiçik sahib-lər. Alıcılar məhsulları birbaşa satıcının özündən alırdılar. Şirniyyatlar, bayram süfrəsi atributları və dekorativ əşyalar daha çox yerli müştərilərə birbaşa təqdim olunur-du. Məhsulların tanınılması əsasən ağızdan-ağıza, ənənəvi bazar əlaqələri və şəxsi töv-siyələrlə baş verirdi. Onlayn satış və reklam imkanları olmadıqdan istehlak və satış re-gional səviyyədə məhdudlaşdı, turistlər üçün xüsusi paketlər və suvenir məhsulları isə nadir hallarda hazırlanırdı. Amma indi Novruz sənayesi daha innovativ istiqamət-

Novruz bayramı zamanı insanlar rayon-lara səyahətə çıxaraq, qohumlara baş çəkir, dünyasını dəyişmiş əzizlərinin və doğma-larının məzarlarını ziyarət edirlər. Bəzən də xaricdə yaşayan ailə üzvlərini görmək, ya-xud bayramı başqa ölkələrdə keçirmək üçün səfərlər edirlər. Bu da dəmir yolu və avtobus daşımaları, hava nəqliyyatı, taksi və

şəhərdaxili nəqliyyat xidmətlərinin aktiv-ləşməsi deməkdir. Bayram süfrəsi üçün məhsulların regionalardan böyük şəhərlərə daşınması isə logistikada əlavə iqtisadi döv-riyyə yaradır.

Hotellilik və restoran sənayesi də bay-ram günlərində fəallaşır - şəhərlərdə və tu-rizm mərkəzlərində yerləşən hotellər, istira-hət mərkəzləri və restoranlar əlavə müştəri axını ilə qarşılaşır. Bu dövrdə qida, xidmət və yerləşdirmə sektoru böyük gəlir əldə edir. Beləliklə, nəqliyyat və turizm sektoru Novruz sənayesinin ayrılmaz hissəsinə çev-rilir və həmin günlər iqtisadi fəallığı əhə-miyyətli dərəcədə artırır. Başqa sözlə, Nov-

ruz xidmət sektorunda qısamüddətli iqtisadi dinamika yaradır.

Novruz süfrəsi kənd təsərrüfatı məhsul-ları ilə sıx bağlıdır. Bayram ərəfəsində tərə-vəz və göyərti məhsullarına, yumurtaya, süd və süd məhsullarına, eləcə də qoz-fındıq və quru meyvələrə olan tələbat əhəmiyyətli dərəcədə artır. Kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalı sayəsində regionlarda yaşayan fer-merlər və kiçik sahibkarlar üçün əlavə gəlir mənbəyi yaranır. Bu isə o deməkdir ki, kənd təsərrüfatı məhsulları Novruz sənayəsində əhəmiyyətli rol oynayır, regional iqtisadiyyatın canlanmasına xidmət edir.

Novruz bayramı həm də mədəniyyət iqtisadiyyatının inkişafına töhfə verir. Bay-ram günləri konsertlər, teatr və folklor proqramları, eləcə də müxtəlif festival və sərgilər təşkil olunur. Bu isə kreativ sənaye, yəni yaradıcılıq, mədəniyyət və intel-lektual əsaslı məhsul və xidmətlərin təqdi-matı ilə məşğul olan insanlar üçün əlavə qazanc mənbəyi yaradır. Beləliklə, Novruz həm iqtisadi, həm sosial, həm də mədəni baxımdan ölkənin həyatında əvəzsiz rol oynayan mövsümi sənaye sahəsi olaraq əhəmiyyətli bir bayramdır.

*Züleyxa ƏLİYEVA,
"Azərbaycan"*

"Azərbaycan torpağında çox qədim köklərə malik Novruz bayramı ulu əcdadlarımızın indiki nəsilərə müqəddəs ərməğandır. Bu əziz bayram uzun əsrlərdən bəri milli təfəkkür tərzimizin ayrılmaz tərkib hissəsi olub, mədəni dəyərlərimizin təşəkkülünə xüsusi töhfə vermişdir. Novruz mərasimlərində xalqımızın nikbin dünyagörüşü, təbiətə sonsuz sevgisi, yüksək əxlaqi meyarları və gələcəklə bağlı ən işıqlı arzuları bütün zənginliyi ilə təcəssümünü tapır".

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Novruz - bayramlar bayramı

Baharın gəlişini müjdələyən, təbiətin oyanışından soraq gətirən Novruz yenə ruhumuzu bayram ovqatına kökləyib. Həyatımızın ən xoş xatirələrini yada salanda onların mühüm qisminin məhz Novruz ilə bağlı olduğunu görürük. Bu, təsadüfi deyil: bizi böyüdən, kamilləşdirən, dünyanın rəngarəng mədəniyyətləri içində milli özünəməxsusluq qazandıran məhz milli-mənəvi dəyərlərimizdir və tarixi-etnoqrafik mahiyyəti etibarilə Novruz xalqımızın ən əhəmiyyətli dəyərləri sırasında xüsusi yer tutur.

Bu bayram əsrlərin süzgəcindən keçərək bu günə qədər qorunub saxlanan nadir ənənələrdəndir. O, təkcə təbiətin oyanışını deyil, həm də xalqın dünya-görüşünü, həyat fəlsəfəsini, mənəvi dəyərlərini özündə əks etdirir və hər gəliş-i ilə bu dəyərlərin həyatımızda nə qədər vacib yer tutduğunu, onların qorunmasının, gələcək nəsillərə ötürülməsinin həyatı əhəmiyyətini bizlərə anladır.

Novruz bayramı xalqın kimliyini, tarixini, dünyagörüşünü formalaşdıran əsas sütunlardır. O, tarixin sınaqlarından süzlüb gəlir, mədəni yaddaşımızı qoruyub saxlayır. Dil, din, adət-ənənələr, milli bayramlar, ədəbiyyat, incəsənət və s. kimi elementlər bu dəyərlərin əsas komponentləridir. Onlar yalnız keçmişin mirası deyil, həm də bu günün və gələcəyin ideoloji və mənəvi istiqamətvericisidir.

Novruz bayramı və digər milli-mənəvi dəyərlərimiz cəmiyyət daxilində birliyi, həmrəyliyi daha da gücləndirir. Bu dəyərlər ətrafında birləşən insanlar ortaq kimlik hissi formalaşdırır ki, o da sosial sabitliyin və davamlı inkişafın əsasını qoyur. Qloballaşma və sürətli texnoloji inkişaf dövründə milli dəyərlərin qorunması xüsusilə əhəmiyyət daşıyır. Çünki bu proseslər bəzən mədəni assimilyasiya riskini artırır və xalqların özünəməxsus xüsusiyyətlərinin zəifləməsinə səbəb ola bilər.

Artıq altıncı ildir ki, Novruzunu insanlarımız böyük sevinc və yüksək ovqatla qarşılayırlar. Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə bayram tonqalları çatılır. Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev ordumuzun gücü ilə işğaldan azad etdiyi əzəli-əbədi torpaqlarımızda Novruz sevinci yaşanır. Düşmənin dağıdıcı viran qoyduğu, bu gün isə bərpa olunan və yenidən qurulan yurd yerlərimiz növbəti cəlalını yaşayır. Novruz evlərdə, ailələrdə bir başqa büsətlə, yüksək ovqatla qeyd edilir.

Novruzun yüksək səviyyədə keçirilməsi Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır

Milli-mənəvi dəyərlərin qorunması, inkişaf etdirilməsi liderlərin xalq qarşısındakı ən böyük xidmətlərindəndir. Bu cəhətdən Ümummilli Lider Heydər Əliyevin strateji inkişaf kursunu özmlə davam etdirərək dövlətimizi tarixinin ən qüdrətli mərhələsinə yetirmiş Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin milli dəyərlərimizə münasibətlə hər zaman qürur duyuruq.

Dünyanın hər yerində liderlər yalnız siyasi idarəetməni həyata keçirən dövlət adamları deyil, eyni zamanda xalqın ideoloji və mənəvi istiqamətini müəyyən edən əsas şəxsiyyətlərdir. Onların çıxışları, qərarları, təşəbbüsləri milli dəyərlərin cəmiyyətdə necə qəbul olunmasına və yaşadılmasına birbaşa təsir göstərir. Bu cəhətdən Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının milli-mənəvi dəyərlərini xalqın varlığını əsas elementi kimi qiymətləndirirdi. Böyük dövlət adamı hər zaman vurğulayırdı ki, müstəqil dövlət quruculuğu yalnız iqtisadi və siyasi güclə deyil, eyni zamanda milli kimliyin qorunması ilə mümkündür. Ulu Ö-

dərin rəhbərliyi dövründə Azərbaycan dilinin inkişafı, adət-ənənələrimizin, inanclarımızın yaşadılması, mədəni irsin qorunması istiqamətində mühüm tarixi addımlar atılmışdır. Heydər Əliyev milli-mənəvi dəyərlərin təbliğini dövlət siyasətinin ayrılmaz hissəsinə çevirmişdi. Novruz bayramı kimi qədim ənənələrimizin dövlət səviyyəsində ən yüksək şəkildə qeyd olunmasına şərait yaratmış, milli-mədəni irsin qorunmasına böyük diqqət yetirmişdir. Bu yanaşma xalqın öz köklərinə bağlılığını daha da gücləndirmişdir. "Böyük mənəvi gücə malik olan Novruz bayramı ulu əcdadlarımızın bizə verdiyi ən gözəl yadigar olub, Azərbaycan xalqının milli ruhunu və yaddaşını, onun daxili aləmini bütün zənginliyi ilə yaşadır. Təbiətin oyanışının, varlığın yenidən canlanmasının müjdəsini verən Novruz bayramı ən qədim zamanlardan bəri həyat və məişətimizə daxil olmuş, insanlara aydın və işıqlı sabaha, xoşbəxt gələcəyə inam duyğusu bəxş etmişdir". - deyən Ulu Öndər bu bayramı milli ruhumuzu yaşadan, xalqın genetik yaddaşını qoruyan əsas amil kimi dəyərləndirmiş və onu əbədləşdirmişdir. Bu, əslində Ümummilli Lider tərəfindən atılan möhtəşəm bir addım idi.

Bu bayram müəyyən dövrlərdə təzyiqlər məruz qalmışdır. Əvvəlcə imperiya ideoloqları müxtəlif yollarla Novruzunu milli yaddaşımızdan silib illəh etdikləri ərazilərdə yeni bayramları dəbə gətirməklə onu gözdən salmağa, xalq içərisində unudurmağa böyük cidd-cəhd göstərmişlər. Novruzun milli bayram kimi keçirilməsinə böyük qadağalar qoyulmuş, o, dini bayram hesab edilərək sovet dövləti tərəfindən yadlaşdırılan silinməyə çalışılmışdır. Amma nə yaxşı ki, ötən əsrin 60-cı illərinin sonlarında ölkədə milli özünüdərkə böyük qayıdış başlandı və zaman bu qadağaları da təcridcən səngimişdir.

Novruz bayramı ilk dəfə olaraq məhz Ulu Öndərin xeyir-duası ilə qeyd olunmuşdur. Ümumxalq bayramının yüksək səviyyədə keçirilməsi Azərbaycan xalqının milli ruhunu yüksəltmiş, milli irsə, tarixə böyük məhəbbət yaratmışdır. Novruz adət-ənənələri o dövrdə çəkilmiş filmlərdə də özünə yer tapmışdır. Hər dəfə "Dəli Kür" filminə baxarkən Novruzun necə təbliğ olunduğunu əyani şəkildə görürük. Məhz müdrik rəhbərin qayğısı ilə həmin illərdə qorunub saxlanılan milli-mənəvi dəyərlər sonralar Azərbaycan xalqının dövlət müstəqilliyinin bərpasında müstəsna rol oynamışdır.

Heydər Əliyevin milli-mənəvi dəyərlərə münasibəti, onların qorunması, inkişaf etdirilməsi və gələcək nəsillərə ötürülməsi üzərində qurulmuşdur. Bu siyasət bu gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın ictimai və mədəni həyatında öz əhəmiyyətini qoruyur, milli kimliyimizin əsas dayacağından biri kimi çıxış edir.

Azərbaycan Prezidentinin siyasi iradəsi, müəyyən etdiyi effektiv siyasət, qarşıya qoyduğu vəzifələrlə mədəni irsin mühafizəsi, milli bayramlarımızın təşviqi, ana dilimizin inkişafı, təhsildə milli dəyərlərin aşılınması, gənc nəslin bu dəyərlər ruhunda yetişdirilməsi üçün

müxtəlif program və layihələr həyata keçirilir.

Şəxsi nümunə

Liderlərin yaratdıqları şəxsi nümunələr də cəmiyyətin öz dəyərlərinə düzgün münasibətinin formalaşmasında mühüm rol oynayır. Əgər rəhbər şəxs milli dəyərlərə hörmətlə yanaşsın, onları öz fəaliyyətində və çıxışlarında döndərməyə çalışsın, bu, cəmiyyət üçün bir model rolunu oynayır. İnsanlar bu davranışı təkrarlayır, nəticədə milli-mənəvi dəyərlər daha geniş şəkildə qorunaraq yaşadırlar.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin formalaşdırdığı müstəqil dövlətçilik ənənələri uğurla davam etdirən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu sahədə də xalqımızın hər bir təmsilçisi üçün parlaq örnekdir. Dövlətimizin rəhbərinin Novruz bayramı mərasimlərində şəxsən iştirakı, bayram ərazisində xalqımıza ünvanladığı təbriklər, Novruz atributlarına münasibəti insanlarımız üçün, xüsusilə gənc nəslin təmsilçiləri üçün mükəmməl nümunə yaradır, onlarda dəyərlərimizə sevgini gücləndirir.

Prezident İlham Əliyev ulularımızdan miras qalmış Novruz bayramı kimi dəyərlərimizə sayğılı münasibətlə həm də müasirliklə ənənələr arasında vəhdəti təmin edir. Hər birimizə öyrədir ki, milli dəyərlərin qorunması inkişafdan geri qalmağa demək deyil. Əksinə, bu dəyərlər müasir yanaşmalarla inteqrasiya olunaraq daha dayanıqlı və aktual hala gətirilə bilər. Bu balansın düzgün qurulması isə yalnız uzaqgörən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şəərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali başçının fəaliyyətlər və dərin mənaəviyyət xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında Novruz bayramı münasibətlə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz

CƏMİL ƏLİYEV - 80

XX əsr xalqımızın tarixində yalnız mühüm siyasi və ictimai dəyişikliklərlə deyil, həm də elmi-intellektual yüksəlişlə yadda qalmışdır. Məhz həmin dövr Azərbaycanda müxtəlif elm sahələri sürətlə inkişaf etmiş, cəmiyyətin tərəqqisini təmin edən nüfuzlu alimlər nəslə yetişmişdir.

Bələ bir yüksəliş Azərbaycan tibb elmindən də yan keçməmişdir. Ötən əsrin 70-80-ci illərində Azərbaycan onkologiya məktəbinin formalaşmasında və sonrakı inkişafında mühüm rol oynamış alimlər nəslinin parlaq nümayəndələrindən biri də Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin Xüsusi Tibb Xidmətinin rəisi, Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Milli Onkologiya Mərkəzinin baş direktoru, akademik, tibb elmləri doktoru, professor, Əməkdar elm xadimi Cəmil Əziz oğlu Əliyevdir.

Uzun illərdən bəri tanıdığım alim

Cəmil Əliyev Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun 1968-ci il məzunlarındandır. Ali təhsilini baş verub həkim kimi fəaliyyətə başladığından sonra bir müddət o, Əziz Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunun Onkologiya kafedrasında baş laborant kimi çalışmışdır. O illər həmin kafedraya Azərbaycanın tanınmış onkoloqlarından olan professor Arif Abbasov rəhbərlik edirdi. Cəmil Əliyev öz elmi fəaliyyətinin ilk addımlarını məhz onun rəhbərliyi altında atmışdır.

Bizim dostluğumuz da elə həmin illərdə başladı. O vaxt mən Bakı Şəhər Kliniki Onkologiya Xəstəxanasının Cərrahiyyə şöbəsinə rəhbərlik edirdim. Elmi fəaliyyətim və peşəkar planlarımla bağlı tez-tez professor Arif Abbasovun yanına məsləhət almağa gəlirdim. Elə Cəmil müəllimlə tanışlığımız da ustadımız Arif Abbasovun otağında formalaşan mübit elmi mühitədə baş tutdu. Professor qəfil vəfatı ilə hamımızı sarıtsa da, yaratdığı elmi mühit, davamçıları arasında qurduğu qırıqlmaz münasibətlər zaman keçsə də, davam etdi.

Onda Cəmil Əliyev "Alt dodağın dərisinin və ağız boşluğunun selikli qişasının xərçənginin diaqnostika və müalicəsi" mövzusunda namizədlik dissertasiyası üzərində çalışırdı. Görüşlərimiz zamanı tez-tez elmi mövzularımız barədə fikir mübadiləsi aparırdı. Bu müzakirələr hər ikimiz üçün faydalı olurdu.

1973-cü ildə Cəmil Əliyev 25 yaşında namizədlik dissertasiyasını vaxtından əvvəl uğurla müdafiə edərək tibb elmləri namizədi elmi dərəcəsinə aldı. Bundan sonra işə elmi fəaliyyətini daha da inkişaf etdirmək məqsədilə Moskvaya - SSRİ Tibb Elmləri Akademiyasının Ümumittifaq Onkoloji Elmi Mərkəzinin doktoranturasına qəbul olunmaq qərarı verdi.

Moskva xatirələri

Cəmil müəllim təhsilini Moskvada davam etdirməyə başlayan da artıq mən də həmin Elmi Mərkəzin aspiranturasına qəbul olmuşdum. Beləliklə, Cəmil Əliyevlə Bakıdan başlayan ünsiyyətimiz Moskvada da davam etdi. 1974-1978-ci illərdə eyni elmi mərkəzdə bərabər çalışmışımız hər ikimiz üçün həm faydalı, həm də xoş bir mərhələ oldu.

Cəmil Əliyev doktorluq dissertasiyası üçün "Dərinin melano-ması və xərçəngi zamanı plastik cərrahiyyə əməliyyatları" mövzunu seçmişdi. Onun elmi rəhbərləri bu sahə üzrə SSRİ miqyasında tanınmış alimlər - akademiklər N.N.Bloxin və N.N.Trapeznikov idi. Bələ nüfuzlu alimlərin rəhbərliyi altında aparılan tədqiqatlar Cəmil müəllimin alim kimi formalaşmasına əhəmiyyətli təsir göstərirdi.

Biz Ümumittifaq Onkoloji Elmi Mərkəzin yataqxanasında ailələrimizlə birgə yaşayırdıq. Hər birimizin ailəsində 2 körpə böyüyürdü. Yaşadığımız yataqxana ilə iş yerimiz arasında uzun bir yol vardı. Yataqxana şəhərin kənarında yerləşirdi və ora nəqliyyat vasitəsi demək olar ki, işləmirdi. Bu səbəbdən hər gün həmin məsafəni piyada qət etməli olurduq. Bələ çətin, eyni zamanda maraqlı günlərdə onun kibinliyi və zərərətli təbiəti yolumuzu qısaldırdı. Cəmil müəllimin yerində olan inco yumoru, şən ruhu bir çox çətinlikləri sanki görməz edirdi.

Xarakterinə uyğun olaraq Cəmil Əliyev heç vaxt asan yol axtarmağa, hansısa vasitələrlə işi yüngülləşdirməyə çalışmır, nəticələrin maksimumuna can atırdı. Qarşısına çıxan çətinliklər onu qorxutmur, oksinə, daha qətiyyətli edirdi.

Ailə ocağından gələn dəyərlər

Cəmil Əliyevin gənc yaşlarında özündə bu qədər möhkəm xarakter formalaşdırması, dözümlü-lüyü və iradəsi ilə yanaşı, sadəliyi,

kimi çətinliklərə baxmayaraq, bu işin verdiyi mənəvi məmnunluq bütün yorğunluğunu unuttururdu. Cəmil həkim tez-tez deyirdi ki, araşdırmalar zamanı tapdığı yeni nəticələr və elmi keşflər bütün əziyyətləri götürür. Hələ gənclik illərindən o, həyat və fəaliyyətinin mənasını zəhmətdə, cəmiyyət üçün faydalı olmaqda görürdü.

Nadir tədqiqatçı

Cəmil Əliyev elmi axtarışlarını praktiki fəaliyyətlə uğurla uzlaş-

dırmağı bacaran nadir alimlərdəndir. O, aktiv tədqiqat fəaliyyəti ilə yanaşı, cərrahi praktikadan da ayrılmır, mütemadi olaraq əməliyyatlar apararaq peşəkar bacarıqlarını daha da təkmilləşdirirdi. Bu sahədə qazandığı təcrübə onun elmi baxışlarının da zənginləşməsinə mühüm təsir göstərirdi.

Podolsk Mərkəzi Xəstəxanası Ümumittifaq Onkoloji Elmi Mərkəzinin əsas kliniki bazalarından sayılırdı. Həmin xəstəxanada cərrahiyyənin müxtəlif istiqamətləri üzrə əməliyyatlar aparılır, onkologiya sahəsində praktik müdaxilələrin böyük hissesi orada həyata keçirilirdi. Xəstələrlə bağlı hər şəhər keçirilən müzakirələr isə bizim üçün əsl məktəb idi. Həmin "beş-dəqiqəlik" adlanan toplantılar hər birimizin peşəkar inkişafına böyük töhfə verirdi. Qısa sürməsinə baxmayaraq, bu müzakirələrdən hər dəfə yeni bilik və təcrübə qazanaraq ayrılırdıq. Buna görə də çalışırdıq ki, heç birini qaçırmayaq.

Cəmil Əliyevin peşəkar cərrah kimi formalaşmasında Podolsk Mərkəzi Xəstəxanasında keçən həmin illərin rolu danılmazdır. Bu gün də o günləri xatırlayanda həmin xəstəxanayı, orada çalışan həmkarlarımızı, bilik və təcrübələrini səxavətlə paylaşan həkimləri böyük hörmətlə, minnətdarlıqla yad edirik.

O dövr Moskvanın müxtəlif ali məktəblərdə təhsil alan və elmi fəaliyyət göstərən azərbaycanlı gənclərin sayı getdikcə artırdı. Bu artımın əsas səbəblərindən biri Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə hər il minlərlə azərbaycanlı gəncin keçmiş ittiqafı aparıcı ali məktəblərinə göndərilməsi idi. Tibb sahəsində də çoxsaylı həmvətənimiz vardı. Biz - Moskvada yaşayıb çalışan azərbaycanlı gənclər tez-tez görüşür, bir-birimizin uğurlarına sevinir, problemlərimizdə dəstək olmağa çalışırdıq. Hər kəs digərinin sevincini öz sevinci kimi qəbul edir, çətinliklərdə isə bir-birinin yanında olmağa can atırdı. Azərbaycanlı olmaq bizim üçün həm qürur, həm də məsuliyyət idi. Davranışımızla, bilik səviyyəimizlə və insanlara münasibətimizlə xalqımız haqqında yüksək fikir formalaşdırmağa çalışırdıq.

Fəxr etdiyimiz soydaşımız

Hələ o illər Cəmil Əliyevin nə qədər vətənpərvər və milli-mənəvi dəyərlərə bağlı bir insan olduğunu açıq hissə olunurdu. Sadəliyi, təvəzcərliliyi, səmimi münasibəti ilə o, ətrafındakı hər kəsin rəğbətini qazanmışdı.

sinə uğurla rəhbərlik edir. 1988-ci ildə SSRİ Ali Attestasiya Komissiyasının qərarı ilə professor elmi adına layiq görülmə alim 2001-ci ildən həm Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının, həm də Rusiya Tibb Elmləri Akademiyasının həqiqi üzvüdür.

Akademik Cəmil Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə 2006-2012-ci illərdə Milli Onkologiya Mərkəzi əsaslı şəkildə yenidən qurularaq müasir tələblərə uyğun modernləşdirildi. Bu böyük səhiyyə kompleksinin dünya standartlarına uyğun səviyyəyə çatdırılmasında onun xidmətləri müstəsna-dır. Bu gün Milli Onkologiya Mərkəzi təkcə Azərbaycanın deyil, bütün ölkələrdə Cənubi Qafqazın ən iri ixtisaslaşmış onkoloji elmi-tibbi müəssisələrindəndir. Burada bədxassəli işlərin etiopatogenezi, diaqnostikasi, müalicəsi və profilaktikası istiqamətində geniş tədqiqatlar aparılır, 1500 cərpayılıq klinik baza fəaliyyət göstərir.

Hazırda mərkəzdə 1000-ə yaxın mütəxəssis çalışır. Onkoloji xəstələrin böyük bir hissəsi məhz burada müalicə olunur. İl ərzində yüz minlərlə pasiyent müayinə edilir, on minlərlə xəstə isə stasionar müalicə kursu keçir. Akademik Cəmil Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə ilk dəfə Uşaq Onkologiya İnstitutunun yaradılması, mü-

həm də Rusiya Federasiyasında müdafiə olunan çoxsaylı elmi işlərin rəsmi opponenti kimi çıxış etmişdir. Akademik bu gün də gənc tədqiqatçıların elmi fəaliyyətinə rəhbərlik edir və yeni nəsil alimlərin formalaşmasına töhfə verir.

Onun şəxsi nüfuzu və beynəlxalq elmi əlaqələri sayəsində azərbaycanlı gənclər dünyanın müxtəlif tədqiqat mərkəzlərində təcrübə keçmək, biliklərini artırmaq imkanı əldə edirlər. Bu əlaqələrin qurulmasında və inkişafında akademiklərin xüsusi rolu var. Alimlərin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda daha çox rast gəlinən bədxassəli işlər - xüsusilə süd vəzişi, dəri və qırtlaq xərçəngi ilə bağlı geniş tədqiqatlar aparılmışdır. Süd vəzişi işlərinin cərrahi müalicəsi sahəsində onun töklif etdiyi yeni yanaşmalar və modifikasiyalar praktik tibbdə uğurla tətbiq olunur. Bu istiqamətdə aparılan elmi işlər müasir texnologiyaların imkanları ilə daha da inkişaf etdirlir.

Cəmil Əliyev əməliyyatqabağı müalicə üsullarının təkmilləşdirilməsi istiqamətində də mühüm yeniliklər irəli sürmüşdür. Bu üsulların tətbiqi bir sıra hallarda ağır travmatik əməliyyatlara ehtiyacı azaltmış, orqansaxlayıcı cərrahi müdaxilə imkanlarını genişləndirmişdir. Süd vəzişi xərçəngi xəstələri üçün hazırlanmış xüsusi reab-

ləşdirmə İnstitutu nəzdində fəaliyyət göstərən Onkologiya kafedrasına rəhbərlik edir, pedaqoji fəaliyyətini elmi yaradıcılığı ilə uzlaşdıraraq gənc həkim və tədqiqatçıların yetişməsinə mühüm rol oynayır.

Müasir dövrdə ölkədə həyata keçirilən səhiyyə islahatları da Cəmil müəllimin diqqət mərkəzindədir. Prezident İlham Əliyev tərəfindən aparılan məqsədyönlü siyasət nəticəsində səhiyyə sistemində baş verən yeniliklərə alim həm həkim, həm də təşkilatçı kimi öz töhfələrini verir. Eyni zamanda ölkəmizin Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə həyata keçirilən səhiyyə layihələrinin icrasına da yaxından kömək göstərir. Bakıdakı Yeni Klinika layihəsinin uğurla reallaşdırılmasında Cəmil Əliyevin mühüm rolu olmuşdur. Bu tibb müəssisəsi hazırda regionun ən böyük və ən müasir çoxprofilli klinikalarındandır.

Cəmil Əliyev eyni zamanda "Onkologiya" jurnalının baş redaktoru, "Biomedicina" jurnalının redaksiya heyətinin üzvü kimi elmi nəşrlərin inkişafında fəal iştirak edir. O, Respublika Səhiyyə Nazirliyinin Onkologiya üzrə Attestasiya Komissiyasına, eləcə də Elmi-Tibbi Onkoloqlar Cəmiyyətinə rəhbərlik və onkologiya sahəsində dissertasiya müdafiələrini həyata keçirən şuraların fəaliyyətinə başçılıq etmişdir. Bundan başqa, alim Dünya Həkimləri Nüvə Müharibəsinə Qarşı Təşkilatının Azərbaycan komitəsinin də rəhbəri olmuşdur.

80 illik ömrün mükafatları

Akademiklərin Azərbaycan və dünya tibb elminə xidmətləri layiqli qiymətini almışdır. Cəmil Əliyev müxtəlif illərdə "Şərəf", "Şöhrət", 1-ci dərəcəli "Vətəne xidmət" ordenləri və digər yüksək mükafatlarla təltif edilmişdir. 2000-ci ildən "Əməkdar elm xadimi" adını alan professor 2015-ci ildə Avropa Təbiət Elmləri Akademiyası tərəfindən dünyanın ən məşhur cərrahlarına təqdim olunan Nikolay Piroqov ordeni, "Avropanın fəxri alimi" adı və Gottfried "Wilhelm Leibniz" medalına layiq görülmüşdür. O, həmçinin qaraciyər yörən subklinik patologiyasının onkoloji problemlərinə dair tədqiqatlarına görə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası tərəfindən akademik "Mir Əsədulla Mirqasımov adına mükafat"la təltif olunmuşdur. Bundan əlavə, alim "Nikolay Petrov" Petrov adına mükafatı, "Mustafa Topçubaşov müəhazirələri" mükafatına, eləcə də Beynəlxalq Ekoenergetika Akademiyasının "Böyük qızıl medal"ına layiq görülmüşdür. Onkologiya sahəsində dünya miqyasında qəbul olunmuş elmi-praktik nailiyyətlərinə görə isə ona Birləşmiş Millətlər Təşkilatı tərəfindən "Elm və sülh elçisi" fəxri mükafatı təqdim edilmişdir.

Cəmil Əliyev yalnız görkəmli alim, bacarıqlı səhiyyə təşkilatçısı deyil, həm də nümunəvi ailə başçısıdır. Övladları da bu gün akademiklərin şərəfli sənət yolunu davam etdirirlər. Oğlu tanınmış cərrah-onkoloq, tibb elmləri doktoru, professor Əziz Əliyev İ.M.Secenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetin Bakı filialının rektorudur. Qızı İradə Əliyeva isə tibb üzrə fəlsəfə doktoru, Azərbaycan Tibb Universitetinin Daxili xəstəliklər kafedrasının dosentidir.

Çoxşaxəli fəaliyyət

Görkəmli alim Nyu York Elmlər Akademiyasının, Rusiya Elmlər Akademiyasının, Avropa Təbiət Elmləri Akademiyasının, Rusiya Təbiət Elmləri Akademiyasının, Gürcüstan Milli Elmlər Akademiyasının, Türk Dünyası Araşdırmaları Beynəlxalq Elmlər Akademiyasının, Beynəlxalq Ekoenergetika Akademiyasının üzvü, Amerika Birləşmiş Ştatları M.D. Anderson Xərçəng Mərkəzinin fəxri professoru, Hammersmit Kral Universiteti Hospitalının fəxri doktoru, həmçinin bir çox beynəlxalq elmi qurumun və ictimai təşkilatın rəhbər üzvlərindəndir. Akademik Cəmil Əliyev Rusiya, Almaniya, ABŞ, Böyük Britaniya, Fransa, Yaponiya, Avstriya, Türkiyə, Özbəkistan və s. kimi ölkələrdə keçirilən beynəlxalq konqresslərdə, simpoziumlarda, elmi toplantılarda öz məruzələri ilə Azərbaycan tibb elminin nailiyyətlərini dünya elmi ictimaiyyətinə təqdim etmişdir.

1994-cü ildən etibarən alim həm də Əziz Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmil-

sir cərrahiyyə bölmələrinin təşkili, ambulator xidmət infrastrukturunun qurulması və tibbi avadanlıqların ən son texnologiyalarla təmin edilməsi xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Mərkəzin nəzdində fəaliyyət göstərən Onkoreqistr sistemi 2015-ci ildə Beynəlxalq Onkoloji Xəstəliklər Assosiasiyasının üzvlüyünə qəbul olunmuşdur. Ələ həmin il mərkəzdə ABŞ-nin M.D.Anderson Xərçəng Mərkəzi arasında əməkdaşlıq haqqında memorandum imzalanmışdır. Sonrakı illərdə isə İngiltərənin Liverpul Universiteti hospitalı, Avstriya Tibb Universiteti və Türkiyənin Hacettepe Universiteti kimi nüfuzlu tibb ocaqları ilə də əməkdaşlıq müqavilələri bağlanmışdır. 2014-cü ildə Milli Onkologiya Mərkəzinə Beynəlxalq Məsləhət və Tədris Mərkəzi statusunun verilməsi də bu müəssisənin beynəlxalq nüfuzunun göstəricisidir.

Akademik Cəmil Əliyevin geniş elmi əlaqələri və beynəlxalq nüfuzu sayəsində mərkəzdə mütəmadi olaraq beynəlxalq konfranslar və elmi forumlar təşkil edilir. Dünyanın müxtəlif ölkələrindən gələn alimlər və rəsmi şəxslər bu tibb ocağı ilə yaxından tanış olur, onun fəaliyyətinə yüksək qiymətləndirirlər.

Böyük elmi məktəb yaratmış alim

Akademik Cəmil Əliyev zəngin və məhsuldar elmi yaradıcılığı ilə tibb elminə böyük töhfələr vermiş, öz elmi məktəbini yaratmış alimlərdəndir. Onun qələmindən çıxan elmi irs olduqca genişdir - Cəmil Əliyev 600-dən çox elmi məqalənin, 10 ixtiranın, 18 monografiya və tələbələr üçün dərslərinin müəllifidir. Monoqrafiyalarından biri - "Treatment of Breast Tumours" - 1990-cı ildə ingilis dilində nəşr olunaaraq beynəlxalq elmi ictimaiyyətin diqqətini cəlb etmişdir. Alimin həmmüəllifləri birgə hazırladığı "Dərinin bədxassəli işlərində plastik ope-rasiyalar" adlı monoqrafiya isə yüksək elmi qiymət almış və 1980-ci ildə SSRİ Tibb Elmləri Akademiyası tərəfindən akademik Nikolay Petrov Petrov adına mükafata layiq görülmüşdür.

Cəmil müəllimin elmi rəhbərliyi altında 8 tibb elmləri doktoru və 48 tibb üzrə fəlsəfə doktoru yetişmişdir. Yetimeklərən bu gün Azərbaycanla yanaşı, bir sıra xarici ölkələrdə onkologiyanın müxtəlif istiqamətləri üzrə fəaliyyət göstərirlər. Alim həm Azərbaycanda,

Bələ bir insanı yaxından tanımağımın, uzunmüddətli hamkarlıq və dostluq münasibətlərimizin verdiyi fəxrət hissi ilə Cəmil müəllimi 80 illik yubileyi münasibətilə təbrik edir, doğmaları ilə birgə uzun, sağlam ömür, həyat və fəaliyyətində yeni-yeni uğurlar arzulayıram.

Əhliman ƏMİRASLANOV,
akademik, SSRİ Dövlət mükafatı laureatı

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatlarının 2026-cı ilin aprel ayında vətəndaşların qəbulu cədvəli

Nö	Deputat	Tarix və yer	Əlaqələndirici şəxslər və əlaqə nömrələri
1.	Əhmədov Əli Cavad oğlu	08 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 15, 29 (Bakı şəhəri)	Mais Günəşov +99451 277 0025 25sayli_sd@meclis.gov.az
2.	Əsgərov Ziyafət Abbas oğlu	09 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 15 (Naxçıvan MR, Sədərək rayonu) 25 (Naxçıvan MR, Şorur rayonu)	Günay Orucova +99451 641 9841 1sayli_sd@meclis.gov.az
3.	Qasımlı Musa Cəfər oğlu	13 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 15 (Yardımlı rayonu) 29 (Masallı rayonu)	Adil Mustafayev +99450 676 3526 75sayli_sd@meclis.gov.az
4.	Hüseynov Rafael Baba oğlu	03 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 02 (Hacıqabul rayonu) 23 (Kürdəmir rayonu)	Ceyhun Ağayev +99470 887 7090 63sayli_sd@meclis.gov.az
5.	Abbasov Aqil Məhəmməd oğlu	05, 06 (Ağcabədi rayonu) 19, 20 (Füzuli rayonu)	Fərhad Əliyev +99451 230 3237 85sayli_sd@meclis.gov.az
6.	Ağamalı Günay Fəzail qızı	04 (Salyan rayonu) 11 (Biləsuvar və Neftçala rayonları)	Emin Xudiyev +99450 451 2676 65sayli_sd@meclis.gov.az
7.	Ağayeva Üliyyə Cavanşir qızı	12, 26 (Tovuz rayonu) 13, 27 (Ağstafa və Qazax rayonları)	Arzu Musayeva +99455 649 3070 107sayli_sd@meclis.gov.az
8.	Ağazadə Əminə Həmid qızı	11, 25 (Kürdəmir rayonu)	Namiq Ağayev +99455 298 8050 62sayli_sd@meclis.gov.az
9.	Akimova Elnarə Seydulla qızı	09, 29 (Sumqayıt şəhəri)	Soltanov İltifat +99470 860 8644 46sayli_sd@meclis.gov.az
10.	Aliyev Sahib Eyvaz oğlu	09, 23 (Ağdaş rayonu)	Rəhman Rəhmanov +99451 277 3003 93sayli_sd@meclis.gov.az
11.	Allahverənov Azər Kərim oğlu	10, 17 (Bakı şəhəri)	Ülvi Məmmədliyəv +99455 544 5566 29sayli_sd@meclis.gov.az
12.	Aran Səyyad Adil oğlu	11 (İmişli rayonu) 25 (Saatlı rayonu)	Porvin Mahmudov +99450 255 1388 8sayli_sd@meclis.gov.az
13.	Arpadarai Nigar Cavid qızı	08, 22 (Bakı şəhəri)	Ağa Əbişov +99450 775 7477 82sayli_sd@meclis.gov.az
14.	Aslanov Novruzəli Davud oğlu	02, 09, 16, 23 (İsmayilli rayonu)	Kamran Xanlarlı +99450 502 4888 89sayli_sd@meclis.gov.az
15.	Badamov Azər Camal oğlu	10, 22 (Qusar rayonu)	General Sadulov +99450 313 2962 61sayli_sd@meclis.gov.az
16.	Bayramov Kamran Fərhad oğlu	11 (Göygöl rayonu) 18 (Daşkəsən rayonu)	Məmməd Məmmədli +99450 247 9747 100sayli_sd@meclis.gov.az
17.	Bayramov Vüqar İbad oğlu	10, 24 (Füzuli rayonu)	Eltun Ağakisiyev +99450 226 8002 84sayli_sd@meclis.gov.az
18.	Bədəlov Bədəl Şamil oğlu	11 (Goranboy rayonu) 25 (Naftalan şəhəri)	Gündüz Hacıyev +99450 364 9426 96sayli_sd@meclis.gov.az
19.	Bülbüloğlu Polad	08, 20, 22 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası)	Milli Məclisin qəbul otağı +99412 510 9938 124sayli_sd@meclis.gov.az
20.	Cəfərov Kamal Xaqani oğlu	01, 16 (Sabirabad rayonu)	Nazim Çələbiyev +99455 274 6044 68sayli_sd@meclis.gov.az
21.	Cəfərov Müşfiq Cəfər oğlu	11 (Goranboy rayonu) 25 (Gəncə şəhəri)	Sahib Əmiraslanov +99450 255 2039 41sayli_sd@meclis.gov.az
22.	Cəfərova Tamam Şaməmməd qızı	08, 22 (Şamaxı rayonu)	Aytəkin Quliyeva +99451 466 0090 Nigar Aslanova +99450 5963438 88sayli_sd@meclis.gov.az
23.	Əfəndiyev Məzahir Cavid oğlu	08 (Göyçay rayonu) 29 (Ağdaş rayonu)	Murad Abdullayev +99451 844 2424 92sayli_sd@meclis.gov.az
24.	Əfəndiyeva Günay Elçin qızı	15, 23 (Bakı şəhəri)	Vəfa Mürsüdlü +99450 379 0095 14sayli_sd@meclis.gov.az
25.	Ələkbərov Əziz Yusif oğlu	11, 25 (Saatlı rayonu)	Samir Nəsirov +99450 247 4355 66sayli_sd@meclis.gov.az
26.	Əliyev Bəxtiyar Həməzə oğlu	09, 23 (Ağdam rayonu)	Vüqar Əbdülezimov +99450 288 2292 119sayli_sd@meclis.gov.az
27.	Əliyeva Jalə Fazil qızı	11, 18 (Kürdəmir rayonu)	Firdovsi Eyvazov +99450 331 9434 95sayli_sd@meclis.gov.az
28.	Əli-zadə Arzuxan Baxşəli oğlu	11, 25 (Bakı şəhəri)	Yəhya Həsənov +99455 814 0555 Mövsüm Həsəni +99451 277 0067 27sayli_sd@meclis.gov.az
29.	Əmiraslanov Azər Kamal oğlu	10 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 08, 22 (Ağstafa rayonu)	Ələvsət Allahyarov +99450 398 4697 108sayli_sd@meclis.gov.az
30.	Əmiraslanov Əhliman Tapdıq oğlu	29 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 18, 25 (Sabirabad rayonu)	Rağif Xəlilov +99450 277 9638 67sayli_sd@meclis.gov.az
31.	Əsədov Heydər Xanış oğlu	22, 29 (Şirvan şəhəri)	Arif Qasımov +99450 3195888 51sayli_sd@meclis.gov.az
32.	Əsgərov Asif Yunis oğlu	04, 11 (Zaqatala rayonu)	Elbrus Məmmədov +99455 677 6262 112sayli_sd@meclis.gov.az
33.	Fəyziyev Cavanşir Əyyub oğlu	11, 25 (Şəki şəhəri)	Turan Salamov +99450 520 6618 115sayli_sd@meclis.gov.az
34.	Fətəliyeva Səvinc Həbib qızı	09, 23 (Bakı şəhəri)	Eldar Qurbanov +99450 277 0956 30sayli_sd@meclis.gov.az
35.	Fətəyev Xanlar Nuru oğlu	03, 17 (Bərdə rayonu)	Xəyyam Ələkbərzadə +99450 243 9030 98sayli_sd@meclis.gov.az
36.	Gəncəliyev Tural Babəşah oğlu	04, 20 (Bakı şəhəri)	Xatirə Əliyeva +99455 722 7431 122sayli_sd@meclis.gov.az
37.	Hacıyev Sabir Kamal oğlu	08, 22 (Göyçay rayonu)	Orxan Rzaev +99410 110 0159 91sayli_sd@meclis.gov.az
38.	Həməzəyev Nəqif Ələşraf oğlu	14, 24 (Gəncə şəhəri)	Sorxan İmanov +99450 255 1438 38sayli_sd@meclis.gov.az
39.	Həməzəyeva Üliyyə Tapdıq qızı	09, 23 (Naxçıvan MR, Naxçıvan şəhəri)	Araz Xudiyev +99450 658 2375 5sayli_sd@meclis.gov.az
40.	Həsənzadə Qüdrət Müzəffər oğlu	18, 25 (Bakı şəhəri)	Hüseyn Müzəffərli +99450 547 7764 36sayli_sd@meclis.gov.az
41.	Həsənov Malik Əvəz oğlu	11, 25 (Cəlilabad rayonu)	Ələddin Əliyev +99451 911 5116 71sayli_sd@meclis.gov.az
42.	Həsənov Nurlan Urfan oğlu	11, 18 (Şəmkir rayonu)	Anar Quliyev +99450 753 4433 103sayli_sd@meclis.gov.az
43.	Həsənova Afət Əbil qızı	15, 22 (Bakı şəhəri)	Namiq Mustafayev +99450 320 3286 32sayli_sd@meclis.gov.az
44.	Hüseynli Əli Məhəmməd oğlu	01 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 11, 25 (Yevlax şəhəri)	Bayram Yusifov +99450 262 6131 53sayli_sd@meclis.gov.az
45.	Hüseynov Aydın Nəsir oğlu	08, 22 (Bakı şəhəri)	Vüsal Yusifov +99450 255 1337 / +99470 200 9878 37sayli_sd@meclis.gov.az
46.	Hüseynova Hicran Kamran qızı	14 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 08, 29 (Sumqayıt şəhəri)	Elçin Kərimov +99451 460 5334 42sayli_sd@meclis.gov.az
47.	Hüseynova Səvinc Əmirahməd qızı	04, 25 (Gədəbəy rayonu)	Elxan İsmayilov +99450 642 0979 104sayli_sd@meclis.gov.az
48.	Xasayeva Səbinə Səməd qızı	01, 15 (Bakı şəhəri)	Bayram Məmmədov +99455 596 2134 11sayli_sd@meclis.gov.az
49.	İbrahimqızı Mələhat İbrahim qızı	09, 23 (Bakı şəhəri)	Xətai Məmmədli +99450 255 2142 21sayli_sd@meclis.gov.az
50.	İbrahimli Fəzail Feyruz oğlu	08, 18 (Masallı rayonu)	Günəl Mehdiqzadə +99450 744 0488 Faiq Ağayev +99450 201 5670 / +99450 277 5549 73sayli_sd@meclis.gov.az
51.	İbrahimov Eldar Rza oğlu	10 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 12, 19 (Naxçıvan MR, Naxçıvan şəhəri)	Yasin Bayramov +99450 255 1306 4sayli_sd@meclis.gov.az
52.	İsgəndərov Anar Camal oğlu	27 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 04, 18 (Lənkəran şəhəri)	Vəleh Mikayilov +99450 335 2232 78sayli_sd@meclis.gov.az
53.	İskəndərov Vüqar Yapon oğlu	04, 18 (Şəki şəhəri)	Anar Nəziyev +99450 295 0115 114sayli_sd@meclis.gov.az
54.	İsmayilov İmamverdi İbiş oğlu	06, 13 (Bakı şəhəri)	Mələhat Əzizova +99450 855 2026 125sayli_sd@meclis.gov.az
55.	İsmayilov Şahin Əmir oğlu	30 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 12, 26 (Beyləqan rayonu)	Çingiz Səforov +99455 444 3366 83sayli_sd@meclis.gov.az
56.	İsmayilzadə Fəriz Akif oğlu	06, 20 (Lənkəran şəhəri)	Mansur Talibov +99450 369 7872 77sayli_sd@meclis.gov.az
57.	Kərimli Azər Şəmişid oğlu	04, 18 (Zaqatala rayonu)	Samir Hüseynzadə +99455 830 1363 111sayli_sd@meclis.gov.az
58.	Kərimzadə Pərvin Orxan qızı	02, 23 (Gəncə şəhəri)	Hicran Məmmədova +99450 692 8685 39sayli_sd@meclis.gov.az
59.	Qafarov Kamaləddin Nəsrəddin oğlu	22, 29 (Bakı şəhəri)	Nazim Cəfərov +99450 708 6911 9sayli_sd@meclis.gov.az
60.	Qafarov Vəlif Vəqif oğlu	11 (Astara rayonu) 25 (Lerik rayonu)	Porviz Ağaxanlı +99455 628 6966 80sayli_sd@meclis.gov.az
61.	Qasımlı Mirzəəli Xəqani oğlu	03 (Bakı şəhəri) 06 (Şamaxı şəhəri) 09 (Bərdə rayonu)	Anar Əliyev +99450 355 9484 123sayli_sd@meclis.gov.az
62.	Qədirli Erkin Toğrul oğlu	06, 20 (Bakı şəhəri)	Fəriz Zöhrəbov +99470 918 3110 16sayli_sd@meclis.gov.az
63.	Qəhrəmanov Güydoniz İbrahim oğlu	09, 23 (Bakı şəhəri)	Rəhim Qədirəv +99450 555 8845 17sayli_sd@meclis.gov.az

Nö	Deputat	Tarix və yer	Əlaqələndirici şəxslər və əlaqə nömrələri
64.	Quliyev Azay Əjdər oğlu	08, 16 (Bakı şəhəri)	Asaf Vəliyev +99450 578 5187 8sayli_sd@meclis.gov.az
65.	Quliyev Eldar Allahyar oğlu	12, 19 (Bakı şəhəri)	Eynulla Rəsulov +99450 222 6899 28sayli_sd@meclis.gov.az
66.	Quliyev Musa İsa oğlu	15 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 11, 28 (Gəncə şəhəri)	Göyüş Səfizadə +99450 255 1442 40sayli_sd@meclis.gov.az
67.	Quliyev Ülvi Zəhid oğlu	08, 22 (Bakı şəhəri)	Nurlan Qurbanov +99450 241 5156 15sayli_sd@meclis.gov.az
68.	Qurbanlı Mübariz Qəhrəman oğlu	08 (Bakı şəhəri) 22 (Samux rayonu)	Elnur Tağıyev +99455 212 8191 101sayli_sd@meclis.gov.az
69.	Qurbanov Eyvaz Daşdəmir oğlu	06, 20 (Oğuz rayonu)	Səxavət Kərəmov +99470 510 6968 117sayli_sd@meclis.gov.az
70.	Qurbanov Sadiq Haqverdi oğlu	06 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 11, 25 (Salyan rayonu)	Elnur Rəhimov +99455 375 6075 64sayli_sd@meclis.gov.az
71.	Mahmudov Rəşad Məmmədqulu oğlu	11, 25 (Astara rayonu)	Həsənağa Əskəri +99477 542 0770 79sayli_sd@meclis.gov.az
72.	Məhəməliyev Nəsim Məhəmməd oğlu	04, 18 (Balakən rayonu)	Yusif Mirzəyev +99450 213 6259 110sayli_sd@meclis.gov.az
73.	Məhərrəmov Bəhrüz Abdurrahman oğlu	19, 26 (Biləsuvar rayonu)	Əfsun Əlizadə +99450 277 0436 69sayli_sd@meclis.gov.az
74.	Məhərrəmzadə Əlibala Səttar oğlu	06, 25 (Quba rayonu)	Elnur Xəlilov +99455 308 4950 59sayli_sd@meclis.gov.az
75.	Məmmədli Müşfiq Fəzil oğlu	04 (Siyəzən rayonu) 11 (Quba rayonu)	Nəsimi Əliyev +99455 887 1314 55sayli_sd@meclis.gov.az
76.	Məmmədov Anar İlyaz oğlu	11, 12 (Tərtər rayonu) 25 (Goranboy rayonu) 26 (Bərdə rayonu)	Elçin Cəhangirov +99450 324 2791 97sayli_sd@meclis.gov.az anamammadov@meclis.gov.az
77.	Məmmədov Ceyhun Vəleh oğlu	04 (Cəbrayıl rayonu) 18 (İsmayilli rayonu)	Rəşad Quliyev +99455 847 5621 120sayli_sd@meclis.gov.az
78.	Məmmədov Elman Camal oğlu	02, 09 (Bakı şəhəri)	Mahir Rzaev +99450 288 6629 / +99470 290 0335 118sayli_sd@meclis.gov.az
79.	Məmmədov Hikmət Baba oğlu	08, 22 (Bakı şəhəri)	Azər Quliyev +99450 277 1219 19sayli_sd@meclis.gov.az
80.	Məmmədov İlham Kazım oğlu	11, 25 (Yevlax şəhəri)	Rüstəm Əliyev +99450 277 7417 52sayli_sd@meclis.gov.az
81.	Məmmədov Qaya Məmməd oğlu	08, 22 (Bakı şəhəri)	Samir Əliyev +99455 377 3102 31sayli_sd@meclis.gov.az
82.	Məmmədov Məşhur Şahbəz oğlu	04, 18 (Masallı rayonu)	Əli Nəziyev +99450 210 8641 74sayli_sd@meclis.gov.az
83.	Məmmədov Səltan Teymur oğlu	11, 18 (Bakı şəhəri)	Xətai Salımanov +99450 255 1446 12sayli_sd@meclis.gov.az
84.	Məmmədova Nigar Fikrət qızı	01, 09 (Abşeron rayonu)	Bikəxanım Qulaməddinova +99450 710 0838 48sayli_sd@meclis.gov.az
85.	Məsimli Əli Əhməd oğlu	25 (Qax rayonu) 26 (Şəki rayonu)	Vüsal Baxışov +99455 511 2287 113sayli_sd@meclis.gov.az
86.	Mikayilova Səvil Əlirazi qızı	06, 13 (Xaçmaz rayonu)	İradə Cəhanova +99455 730 8606 58sayli_sd@meclis.gov.az
87.	Mirkişili Tahir Fəmil oğlu	06, 20 (Sumqayıt şəhəri)	Cavid Quliyev +99451 520 2211 43sayli_sd@meclis.gov.az
88.	Mirzəbəyli Elçin Əbdülrəhim oğlu	10, 24 (Ağsu rayonu)	İbrahim Bağrı +99455 268 8484 90sayli_sd@meclis.gov.az
89.	Mirzəzadə Aydın Böyükkəşi oğlu	10, 24 (Mingəçevir şəhəri)	Pərviz Məmmədov +99451 373 2443 54sayli_sd@meclis.gov.az
90.	Mollazadə Asim Nazim oğlu	01, 15 (Bakı şəhəri)	Samir Quliyev +99455 223 7272 22sayli_sd@meclis.gov.az
91.	Möhbəliyev Səttar Suliddin oğlu	08, 20 (Naxçıvan MR, Babək rayonu)	Rizvan Hüseynquliyev +99470 744 2537 / +99450 649 7066 3sayli_sd@meclis.gov.az
92.	Muradov Rəvşən Şahbəz oğlu	09, 16 (Bakı şəhəri)	Rauf Nəcəfli +994 55 508 6055 124sayli_sd@meclis.gov.az
93.	Musabəyov Rəsim Nəsrəddin oğlu	03, 17 (Bakı şəhəri)	Asif Nəsirov +99450 288 2725 18sayli_sd@meclis.gov.az
94.	Musayev Elşad Nəbi oğlu	11, 18 (Bakı şəhəri)	Vüqar Qasımov +99455 774 9919 10sayli_sd@meclis.gov.az
95.	Musayev Elşən Məmmədşərifə oğlu	10, 18 (Qəbələ rayonu)	Cəfər Əliyev +99455 288 0089 116sayli_sd@meclis.gov.az
96.	Mustafa Fəzil Qəzənfər oğlu	17 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 06, 13, 20 (Bakı şəhəri)	Əjdər Əliyev +99450 385 3950 26sayli_sd@meclis.gov.az
97.	Nəziyev Arzu Nəsim oğlu	16 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 11 (Tovuz rayonu) 25 (Gədəbəy rayonu)	Elşad İsmayilov +99450 336 0212 105sayli_sd@meclis.gov.az
98.	Naməzov Rəmid Zəkir oğlu	08, 20 (Abşeron rayonu)	Bəxtiyar Məmmədov +99455 412 1986 50sayli_sd@meclis.gov.az
99.	Nəbiyev Rizvan Novruz oğlu	02, 29 (Xirdalan şəhəri)	Rişad Abbasov +99499 766 8868 49sayli_sd@meclis.gov.az
100.	Nəsirov Elman Xudam oğlu	08, 22 (Cəlilabad rayonu)	Üzeyir Mustafayev +99450 797 4425 72sayli_sd@meclis.gov.az
101.	Novruzov Siyavuş Dünəməli oğlu	23 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 11, 21 (Naxçıvan MR, Şorur rayonu)	İbrahim Orucov +99460 460 6061 2sayli_sd@meclis.gov.az
102.	Nurullayev Rəzi Qulaməli oğlu	07, 21 (İmişli rayonu)	Vüqar Süleymanov +99450 247 8777 81sayli_sd@meclis.gov.az
103.	Nurullayeva Könül Oruc qızı	09, 23 (Bakı şəhəri)	Sabit Mahmudov +99450 206 0234 / +99455 276 2375 24sayli_sd@meclis.gov.az
104.	Oruc Zəhid Məhərrəm oğlu	22 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 10, 24 (Bakı şəhəri)	Ceyhun Fərəcov +99450 288 2093 33sayli_sd@meclis.gov.az
105.	Pəşayeva Gülsən Məmmədali qızı	04, 11 (Bakı şəhəri)	Rəmin Ağacənov +99455 226 2607 13sayli_sd@meclis.gov.az
106.	Pəşazadə Cavanşir Hümət oğlu	04, 16 (Lənkəran şəhəri)	Sulduz Ağayev +99450 328 2123 76sayli_sd@meclis.gov.az
107.	Rafailov Anatoliy Xaimoviç	11, 25 (Quba rayonu)	Qəhrəman Qasımov +99450 364 3926 / +99450 744 0526 60sayli_sd@meclis.gov.az
108.	Rəhimzadə Vüqar Gəncəli oğlu	11 (Naxçıvan MR, Ordubad rayonu) 25 (Naxçıvan MR, Culfa rayonu)	Məhərrəm Əliyev +99470 230 0777 6sayli_sd@meclis.gov.az
109.	Rüstəmli Tənzilə Yəqub qızı	09, 30 (Neftçala rayonu)	Fərman Hüseynov +99477 550 5131 70sayli_sd@meclis.gov.az
110.	Rzaev Tahir Musa oğlu	06 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 08, 09, 22, 23 (Ağcabədi rayonu)	Samir Məmmədov +99451 423 3395 86sayli_sd@meclis.gov.az
111.	Salımanova Səbinə Qədir qızı	09, 29 (Sumqayıt şəhəri)	Mirməhmud Mahmudov +99470 288 9638 45sayli_sd@meclis.gov.az
112.	Seyidov Səməd İsmayil oğlu	21 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 08, 29 (Qazax rayonu)	Milli Məclisin qəbul otağı +99412 510 9938 109sayli_sd@meclis.gov.az
113.	Seyidzadə Şahin Kəmil oğlu	02 (Qobustan və İsmayilli rayonları) 23 (Şamaxı rayonu)	Elman Mikayilov +99450 600 25 50 87sayli_sd@meclis.gov.az
114.	Səfərov Nizami Abdulla oğlu	07, 22 (Tovuz rayonu)	Elbəy Bədirov +99450 869 6767 106sayli_sd@meclis.gov.az
115.	Səmədzadə Ziyad Əliabbas oğlu	09, 23 (Bakı şəhəri)	Quliyev Azad +99450 216 4311 23sayli_sd@meclis.gov.az
116.	Süleymanlı Məhir Tahir oğlu	11, 25 (Şəbran rayonu)	Orxan Süleymanov +99455 319 1717 56sayli_sd@meclis.gov.az
117.	Şükürov Zaur Rəmid oğlu	13 (Abşeron rayonu) 27 (Sumqayıt şəhəri)	Aslan Talibov +99455 283 6367 47sayli_sd@meclis.gov.az
118.	Vəliyev Ağalar İsməfil oğlu	08, 22 (Xaçmaz rayonu)	İlham Musayev +99450 275 0111 57sayli_sd@meclis.gov.az
119.	Vəliyev Samir Əhməd oğlu	03, 15 (Bakı şəhəri)	Vüsal Əliyev +99450 277 8842 20sayli_sd@meclis.gov.az
120.	Vəliyeva Məhrəban Hidayət qızı	08, 22 (Sumqayıt şəhəri)	Rəmid Aliyev +99450 518 3434 44sayli_sd@meclis.gov.az
121.	Vəliyeva Pərvanə Bulut qızı	13, 27 (Bakı şəhəri)	Kəmil Hacıyev +99455 811 3330 35sayli_sd@meclis.gov.az
122.	Yıldırım Fətnə Vədidi qızı	04, 12 (Bərdə rayonu)	Fuad Ağayev +99455 420 8040 99sayli_sd@meclis.gov.az
123.	Zəbəlin Mixail Yuryeviç	04, 18 (Bakı şəhəri)	Milli Məclisin qəbul otağı +99412 510 9938 34sayli_sd@meclis.gov.az

Qəbul saatları və yerləri barədə ətraflı məlumat əldə etmək, həmçinin qəbula yazılmaq üçün cədvəldə qeyd olunan telefon nömrələri ilə əlaqə saxlamaq tövsiyə olunur.

Ramazan bayramınız mübarək!

Gəncədə Novruz ovqatı yaşanır

Gəncədə şəhər icra hakimiyyətinin, Regional Mədəniyyət İdarəsinin, Fikrət Əmirov adına Gəncə Dövlət Filarmoniyasının, Gəncə Dövlət Kukla və Dövlət Dram teatrlarının təşkilatçılığı ilə Novruz bayramı təntənə ilə qeyd edilmişdir.

Əvvəlcə iştirakçılar Cavad xanın filarmoniyasının önündə yerləşən məqbərəsi-ni ziyarət edərək məzarı üstünə gül dəstələri düzmüşlər. Sonra tədbir iştirakçıları-nı Dədə Qorqud və Bahar qız qarşılayaraq xeyir-dua vermiş, xoş arzularını çatdırmışlar. Bayram proqramı çərçivəsində 5 nömrəli musiqi məktəbinin uşaq aşıqlar ansamblı, 1 nömrəli musiqi məktəbinin nəfəsli alətlər ansamblı, "Xəmsə" nağaraçılar ansamblı, eləcə də idmançıların nümunəvi çıxışları təqdim olunmuşdur. Tədbirə toplaşanlar sonra Gəncə sənətkarlarının yaradıcılıq sərgisi və Urban Mərkəzində təşkil edilən "Bahar sərgisi" ilə tanış olmuşlar. Bayram şənliyində Keçəl və Kosa'nın çıxışları da maraqla qarşılanmışdır.

Novruz bayramı Gəncə Dövlət Filarmoniyasının Göygöl Dövlət Mahını və Rəqs Ansamblının təqdimatında konsert proqramı ilə davam etmişdir.

Sonda şəhər icra hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov və 44 günlük Vətən müharibəsi iştirakçısı Elmar Nəsirov bayram tonqalını alovlandırmışlar.

*Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"*

Bənövşənin döydüyü qapı

Novruz şəffaflığın, inanc-ların, inamın bayramıdır. Ölkəmizin hər yerində olduğu kimi, Siyözəndə Baharı xüsusi şövqlə qeyd edirlər. Burada ke-çirilən adətlərin çoxunun min illərlə yaşı vardır.

Multikultural dəyərlərə söykənən vətənimizdə yaşa-yan bütün azsaylı xalqlar Nov-ruzu müxtəlif adətlərlə qarşı-lasalar da, hamısı Azərbaycan ənənələrinə söykənir. Siyözə-nin Sədan kəndində yaşayan tatlar martın əvvəlindən bay-rama hazırlaşar. Kəndin hər evində təmizlik işlərinə başla-nar. Ağaclar əkilər, budanar, olanlar kəsilər. Demək olar ki, hər həyətdə qurbanlıq bir quzu seçilir ki, onu bay-ramda kəsərlər. Əvvəl onu yaxınlara paylayar, qalanını bozbaş bişirib 7 evə göndərirlər.

Hər çərşənbədə kənd kitabxanası-nın həyətidə Sədanın tarixini yaşıdan, arxeoloji qazıntılardan tapılan ekspo-natların sərgisi təşkil edilir. Kəndin ağ-saqalları deyir ki, hər kəs yaşadığı ye-rin, ölkənin tarixini bilməlidir. Elə ton-qal da orada qalanar və demək olar ki, bütün kənd oraya toplaşar.

Hələ çərşənbələrdə kəndin bir evi-ni seçərlər ki, halvanı orada bişirsinlər. Sonra hərə bayram halvasını hazırla-maq üçün nə lazımsa alar və həmin evə göndərirlər. Torpaq çərşənbəsinin ertəsi kəndin yaşlı qadınları yığışib hə-min halvanı bişirməyə başlar. Səməni-dən hazırlanan halva bayram başlama-mışdan kənddə bütün evlərə paylanar. Sonra papaqatdı başlayar və kəndin qa-pıları döyülür;

*Amin MURADZADƏ,
Qarabağ Universitetinin tələbəsi,
Siyözənin Sədan kənd sakini*

Azercell

"Azercell Telekom" MMC Sellülar (mobil) rabitə xidmətlərinə dair 24 avqust 2021-ci il tarixli 259 nömrəli lisenziya əsasında fəaliyyət göstərir.

Sumqayıtın Novruz növrağı

Sumqayıt bulvarında böyük canlanma vardı. Şəhər saatlarından insanlar bul-varıda yerləşən Bayraq muzeyi və Mu-ğam Mərkəzinin qarşısına yığışdı. Ha-mının üzündə yaz təbəssümü dolanırdı. Ortada odunlar yığılmış, ətrafında Nov-ruz atributları düzülmüşdü. Milli geyim-li məktəblilər əllərində səməni başla-ya-caq tədbirin məşqini edirdilər.

İnsanlar görüşür və bir-birinin bayramını təbrik edirdi. Tələh Ələkbərov nəvələri ilə birlikdə bayram sevincini bizimlə bölüşdü: "Mən hər il Novruz bayramında Sumqayıtda keçirilən tədbirlərə qoşuluram. Özüm kimyə sahəsində çalışmışam, hazırda təqaüddə-yəm. Nəvələrimi buraya gətirib bizim milli bayramımızı onlara əyani göstərirəm. Çünki göz yaddaşı uzun müddət unudulmur". Şəhid anası Maisə Səbuhi də söhbətə qoşuldu: "Sumqayıtda bütün bayramlar yüksək səviy-yədə keçirilir. Novruz isə onların içində xü-susilə seçilir. Çox sevinirəm ki, artıq neçə il-dir biz bayramlarımızı suveren ölkənin və-

təndəşləri kimi qeyd edirik. Bunu bizə yaşa-dan şəhidlərimizə rəhmət, qazilərimize can-sağlığı diləyirik".

Bir qədər sonra bayrama start verildi. Şə-hər rəhbərliyi, ictimaiyyət nümayəndələri, qonaqlar bayram tonqalının ətrafına yığışdı-lar. ŞİH-in başçısı Z.Fərəcov bayram tonqa-lını alovlandırdı. Kosa və Keçəl əllərində xurcun şənliyə bir qədər də şənlik qatdılar. Meydana daxil olan Dədə Qorqud odun tari-

xindən, Bahar bayramının köklərindən söz açdı. Alp ərənlər qılınc çəkib, qırşaq tutub gülüşdilər. Saz ustaları ölkəmizin şəninə ba-yatılar deyib, mahnılar ifa etdilər. Bahar qı-zın gəlişi alqışlarla qarşılandı və onun əlin-dəki səməni tonqalın kənarında ayrılmış xü-susi yerə qoyuldu. Milli geyimli qız və oğ-lanlar rəqs etdilər. Şəkərbura, paxlava, qoğal dolu xonçalarla rəqs edən qızlar sovratları iştirakçılarla bölüşdülər.

Sonra şənliyə dəvət olunmuş sumqayıt-lı incəsənət xadimlərinin ifasında şən mahnılar səsləndirildi. Yazın gəlişini bildirən və xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərini ya-şadan müxtəlif oyunlar, zarafatlar, şən-şux mahnılar hamıda xoş ovqat oyatdı. Bayram şənliyi Sumqayıt bulvarı boyu gəzinti ilə davam etdi.

*Akif ƏLİYEV,
"Azərbaycan"*

azerbaijan-news.az

Baki Abadliq*Azərbaycan xalqını*

Ramazan bayramı

münasibətilə təbrik edir, bol ruzi-bərəkət, xoşbəxtlik və əmin-amanlıq arzulayır!

Əsrlərdir "repertuar"dan düşməyən Novruz tamaşaları

Sevincini yaşadığımız bütün bayramlar özünəməxsus rəmzləri, şənlikləri, dilərdə dolayan sözləri, mahnıları və maraqlı oyunları, tamaşaları ilə qəlblərdə, ürəklərdə xoş təəssüratlar oyadır. Bu baxımdan, xalqımızın böyük sevincə qeyd etdiyi bayramlardan biri də Novruzdur. Hər il Novruz bayramı ilk qədəmlərini atanda sanki həyat yenidən doğulur, yenidən başlayır.

yalnız böyüklerin deyil, uşaqların da böyük sevincinə səbəb olur. Onlar üz tutduqları hər evə, hər həyətdə sevincə qarşılanır, güllərlə yola salınır. Əsrlərdən bəri yol gələn bu personajlar getdikləri evlərə xeyir, bərəkət götürür.

Məlumdur ki, "Kosa-kosa" oyununu hələ sovet hökumətinin qadınlarının tüğyan etdiyi zamanlarda filmlərimizdə də ayaq açmışdı. Yəqin ki, tamaşaçılar "Yeddi oğul istərim" filmindəki həmin səhnəni xatırlayırlar. Keçəllə Kosa'nın bu filmə nümayiş etdirilməsi xalqımızın Novruz adətlərinə, xalq tamaşalarına olan sevgisindən qaynaqlanırdı.

Bəzi mənbələrdə göstərilir ki, torpağa ana bətni kimi baxan qədim insanlar düşünmüşlər ki, onu daha da məhsuldar etmək üçün "Kosa-Kosa"ya oxşar oyunları ev və həyətlərlə yanaşı, əkin yerlərində, tarlalarda da oynamaq yaxşı nəticə verər. Onda torpaq daha tez canlanar, çox məhsul verər, el-obada bolluq yaranar. İnsanların dolanışığı daha da yaxşılaşar, fırvanlıq içində yaşayar.

"Kosa-kosa" oyunları ilə yanaşı, Novruz bayramının davam etdiyi günlərdə lap qədimlərdən "Motal-motal", "Qurd basdı", "Çövkən", "Cızıq turnası", "Gizlənpaç", "Oğru-oğru", "Şuma qədar", "Aşıq-aşıq", "Qoz-qoz", "Pul-pula", "Zorxana", "Sino", "Mil", "Qəpəq", "Fincan-fincan", "Bənövşə", "Dirdəyömə", "Calabaşı", "Yelləncək", "Maral oyunu", "Kilimarası", "Kəndirbaz", "Sim pəhləvan", "Masqara", "Gözübağlıca", "Cıdır" və başqa oyunlar, tamaşalar həm uşaqlarda, həm də böyüklərdə xoş vaxt yaradır. Bu xalq oyunları və tamaşaları əsrlərin dərinliklərindən yol gələ-gələ bu günümüzdə çatıb. Bu gün də Novruz bayramında hamı həmin tamaşalara, oyunlara böyük maraqla baxır.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

Novruz həm də bərəkət bayramıdır

Bərəkət isə israfçılıqla bir araya sığmır

Novruz bəlkə də yeganə bayramdır ki, ona hazırlıq xeyli əvvəldən başlanır. Evlərdə, həyətlərdə, bağ-bağatda təmizlik işləri görülür, səliqə-sahman yaranılır. Əslində, Novruzun özünə qədər daha bir silsilə bayram qeyd edirik. Su, Od, Yel və Torpaq çərşənbələrinin hərəsi əsl bir bayrama çevrilir. Hamısında hər birimiz öz imkanlarımız daxilində bolluca bazarlıq edir, süfrə açırıq.

Bunlar çox gözəldir. Çünki Novruz yaz, gözəllik bayramı olmaqla yanaşı, həm də ruzi-bərəkət, bolluq bayramıdır. O da təsadüfi deyil ki, Novruzda hamı bir-birilə bayramlaşır, birbirinə qonaq gedir, öz təknəsində olan nemətlərdən qohuma, qonşuya, dostə pay verir. Mənim doğulub böyüdüyüm bölgənin adətində görə, bayramda, ələlxüsus da İllaxır çərşənbədə ailənin təknəsində olan ən əziz nemətlərin hamısı süfrəyə düzülürdü. Anamızın, nəməmin tədərük edib küncdə-bucaqda saxladığı bütün təamlar həmin gün ortaya qoyulmalı idi. İllaxır çərşənbə gününün axşamı analarımız evdən çıxmağa macal tapmasalar, ən azı şirniyyatla, çörəzlə, hətta bişirdiyi aşıla dolu sinini uşaqların əlinə verib qohum-qonşuya pay göndərirdi. Hərçənd ki, elə payın çatacağı evin özündə artıq aş bişmiş olurdu... Bu məqamlarda ətərfdəki ehtiyacı olanlar mütləq diqqətdən kənarda qalmamalı idi! Əlbəttə, alınan, hazırlanan nə vardısı, israfçılığa yol verilmədən istehlak olunardı. Sözü-müzün canı da elə budur: bərəkət bayramı olan Novruz israfçılığı sevmir!

Necə deyərlər, hər şey öz qədərində, öz əndazəsində gözəldir. Yaşadığım evin qonşuluğunda sadlıq sarayı yerləşir, qabaq-qonşərində də zibil

Bu da danılmaz həqiqətdir ki, bayramdan sonra çoxumuz özümüzə ağır hiss edirik, yəni çəkimiz artır. Məhz bunun da bir ucu gəlib bağlanır həmin israfçılıq məsələsinə, çörəyə nankor olmağa çevrilir.

xanım beş səməni göyərdirsə, bu, yarım kiloqram buğda deməkdir. Bu hesabla 10 qadının səməni göyərtməsinə beş kiloqram buğda sərf olunur. Kiloqramlar üst-üstə gələrək tonlara çevrilir.

Bayram bitəndən sonra isə səməniləri nəinki tullantı qutularının içində, hətta bəzən ətrafda ayaqlar altında əzilən görürük. Günahdır bu! Təkcə arzularımızın rəmzinə çevirdiyimiz, müqəddəs bildiyimiz, əlimizlə bəslədiyimiz yaşıllığa deyil, bundan öncə də bərəkətə, çörəyə nankor olmaq deməkdir.

Bildiyimizə görə, bəzi bölgələrimizdə qız-gəlin bayramdan sonra çay qırağına gələrək səməniləri axar suya atır və yenə də qəlblərinin istəyini dilə gətirirlər.

Bəlkə bayramdan sonra səməniləri bir yerə toplayıb toyuq-cücəsi, mal-qarası olana, yaxud yaxınlıqdakı fermalara vermək də olar. Ən azı bu bərəkət rəmzinə əldən-ayaqdan uzaq, təmiz bir yerə qoymaq lazımdır.

Bu il Novruz və Ramazan bayramlarımız qoşalaşdı. Necə deyərlər, bayram bayrama qoşuldu. Bəlkə də bu, bizi daha çox düşünməyə, ruzi-bərəkətin qədrini bilməyə, israfçılıq adlı günaha batmamağa, təknəmizdə olanlardan düzgün istifadə etməyə, onları paylaşmağa çağırır. Odur ki, israfçı olmayaq, şükürnemət, xeyirxah, mərhəmətli olaq və bundan zövq alaıq.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

xana. Hər gün oradan keçəndə tullantıya çevrilmiş nə qədər ərzaq görürəm, bu, öz yerində. Yəni bunu sözləşirdim dedim. Bəs Novruzdan sonra burada nə baş verir? O baş verir ki, zibil qutularına nə qədər çürümüş qoğal, qurumuş çörəzlər, məsələn, innab, iyde, xırda xirxir və s. atılır. Sellofan torbalarda nə qədər boyat aş tullantıya çevrilir. Bu, bizə qismət etdiyi ruzinin müqabilində Allaha şükranlıq əvəzinə asi olmaq demək deyilmi?

Kimsə deyər bilər ki, axı Novruzda insanlar bir-biri ilə bayramlaşır. Ona görə də hər evdə qonaq gözləyir, bu səbəbdən bol-bol şirniyyat hazırlayırlar, xörəyi lazım olandan artıq bişirirlər. Lakin onu da nəzərə almaq lazımdır ki, süfrədə onsuz da ləyün-ləyün nemətlər olur. Bizim bayram süfrələrimizdən doymamaq mümkün deyil!

GLOBAL ENERGY AZERBAIJAN

"Global Energy Azerbaijan" şirkəti və onun törəmə şirkətləri

Azərbaycan xalqını

Ramazan və Novruz

bayramları münasibətilə təbrik edir, hər bir ailəyə səadət və sevinc dolu günlər arzulayır!

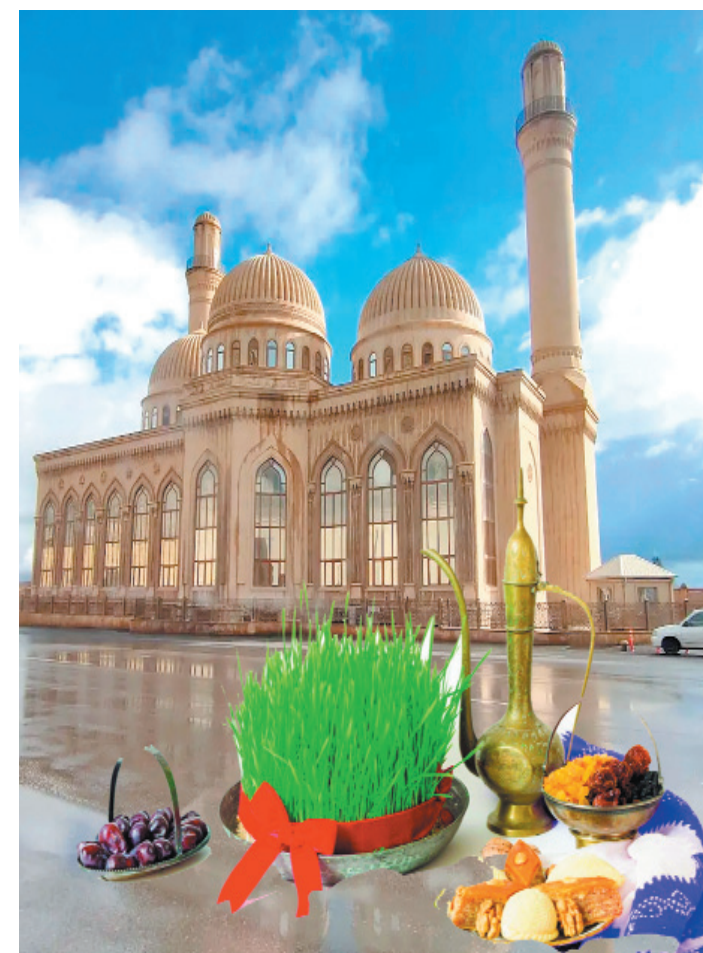
"Absheron Operating Company"

"Binagadi Oil Company"

"Karasu Operating Company"

"Shirvan Operating Company"

"Neftechala Operating Company"

Xankəndidə bayram yarmarkası fəaliyyətə başlayıb

Martın 19-da Xankəndi şəhərində Novruz bayramı münasibətilə bayram yarmarkası fəaliyyətə başlayıb. Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyinin dəstəyi, Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidmətinin təşkilatlığı ilə sayca 2-ci dəfə keçirilən yarmarka şəhərin Zəfər meydanında təşkil edilib.

Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidmətinin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə

AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, yarmarkada yerli sahibkarlar tərəfindən müxtəlif növ məhsulların satışı həyata keçirilir. Yarmarkaya sakinlər tərəfindən böyük maraq müşahidə olunur. Bu gündən fəaliyyətə başlayan yarmarka martın 24-dək davam edəcək. Tədbir çərçivəsində uşaqlar və gənclər üçün əyləncəli proqramlar da nəzərdə tutulub ki, bu da bayram ovqatını daha da artırır. Qeyd edək ki, martın 20-də Xankəndi şəhərində Novruz və Ramazan bayramları münasibətilə geniş konsert proqramı və atəşfəşanlıq da təşkil ediləcək.

İlahi mərhəmət və mənəvi kamillik ayı təqvimini tərk etsə də, ruhumuzda qalır

İnsan ruhunun saflaşdığı, qəlbini ilahi nurla dolduğu, mərhəmət və səbrin ən ali zirvəyə yüksəldiyi mübarək Ramazan ayı sona çatır. Ramazan təkə açılığa və susuzluğa dözmək deyil, həm də nəfs üzərində qələbə çalmaq, mənəvi kamilliyə doğru addım atmaq ayıdır. Orucluğu insanı pis niyyətlərdən uzaqlaşdırır, qəlbində mərhəmət, şəfqət və vicdan hisslərini gücləndirir.

Ramazan insanın daxilinə yönəldiyi, ruhunun dərinliklərinə enərək özünü yenidən kəşf etdiyi İlahi bir fərsətdir. Bu müqəddəs ayda edilən hər bir yaxşılıq, deyilən hər bir xoş söz, edilən yardım insanın mənəvi dünyasını zənginləşdirir, onu daha saf, kamil bir varlığa çevirir. İnsan Ramazan ayında yalnız bədəni ilə deyil, ruhu ilə də oruc tutur - kinindən, nifrətindən, təmahlından uzaqlaşaraq saflaşır, yenilənir, ucalır.

Yola saldıığımız bu ay zamanın ən mübarək, işıqlı anlarının cəmləndiyi İlahi mərhələdir. Bu ay insan ruhuna nur bəxş edən, qəlbləri saflaşdırən, mənəvi dünyamızı zənginləşdirən bir hikmət məktəbidir. Bu ayda insan nəfsinə qalib gəlir, xeyirlə şərin mübarizəsində imanla iradənin vəhdətini tapır, ruhən ucalaraq Tanrıya daha da yaxınlaşır. Duaların qəbul olunduğu, niyyətlərin saflaşdığı bu müqəddəs zaman kəsiyi bəşəriyyətə mərhəmət, bağışlama və ümid mesajı verir. Ramazan Allahın qüdrətindən pay verib insanların yoluna nur çilədiyi, Tanrının dörd müqəddəs səmavi kitabını - Təvratı, Zəburu, İncili və Quranı göndərdiyi aydır. Ramazan xoş niyyət, arzu, dilək ayıdır. Ramazan insanın sınağa çəkildiyi, duaların qəbul olunduğu aydır.

Bu gün ilahi nurun işığında Azərbaycan xalqı öz tarixinin ən qürurlu və şərəfli dövrünü yaşayır. Uzun illər dillərdən düşməyən Qarabağ həsrəti artıq 6-cı ildir ki, yerini sevinçə, minnətdarlığa və qürrə verib. Bir zamanlar dualar Qarabağla

başlayır, Qarabağla da bitirdi. Bu torpaqların azadlığı üçün yalnız azərbaycanlılar deyil, ölkəmizdə yaşayan müxtəlif xalqların nümayəndələri - fərqli dinlərin, dillərin daşıyıcıları eyni niyyətlə Tanrıya üz tutur, haqqın təntənəsi üçün dua edirdilər.

İndi isə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur torpağında həyat yenidən canlanır. O cümledən ibadət ocaqlarımız yenidən nəfəs alır, məscidlərimizdən azan səsləri yüksəlir. Bu mənzərə Ramazanın mənəvi ruhu ilə vəhdət təşkil edərək insan qəlbində şükür və qürur hissi doğurur.

Bu böyük dirçəlişin arxasında isə güclü iradə, sarsılmaz birlik və məqsədyönlü siyasət dayanır. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən ardıcıl siyasət, xalq-ordu birliyi və 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan şanlı Zəfər bugünkü realıqları mümkün edib. Azad olunmuş torpaqlarda aparılan genişmiqyaslı quruculuq işləri, insanların doğma yurdlarına qayıdışı Ramazanın ümid, yenilənmə və dirçəliş fəlsəfəsinin canlı təəcəssümünə çevrilib.

Bu müqəddəs günlərdə xalqımız Vətən uğrunda canından keçmiş şəhidlərimizin xatirəsini dərin ehtiramla yad edir.

Onların fədakarlığı sayəsində bu gün Qarabağda həyat var, azad səma altında azan səsləri yüksəlir, bayram sevinci yaşanır.

Ramazan insanı insan edən ali dəyərlərin - mərhəmətin, paylaşmağın, xeyirxahlığın bayramıdır. Orucluğu yalnız bədənin deyil, nəfsin tərbiyəsidir. Bu ay insanı başqasının halını anlamağa, ol tutmağa, bölüşməyə səsləyir. Əsl zənginlik sahib olduğunuzu paylaşa bilməkdə, bir qəlbə sevinc verməkdə, ümidə işiq olmaqdadır. Budur, Ramazan ayının fəlsəfəsi.

Ramazan həm də birlik və barış ayıdır. Bu ay bizə eyni Vətənin övladları olmaqla birliyimizi, gücümüzü bir daha xatırladır. Ramazan duaları təkə fərdi deyil, milli arzularımızı əks etdirir - sülhün bərqərar olması, əmin-amanlığın daim olması, gələcəyimizin daha parlaq olması üçün edilən dualardır.

Qoy bu mübarək günlərdə tutulan oruc, edilən dualar qəbul olsun. Qoy Azərbaycan daim sülh, əmin-amanlıq və tərəqqi yolu ilə addımlasın!

Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

azerbaijan-news.az

“BAKİ ABADLIQ XİDMƏTİ” MMC

Azərbaycan xalqını

NOVRUZ BAYRAMI

münasibətilə təbrik edir, birlik, firavan həyat, ruzi-bərəkət və xoş gələcək arzulayır!

Yaddaşımızın yaşadı Novruz

Azərbaycan xalqının milli-mənəvi dəyərlərini özündə yaşadan ən möhtəşəm bayramlardan biri Novruzdur. Baharın gəlişini, təbiətin oyanışını və Ay təqvimini ilə yeni ilin başlanmasını simvolizə edən bu qədim bayram əsrlər boyu Şərq xalqlarının həyatında mühüm yer tutub. Novruz həm də insanların birlik, həmrəylik və ümid rəmzi kimi qəbul etdiyi xüsusi gündür.

Əsrlərdir ki, hər il mart ayında bu bayram Azərbaycanın bütün bölgələrində böyük coşqu ilə qeyd olunur, nəsilərdən-nəsilərə ötürülən zəngin adət-ənənələrin yaşadıldığı xüsusi hadisəyə çevrilir.

Onu da vurğulamalıyıq ki, Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində Novruzun qeyd olunması ümumi xüsusiyyətləri ilə yanaşı, yerli adət-ənənələr və maraqlı mərasimlərlə ciddi şəkildə olmasa da, müəyyən qədər fərqlənir. Başqa sözlə, hər bölgə bu bayramı özünəməxsus şəkildə qarşılayır və bununla milli mədəniyyətin zənginliyini nümayiş etdirir.

Novruz ərəfəsində ölkəmizin bütün bölgələrində hazırlıqlar həftələrlə davam edir. Ev-əşik təmizlənir, həyət-bacada bayram abadlaşdırılır, səməni qoyulur, bayram süfrələri üçün şirniyyatlar hazırlanır. İnsanlar hər zamankından daha mehriban, daha qayğıkeş, daha mərhəmətli və xeyirxah olurlar. Bayramın gətirdiyi birlik və mehribanlıq ruhu hər yerdə hiss edilir. Küssülülər barışır, qohum-əqrəbə ziyarət olunur.

Kənd və qəsəbələrdə bayram günü tonqallar qalınır, gənclər tonqal üzərindən tullanaraq ilin uğurlu və bərəkətli olmasını arzulayırlar. Uşaqlar papaqatdı adı ilə evləri gözərkə bayram payı toplayırlar. Bundan başqa, kənd meydanlarında müxtəlif xalq oyunları,

meydan tamaşaları və idman yarışları təşkil olunur. "Kosa-kosa", "Qodu-qodu", "Dizə-döymə", "Gizlənqaç", "Bə-növsə-bəndə düş", "Topaldı-qaç" və başqa oyunlar milli-mənəvi dəyərlərimiz kimi indi də qorunur.

Novruzun əsas simvollarından olan Keçəl və Kosa obrazları da bayram şənliklərinin ayrılmaz hissəsidir. Onların şən çıxışları insanlara sevinc bəxş edir və bayram əhvali-ruhiyyəsinə daha da artırır.

Bayram günü hər ocaqda şamlar yandırılır, ləzzətli təamlarla dolu süfrələr açılır. Bayram süfrələrinin bəzəyi şirniyyatlar - şəkərbura, paxlava, qoğal və müxtəlif milli yeməklər olur. Bir sözlə, Azərbaycanın hər yerində xalq qədim adətlərini yaşadır.

Bununla belə, qeyd etdiyimiz kimi, ölkəmizin ayrı-ayrı bölgələrində Novruz bayramının keçirilməsində özünəməxsus xüsusiyyətlər də mövcuddur. Onların ikisi - Naxçıvan və Cənub bölgələrində olan bayram ənənələrində naxçıvanlıların Novruz adət-ənənələrinə malik olan ərazilərindən biri Naxçıvanıdır. Naxçıvan bölgəsində Novruz adət-ənənələri geniş şəkildə qorunub saxlanılır və hər il təntənə ilə qeyd olunur.

Bayram günləri bölgədə atüstü oyunlar və müxtəlif id-

man yarışları təşkil edilir. Novruz tonqalları Naxçıvanda böyük sevincə qalınır. Tonqal ətrafında toplaşan insanlar şənlik edirlər. "Şal sallama" bu bölgənin qədim və maraqlı bayram adətlərindən biridir. Adətə görə, bayram gecəsi cavanlar evlərin bacasından və ya pəncərəsindən şal sallayırlar.

lar. Həmin şalın içərisinə ev sahibləri bayram payları qoyurlar.

Naxçıvanda böyük maraq doğuran adətlərdən biri də "Xan bəzəmə"dir. Qaydaya görə, bir nəfəri Xan seçirlər. Onu adına layiq, yəni əsl xan kimi geyindirib bəzəyirlər, başına tac qoyub meydana düzəldikləri hündür taxtda oturdurlar. Xanın yanına bəzənmiş xoşqalar, səmənilər düzülür. Xanı iki nəfər yelpiklə yelləyir. Xanın ömrü ilə hamı çalib oynayır. Hər kəs öz qabiliyyətini göstərir. Məclisdə olan tələklər xanı

güldürməyə cəhd edirlər. Xan onların məzəli hərəkətlərinə gülməməlidir. Əgər gülsə, xanın özü cəzalandırılır. Onu suya basırırlar. Yeni xan seçirlər. Meydanda qoyulmuş qaba hamı xələt atır. Üç gün müddətində xan vəzifəsinin öhdəsindən yaxşı gələ bilsə, həmin xələtlər ona çatır.

İlaxır çərşənbə və Novruz bayramı şənlikləri cənub bölgəsində elliklə qeyd olunur. Adətə görə, həm İlaxır çərşənbədə, həm də Novruz bayramında şər qarışan vaxt hamı evdə, həyət-bacada olmalıdır. Yeddi yerdə küleşdən tonqal üçün yer hazırlanır, alqış sədaları altında evin böyüyü tonqal-

bayramı süfrəsinə çoxçeşidli bayram çörəkləri, növbənöv plov qoyulur. Bölgənin Novruz təamlarından biri də kütüm balığıdır. İnancə görə, balıq ailəyə ruzi, bərəkət gətirir. Ona görə cənub bölgəsində həmin axşam süfrədə mütləq balıq olmalıdır. Bayram axşamı nişanlı qızların evinə ağzında qızıl üzük olan balıq, müxtəlif hədiyyələr aparılır. Yaşılığın, təbiətin oyandığını bildiren göy-göyərtdi və ondan hazırlanmış kükü də bayram süfrəsindən əskik olmur. Ümumiyyətlə, müəyyən fərqli çalarlarla qeyd edilən "s" hərfi ilə başlayan 7 nemətin olması vacibdir. Süfrəyə səməni, müxtəlif xörəklər, şirniyyatlar düzülür. Aclılıq gətirən təamlar, yəni soğan, sarımsaq bayram süfrəsinə qoyulmur.

Qeyd etdiyimiz kimi, Novruz bayramı əsrlər boyu xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərini, adət-ənənələrini yaşadan ən əziz bayramlardan biri kimi bu gün də böyük sevgi ilə qeyd olunur. Novruz bayramının əsas mahiyyəti birlik, mehribanlıq, yenilənmə və ümididir. Azərbaycanın bütün bölgələrində eyniliklərlə yanaşı, müəyyən fərqli çalarlarla qeyd edilən də, bayramın əsas mahiyyəti dəyişmir. İnsanları bir araya gətirən Novruz həm keçmişdən gələn zəngin mədəni irsimizi qoruyur, həm də gələcək nəsillərə ötürülən dəyərləri bir ənənə kimi yaşadır.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Samuxlular bayram tonqalının başına toplaşdılar

Samuxun Heydər Əliyev parkında keçirilən Novruz şənliyinə yüzlərlə insan toplaşmışdı. Rayon sakinləri xalqımızın milli adət-ənənəsini özündə yaşadan Novruz böyük coşqu ilə keçirmək üçün bir yerə toplaşmışdılar.

Bayram şənliyini giriş sözü ilə rayon icra hakimiyyətinin başçısı Firdovsi Əliyev açaraq sakinləri Novruz və Ramazan bayramları münasibətilə təbrik etmiş, bu bayramların xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərini yaşatmaqda xüsusi rol oynadığını vurğulamışdır. Qeyd etmişdir ki, belə tədbirlər rayon ictimaiyyətinin birliyini gücləndirir, mədəniyyətimizi və adət-ənənələrimizi gələcək nəsillərə ötürməkdə böyük əhəmiyyət daşıyır. Novruz bayramı xalqımızın xoşbəxtlik, sülh və birlik rəmzidir. Biz birlikdə bu bayramın ənənələrini yaşadır, hər bir sakinimizin sevincini paylaşırıq.

Sonra şənlik iştirakçıları rayon sakinlərinin əl işlərindən və yerli məhsullardan ibarət sərgiyə baxmışlar. Rayonun incəsənət ustalarının maraqlı konsert proqramı ilə davam edən tədbirin sonunda bayram tonqalı yandırılmışdır.

S.ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

NOVRUZ gəlir VƏZ gəlir

“Azpetrol” şirkəti Azərbaycan xalqını Novruz bayramı münasibətilə təbrik edir.

www.azpetrol.az 957

Göygöl baharı qarşılayır

Rayon icra hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə Heydər Əliyev adına Mədəniyyət və İstirahət Parkında Novruz şənliyi keçirilib.

Şənlikdə çıxış edən RİH-in başçısı Vüqar Novruzov tədbir iştirakçılarını və qonaqları bayram münasibətilə təbrik edərək Novruzun minilliklər boyu xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərini və adət-ənənələrini yaşadan, birlik və həmrəyliyi möhkəmləndirən bayram olduğunu və bu əziz bayramın xalqımızın zəngin mədəni irsini, qədim köklərini və milli kimliyini özündə yaşatdığını qeyd etmişdir. Bildirmişdir ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev milli irsimizə, milli ənənələrimizin qorunmasını hər zaman xüsusi diqqətdə saxlamış, Novruz bayramının dövlət səviyyəsində geniş qeyd olunmasına dəstək vermişdir: "Bələliklə, bu qədim el

bayramına rəsmi dövlət statusu qazandırmışdır. Bu gün həmin ənənə Prezident İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva tərəfindən davam etdirilir və biz müstəqil və qüdrətli Azərbaycanca belə gözəl bayramları böyük qürur

və sevinc hissi ilə qeyd edirik". Bayram şənliyi respublikanın tanınmış incəsənət ustalarının çıxışları ilə davam etmişdir.

S.ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Torpaq və İlaxır çərşənbə ilə bağlı folklor örnəkləri

Torpaqdan pay olmaz
Torpağa əyilən namərdə əyilməz
Torpaq qızılqışdır, əldən buraxdın - uçar gedər
Torpaqda əlləşən xoşbəxtliklə rastlaşar
Torpaq əkinçinin zəhmətilə zینətlənər
Torpaq deyər: - Öldür mənə, dirildim səni!
Torpağa var versən, o da sənə bar verər
Torpaq deyər: - Sən mənə tər ver, mən sənə zər verim!
Torpağa göz ağardanda üz ağardar
Torpaq kimi bərəkətli ol ki, hamının sevimlisi olasan!
Torpağa xor baxsan, o sənə kor baxar
Torpaq ovuclayan qızıl ovucalar
Torpaq müqəddəsdür
Torpağın qədrini bilməyən ağlaya-ağlaya qalar
Torpaqla əlləşən ac qalmaz
Torpağı bir yerdən götürülüb
Torpağın qarası üz ağardar
Torpağın sirrini əli torpaqda olan bilər
Torpaqda itki olmaz,
Kötüksüz bitki olmaz
Torpağa vaxtılı-vaxtında su ver, bəhrəsini gör

Torpaq haqqı!
Yer haqqı!

Torpağı sanı yaşayasan!
Torpağın həmişə gül bitirsin!
Torpağın yada qismət olmasın!
Torpağından qara yellər ösməsin!
Torpağın həmişə bar yetirsin!
Torpağın bərəkətli olsun!
Torpağına göz dikənin gözü tökülsün!
Torpağını göz bəbəyin kimi qoru!
Çərşənbə günü təzə evə köçməzlər.
Çərşənbə axşamı paltar biçmək yaxşı əlamət sayılır. O paltar geyən dövlətli olar, - deyərlər.
Çərşənbə axşamı təzə paltar geymək uğur gətirər
Libas üstə libas geyən heç vaxt çıpaq qalmaz
Axır çərşənbə axşamı küsülülər barışarlar
Axır çərşənbə gecəsində insanın da əməli, istəyi, fikri, davranışı dəyişir
Axır çərşənbə gecəsi ərə verilən qızları tonqalın başına dolandırar və deyərlər: - Qoy odlu-ocaqlı olsunlar!
Od sönsə, ocaq da sönsər, - deyərlər
Çaylarda, gölməçələrdə bitən ağ zanbağın gövdəsi uzanmağa başlayanda deyərlər, - qışın ömrü bitir, yaz gəlir...

Novruz Bayramınız Mübarək!

Elimizə bahar gəlir

Bu Novruz günlərində ölkəmizin hər tərəfində sevinc-qürur duyğulu ovqat yaşanır. Bir yandan da erməni işğalından azad edilmiş dədə-baba yurdunda köç karvanlarını görəndə ürəyimiz dağa döndür. Şuşada, Xankəndidə, Ağdamda, Xocalıda, Kəlbəcərdə, Füzulidə, Cəbrayıl-da, Zəngilanda, Laçında, Qubadlıda, bir sözlə, külli Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdan yanan Novruz tonqalları, şamları, şənlikləri dünyanın hansı guşəsində yaşamasından asılı olmayaraq, Azərbaycansevərlərdə xoş duyğular oyadır.

Bunun başlıca səbəbi Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin qətiyyəti və Milli Ordumuzun şücaəti sayəsində 2020-ci ilin payızında 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycan torpaqlarının 30 illik erməni işğalından azad edilməsidir. Qəsbkar erməni tapdağından xilas olmuş dədə-baba torpaqlarımızda çiçək açan adı bir gül də, tumurcuq bağlayan ağac da, aləmi al-yaşıla bürüyən çəməndə, çiçək də, bir sözlə, yer də, göy də sevinc içindədir. Bu sevincin, bu azadlığın qururuz Azərbaycan-Ermənistan şərti sərhədində, ümumiyyətlə, sərhəd bölgələrimizdə hərbi hissələrdə dalgalanan üçrəngli bayrağımızın müşayiəti altında bayram tonqallarının şəxə qalxan dillərində daha özəmətli, daha möhtəşəm hiss olunur.

Çoxmillətli ölkəmizin bütün bölgələrinə Novruz həm də təmizlik, abadlıq gətirir. Bayramacan hər yerdə səliqə-sahman, təmizlik işləri aparılır, abadlıq tədbirləri görülür. Bu bayramın bir yaxşı tərəfi də Novruz günlərində Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi və yerlərdə şəhər, rayon icra hakimiyyəti aparatı nümayəndələrinin iştirakı ilə Vətən müharibəsi iştirakçılarının, şəhid ailələrinin, qazilərin, kimsəsiz və imkansızların qapısı döyülür, onlara

bayram təbrikləri və Novruz sovgatları çatdırılır.

Bu sovgatların ən önəmli atributlarından biri səmənidir. Səməni bayram ərəfəsində dənli bitkilərdən cücərdilir. Bayram boyunca demək olar ki, bütün süfrələrdə səməni olur. Səməni yazın gəlməsinin, təbiətin canlanmasının, əkinçiliyin, təbiətin, həyat və bolluğun rəmzi, baharın ilk müjdəcilərindən hesab olunur. Novruzda papaq atmaq, qulaq falına çıxmaq, tonqaldan tullanmaq, yumurta döyüşdürmək də qədim ənənələrdən sayılır.

Novruzun bir rəmzi də boyanmış yumurtadır. Yumurtanın ağ, göy, yaşıl, qırmızı boyanması hələ nənə-babalarımızdan dörd fəslin rəmzi, əmin-amanlıq kimi yozulur. Novruzda həmçinin xüsusi şirniyyatlar, o cümlədən qoğal, şəkərbura, paxlava bişirilir.

Novruz şənliklərinin əsas personajları təbii ki, Kosa və Keçəldir. Onların oyun-bazlığı bayrama xüsusi ovqat verir. Kosa və Keçəl obrazları qışla yazın mübarizəsi-

ni əks etdirir. Kosa torpağın rəmzidir, qışla yazın arasında nə qədər mübarizə getsə də, nəticədə Kosa - torpaq ölmür, dirilir, təbiət oyanır. Axı hər şeydən əvvəl bu şənlik əkinçilik bayramını əks etdirmək üçündür. Onu da qeyd edək ki, çox qədim mənəblərdə Novruz mərasimi ilə bağlı bu obrazlardan istifadə olunub. Onlar qədim zamanlarda açıq havada keçirilən meydan tamaşalarını daha baxımlı edəblər. Bu personajlar barədə tanınmış pedaqoq və teatr xadimi, Xalq artisti Hüseynqulu Sarabski "Köhnə Bakı" əsərində də yazıb.

Folklorşünasların açıqlamalarına görə, yaşıl libaslı Bahar qız bayram atributlarına edilmiş son əlavələrdən biridir. O, bayram rəmzlərini daha da genişləndirib. İdeoloji təbliğat və Qar qıza uyğun olaraq belə bir personajı əvəzləyən və yazın gəlişini ifadə edən Bahar qız Novruz rəmzlərində məmnunluq doğuran yenilikdir.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin 1919-cu il 25 iyun (Çərşənbə günü) tarixli 211-ci nömrəsinin ADA Universitetinin dəstəyi ilə transliterasiyası

AZƏRBAYCAN

Çərşənbə, 26 ramazanül-mübarək sənə 1337. 25 həzirən 1919 sənə.	• Türk və islamlığa müfid məqalələrə səhifələrimiz açıqdır.
Gündəlik siyasi, ictimai, ədəbi, iqtisadi türk qəzetəsidir	• Dərc olunmayan övraq iadə edilməz.
Məhəlli-idarə: Bakı, Vorontsovski və Qubernski küçələrində 4 nömrəli evdə "Azərbaycan" idarəsi.	• Dərc edilən məqalətin müfəfatını idarə təyin edir.
Telefon nömrə: 39-60.	• Abunə şəraiti: Bakı üçün 1 aylığı 30 rublə, 2 aylığı 35 rublə, 3 aylığı 50 rublə. Qeyri şəhərlər üçün 1 aylığı 25 rublə, 2 aylığı 45 rublə, 3 aylığı 60 rublədir.
Tək nüsxəsi 1 manat 50 qəpik.	• Elan fiatı: birinci səhifədə sətri 4 rublə, axıncı səhifədə sətri 3 rublə, itən şeylər və yer axtaranlar üçün 2 rublə.

ELAN

Azərbaycan Dəmiryol İdarəsi elan edir ki, Türük və Maabir Nəzarətinin binəğüzərliginə binəən [Nəqliyyat və Rabitə Nazirliyinin sərəncamına əsasən], Batumda dərya کنارında 8 nömrəli evdə Azərbaycan Dəmiryolunun Ticarət acentəliyi açılır. Acentəlik su və dəmiryol ilə hər növ yüklərin komisiyon, skladəçni və tamojna müəmiləti işlərini öhdəsinə götürür. Bazar qiyməti barəsində təfəsilət məlumat verir. "Ceyms Moosen və kompaniyası"-nın Liverpula, "Vestkon və Lorens" Londona, "Elerman Layn" Liverpula, "Makley və Makentaer" Qlazqoya, "Amerika-Livantiysk" yoluyla Londona olan yük kirayələri şəraiti [dəşinməsi şərtləri] barəsində məlumat verir. Bakıda Mirəbəyevin evində Olqinski və Merkuryevski küçələrin küncündə baqi [yerləşən] Bakı şəhər stansiyasının (telefon nömrə 29-97) dəxi eyni müəmilətdə bulunur. Bu stansiyanın Çornı-qorodda skladı dəxi var (telefon nömrə 14-57): Merkuryevski küçə ev nömrə 16, Mariinskiyin küncündə. Həmin iyulun 12-sindən etibarən zeylədəki [aşağıdakı] qərar ilə komisiyon vergisi alınır:

1-ci sinif biletdən 3 rublə;
2-ci sinif biletdən 2 rublə 25 qəpik;
3-cü sinif biletdən 1 rublə 50 qəpik.
Plaskart üçün dəxi bu qərar ilə vergi alınır.
Bundan əlavə, Bakı şəhər stansiyası barəsində olan qanun[un] 14[-cü] maddəsi təbəddülünə binəən [dəy-işikliyinə əsasən], hər surətlə olursa-olsun baqaj, yük baqajının bu qərar ilə komisiyon vergisi artırılır.
Hər bir kiftiansiyə mövcübiylə [qəbzə əsasən] göndərilən malların 10 putuna [qədər] 5 manat; 10 put-dan yuxarı olarsa hər putuna 50 qəpik komisiyon vergisi alınır və malları da əsl qiymətlə yerlərinə göndərir.

T-153

TELEQRAF XƏBƏRLƏRİ

- Müttəfiqlərin Almaniyaya cavabı iyunun 16-da saat 6:50 daqiqədə təqdim edilmişdir. Almanlara verilmiş olan möhlət iki gün də artırılmışdır. İyunun 23-də axşam saat 7-də Almaniya qəti cavabını verməlidir. Zahirən görünür ki, Almaniya sülh müəxxəsələri [nüməyəndələri] sülhü imza edib-etməmək barəsində mütarədd [qərarsız] bir haldadırlar və rəylərdə itxtilaf vardır.
- Fransanın rəsmi dairələrində bu əqidəsinə görə ki, hərgah Müttəfiqlər, ümumiyyətlə, Almaniyanı vadar etsələr, onlar sülhü imza edəcəkdirlər. Amerikalılar da hakəza [həmçinin] sülh müahidənaməsinin [səzişinin] imza ediləcəyinə ümidvardırlar. Axşam saat 8-də Almaniya müəxxəsələri Parisdən Berlina əzimət etmişlərdir [yola düşmüşlər].
- Çindən verilən son xəbərlərə görə, bu axır zamanlarda əhval yaxşılaşmışdır. Müttəfiq səfirlərin işə müdaxilə etmələri əhvalı yaxşılaşdırıb, orada həyat adı halına düşmüşdür.
- Almaniya və Avstriyada Müttəfiqlərin sülh müahidənaməsinə qarşı camaat dəhşətli nüməyişlər etməkdə davam edirlər.
- Müttəfiqlər Hollandiya hökumətinə müraciətə təvəqqe etmişlər ki, Almaniya sülh müahidənaməsini imza etməyəcəyi təqdirdə, Hollandə hökuməti Almaniyə əblukasında [blokadəsində] iştirak eyləsin. Hollandə hökuməti Müttəfiqlərin bu təvəqqesini rədd eyləmişdir.
- Almanıyanın əks-təklifinə Müttəfiqlərin cavabı düşənbə [bazar ertəsi] günü Rantsauya təqdim edilmişdi. Eyni zamanda sülh müahidənaməsinə əlavə edilən təşhihlar də təqdim edilmişdir. Hərgah 5 gün müddətində müahidənamə imza edilməzsə, general Foşun orduzu bilatərix [dərhal] Almaniyaya qarşı hərəb açacaqdır.
- Əfqan əmiri İngiltərə tərəfindən edilən mütarikə [atəşkəs] təklifinə cavab verməmişdir.

Litva Məclisi-Müəssisani

Müvəqqəti hökumət təşkilatına başlayan Litva Məclisi-Müəssisən dəvətini təhti-qarar almışdır.

Finlandiyaya fransız səfəri

Böylə xəbər verilir ki, tez bir zamanda Helsingfors [Helsinkiyə] fransız səfəri təyin ediləcəkdir.

Latviyada

Müttəfiqlərin Ali Şurasında qəbul edilən qərara görə, Müttəfiqlərin hərbi həyatı başçısı general Qof ultimativ ələlə bəşşə generalı [Rüdiger] fon der Qoltşa müraciət edərək bolşevik əleyhinə olan Liven qoşunları əleyhinə olan müharibəni kəsməyi tələb eyləmişdir. Liven hökuməti təşkil əleyhinə olan fəaliyyətin dayandırılması[nı] da həman generaldan tələb eyləmişdir.

Omsk və Türküstan

Omskdan xəbər verilir ki, Omsk hökumətinin başçısı [Pyotr Vasilyevič] Voloqodski Türküstan Baş naziri və ikinci Dövlət Dumasının səbiq özüv Mahəmmədcən Tınışbayevi hüzuruna qəbul eyləmişdir. Mahəmmədcən Omska bu günlərdə gəlmiş.

Bolşevik məlumatı

Moskva - (20 iyun) Bakıdan varid olmuş [gəlmiş] yoldaş Kolomitsev böylə məlumat verir:
Bakı quberniyasının cənubi hissəsində 30 min camaətdən ibarət olan Muğanda Şura hökuməti təşkil edilmişdir. (?) Bu 30 min cəz bu fəizi müəsləmləndir.

Muğan kənd[li] qurultay Qırmızı Moskvanı və 3-cü Beynəlmiləl Syezdi təbrik edir. (?)

Bolşeviklərin Vyanada üsyanı

Bolşeviklər Vyanada son yekşənbədə [bazar günündə] bir üsyan əmələ gətirmişlərsə də, müvəffəq olmamışlardır. Zira bolşevik fırqəsi liderləri şənbə günü həbs edilmişlərdi. Onları həbsdən xilas etmək istəmişlərsə də, nəticədə atışma başlanıb bir neçə nəfər qətl edilmişdir.

- "Perolaner" qəzetəsi xəbər verir ki, Belçika əmələləri [fəhlələri] böyük mitinqlər tərtib verərək tətillərin artırılmasını tələb edirlər.

Veymarda üsyan

Nauen – Veymarda iyunun 17-də bir alay üsyan etmişdir. Bunlar Veymar həbsxanasına hücum edib məhbusları azad etmişlərdir. Sonra hökumətin sakin olduğu saraya tərəf yürüş etmişlərdir. Sonra üsyançılarla saldatlar arasında müsadimə [toqquşma] vəqə olub, üsyançılar qalıb gəlmişlərdir. Nəhayət, general Markerin dəstəsi dəvət edilib üsyançılara sakit etmişlər və saray posta və teleqraf imarətini asılardan almışlar.

Riqada

Nauen – Riqada nəşr olunan beliqvardilərin [ağqvardiyaçıların] qəzetəsi yazır ki, ərzaq qiyməti orada o qədər artıqdır ki, əhəlinin əksəri ərzaq almaqdan bikiüllüyyə [tamamilə] məhrum olmuşdur. Latviyada ərzaq işlərində dəxi mükəmmal nizamsızlıq vardır. Bolşevik dövründə olduğu kimi şimdi də orada ərzaq təşkilatı vardır.
Riqadan verilmiş olan məlumatdan anlaşıdır ki, Riqada Könüllü qoşun səfərbərliyi çox süst gedir. Oradan qaçanların rəvayətinə görə, nemeslər 45 yaşınadək kişiləri səfərbərliyə almışlardır. Cəbrən [zorla] səfərbərliyə alınmış olan şəxsləri qabaq cəbhəyə göndərirlər. Bu təziqatə görə onlar[n] hissələri bizim tərəfə keçir.
Finlandadan verilən məlumata görə, Fin boğazından irəliləməkdə olan Könüllülər Krasnı Qorkaya daxil olmuşlardır. Təbya [istehkam] bolşeviklərin 5 pa-roxodu və Kronştadt istehkamları tərəfindən bombardir edilir.

Cənubi Rusiya cəbhəsində

Tsaritsin cəbhəsində - Hücuma davam etməklə Dabravol ordusu mayın 30-da təzədən düşməni sındırıb Volqa nəhrinin geniş sahilinə çıxmaqla Tsaritsinin 15 verstliyinə çatmışdır. Həman gün düşmən tərəfindən möhkəmlənən Tsaritsin cəbhəsi Kuban əsgərləri tərəfindən yanılıb bir neçə min nəfər əsir və külli miqdarda qənaimi-hərbiyyə [hərbi qənimət] alınmışdır. Sarepta, Çervlenni və Karpovka kəndləri işğal edilmişdir.
Don cəbhəsində - 9-cu bolşevik ordusu əsgərlərindən qalanları Don tərəfə qaçmaqla xilas olmaq istərək, Kletsden 20 verst cənub-qərba tərəf rayonda general Mamontovun Don dəstələri tərəfindən təzədən dağıdılmışlardır. General Bıkadorovun Don dəstələri Yuxarı Don əsgəri firqələrindən biri ilə bərabər Çist-yakov[o], Krasnokut, Bolşoy kəndlərini işğal edib bolşevik əsgərlərini təqib etməkdədirlər.

Tokio - Yaponıyanın hərbi gəmiləri Nauena gedirlər. Bu vaxta qədər Şanxay, Kanton və Xankouda yaponlara qarşı olan hərəkət şimdi başqa bir rəng alaraq ümumən əcnəbiləri təhdid edir. Çinlilər tərəfindən edilən boykotla görə, Çin iskalələrində [limanların] seyri-səfain [gəmi naviqasiyası] işləri dayandırılmışdır.

Yaltada üsyan

London - Yaltadan xəbər verilir ki, işsizlikdən dolayı orada üsyan əmələ gəlmişdir. Üsyanı yatırtmaq üçün silahla iş görmək icab eyləmiş [lazım gəlmiş] və nəticədə üsyan yatırılmışdır.

Şimal cəbhəsində

Kopenhagədən [Kopenhagəndən] xəbər verirlər ki, İngiltərə əsgərləri Riqə xəlinə [körfəzinə] çıxıb bolşeviklərlə müharibə etdikdən sonra bir neçə kənd işğal etmişlərdir. Petroqrad Şura hökuməti ciddi tədərik görməkdədir. Hökumət qət etmişdir ki, axırncı imkana qədər şəhəri mühafizə etsin.

Şimali Rusiyada

Bolşeviklər Yuxarı Peçori rayonunda Viçeqdaya, Yarenskdən də Ust-Nevskiyə çəkilmişlərdir. İşğal edilən yerlərin əhalisi əsgəriyyə alır. Narva cəbhəsində eston əsgərləri Petroqraddın 50 mil qərbində Moloskovitsini işğal etmişlərdir. Bolşeviklər Peypus nəhrinin şimalı və qərbi sahillərində geri çəkiliblər. Odrov alınıb. Bir çox əsir və mühimməti-hərbiyyə alınmışdır. Almanlar təzədən Riqə üzərinə hücuma başlamışlardır.

Cəbhələrdə

(Bolşevik xəbərləri)
İyunun 20-də Qərb cəbhəsindən xəbər verirlər ki, Olonets səmtində əsgərlərimiz Olonetsin 25 verst şimal-şərqində Qorqi-Kineləxtanı müharibə ilə almışlar. Hücummuz davam edir. Novo-Svəç səmtində bizim dəstələrimiz düşmənin təziyiqlə altında Dvinskın 35 verst cənubuna çəkilmışlərdir. Əsgərlərimiz tərəfindən əsir və əsilhə [silah] alınmışdır.
Cənubi cəbhədə - Mariupol səmtində bizim dəstələrimiz Poloqi rayonunu və Noqayskın 100 verst şimalında Qulıyapolleni də işğal etmişlərdir.

Yekaterinoslav rayonunda Sinelnikovonun 12 verst şərqində müharibə davam edir. İzyum tərəfdə düşmən zirehli qatar atəşi sayəsində Xarkovun 55 verst cənub-şərqində Şabelin mövqifini [stansiyasını] işğal etmişdir. Şərq tərəfdə Valuykinin 40 verst cənub-şərqində düşmən bir çox kəndlərdən çıxarılmışdır. Kalaçın 30 verst cənubunda bizim əsgərlərimiz Staraya Kriusanı tark etmişlərdir. Tsaritsin [Volqoqrad] cəbhəsində bizim dəstələrimiz bütün cəbhə boyu hücuma keçib Beketovka kəndini işğal etmişlərdir. Şərq cəbhəsində Uralsk şəhəri düşmən tərəfindən top atəşinə tutulmuşdur. Orenburq rayonunda Novokindelka tərəfindən düşmən hücumu dayandırılmışdır. Sterlitamak rayonunda bizim əsgərlərimiz Sterlitamakin 10 verst şərqində İseyevonu müharibə ilə işğal etmişlərdir. Ufa rayonunda əsgərlərimiz Ufanın 60 verst cənub-şərqində Arxangelski işğal edib 50 nəfər əsir, iki pulemyot və 95 tüfəng almışdır. Osinsk səmtində əsgərlərimiz Osinskın 25 verst qərbində Pankovu işğal etmişlərdir. Perm rayonunda əsgərlərimiz Kuzma mövqifinə yaxınlaşıb şərqə tərəf hücum etməkdədirlər.

SÜLH ƏTRAFINDA

Almanların əks-təklifinə cavab

Müttəfiqlər almanların əks-təklifinə qarşı verdikləri cavabında deyirlər ki, müharibə insanıyyət və ədalətə qarşı ən böyük bir cinayətdir. Almanların əks-təklifi qəbul edilməyəcək bir şey hesab edilmişdir. Fəqət Müttəfiqlər Yuxarı Sileziya məsələsində rəyi-amma [referendum] müraciət edilməsinə razıdırlar. Rəyi-amm bu oblastın Almaniyaya, yaxud Lehistan [Polşaya] keçməsinə təyin edəcəkdir.

Fransızlar Saar hövzəsini 15 il müddətlə istila edəcəkdirlər. Sonra özlərinin əhalisi kəndi müqəddəratını həll edəcəkdir. Yəni arzu edərsə, Almaniyaya mülhəq ola [birləşə] biləcəkdir.

Almanıya müstəmləkələri almanlara qaytarılmayacaqlardır.
Müttəfiqlər iqtisadi cəhətdən Almanıyanı boğmaq istəməyirlər. Biləks [aksinə], Almanıya ticarətinin yenidən başlanmasına hər növ müzəhərit [köməklilik] göstərməyə hazırdırlar.

Kayzer Vilhelm Müttəfiqlər tribunalı tərəfindən mühakimə ediləcəkdir. Müharibə işlərində cinayət yapan sair alman məmurlarının siyahısı sülh imza edildəndən bir ay sonra Müttəfiqlərə təqdim ediləcəkdir.

Alman donanması

Helqoland, nemes flotu və idəyi-yəsarət [ziyanın ödənilməsi] maddələri bir qədər təbديل ediləcəklərdir [dəyişdiriləcək]. Almanlara iki yüz min nəfərlik bir ordu saxlamağa müəssəd verilir. Fəqət üç aydan sonra bu rəqəm yüz minə yendiriləcəkdir.

Konfransda

Dörlər Şurası üzvləri Parisdən əzimət etmişlərdir [yola düşmüşlər]. Vilson Brüsseldə, Lloyd Corc Berlindədir. (?) Onların qiyabətində [yoxluğunda] sülh işlərini Beşlər Şurası idarə edir. Bunlara üç məsələ müzakirəsi vəğüzər edilmişdir [təpşirilmişdir]: Birisi, Dansiqin [Qdanskın] Cəmiyyəti-Əqvama [Millətlər Cəmiyyətinə] verilməsi məsələsi; ikincisi, Lehistan [Polşa] ilə Ukrayna arasında mütarikə [atəşkəs] məsələsi; üçüncüsü də Klagenfurtda rəyi-amma [referendum] müraciət etmək məsələsidir. Zira bu yərə sahib olmaq üçün Avstriya nemesləri ilə cənubi slavyanlar bir-biri ilə daima mübahisə edirlər.

Düvəli-müəzzəm [böyük dövlətlər] başçıları qət etmişlər ki, sülh müahidənaməsinə [səzişini] 16 iyununda nemeslərə verildiyi surətdə elan etsinlər. Yəni mayın 7-də edilən təşhihlərlə [düzəlişlərlə] bərabər elan edilsin. Bu şərait Müttəfiqlərin son sözü olacaqdır.

London və Parisdə cüma günü səhər müahidənamə elan ediləcəkdir. Pəncşənbə [cüma axşamı] günü axşam ingilis qəzetələrində çap edilməsi mümkün olmaq üçün pəncşənbə günü gündortadan sonra təyyarəci Londona sülh müahidənaməsi aparmışdır. İngilis və fransız lisanlarında olan bu sənədlər 426 səhifədən ibarətdir. Bunlara xəritələr də əlavə edilmişdir.

Lion - Almanıya səramədanından [başçılarından] olan Erzberqer sülh müahidənaməsinin imza edilməsinə tərəfdardır. Onun əqidəsinə, sülh imza edildikdən sonra diplomasi təriqlə [yoluyla] Müttəfiqləri güzəştə vadar etmək olacaqdır. Ehtimal var ki, Brokdorf-Rantsau Versaldan qayıtdıqdan sonra Veymarda onun istefasını qəbul edərkən özü Versala sülh müahidənaməsini imza etməyə gedəcəkdir. Bu gün Dörlər Şurasında istila edilmiş Reyndə mülki idarə tətbiiq edilməsi barəsində razılıq əmələ gəlmişdir. Müahidənamədə edilən təbəddülat [dəyişlikli] Yuxarı Sileziya məsələsində rəyi-amma müraciət etməyə və Almaniyaya kömrü yetirmək məsələlərinə aid imiş.

Almanların 10-cu notası

Xəbərlərə görə, Almanıya sülh nümayəndəsi Rantsau DERNBURQDAN xahiş etmişdir ki, onun yerini dolandırsin. Dünən axşam Almanıya nümayəndələri Müttəfiqlərə 10-cu nota vermişlərdir. Bu notada onlar sülh müahidənaməsinə baxmaq üçün vəğüzər edilən [verilən] vaxtın uzadılmasını xahiş edirlər.

HEYƏTİ-MÜRƏXXƏSƏMİZ

Azərbaycan həyəti Dörlər Şurasında

Hökumət dairələrində alınan məlumata görə, Azərbaycan Cümhuriyyətinin Sülh Konfransına gedən

nümayəndələri Vilson, Lloyd Corc, Klemanso və Orlando tərəfindən hüzura qəbul edilmişlərdir.

Azərbaycan nümayəndələri Romada ikan

Məlum olduğu üzrə Azərbaycan həyəti Parisə İstanbul-Marsel təriqi [yolu] ilə deyil, Rodaman keçib getmişlərdir. Xariciyyə Nəzarətində alınan rəsmi məlumata görə, Azərbaycan həyəti Romada hüsnəvəcəh-lə qəbul edilmişdir. Azərbaycan həyəti İtaliya Parlamanı sədri tərəfindən qəbul edilmişdir.

Azərbaycana olan maraq

Mövsuq [etibarlı] mənbədən verilən xəbərlərə görə, Zaqafqaziya cümhuriyyətləri məsələsinə iki aydan tez baxılmayacaqdır. Buna görə Azərbaycan həyətinin yubanmasından ehtiyat etmək əsasızdır. Həyətin bir tək məlumat verməsi deyil, işi də çoxdur. Bir çox ticarət müəssisələri iqtisadi və maliyyə təklifləri ilə Azərbaycan həyətinə müraciət etməkdədirlər.

Azərbaycan ilə İran münasibəti

Məlum olduğu üzrə, Azərbaycan həyəti Tehrandan övdat etmişdir [qayıtmışdır]. Bir para biza düşmən olan qəzetələrin verdikləri xəbərlərə baxmayaraq, İsmayıl xan Ziyədxanovun həyətinin müvəffəqiyyətli hesab etmək olar. Azərbaycan həyəti İran şahı tərəfindən hüzura qəbul edilmişdir. Görüş 45 daqiqə çəkmişdir. Müsahibə türk dilində olmuşdur.

Əvvəlcə cümhuriyyətimizin adına bir qədər tənqidatda bulunan mətbuat axırda sakit olub hətta iranlıların özləri tərəfindən Azərbaycan Cümhuriyyətini müdafiə etmək haqqında məqalələr də yazılmışdır. Bunlar yəzdıqları məqalələrində isbat edirlər ki, Şərq Zaqafqaziyanın tarixi və etnoqrafi ixtiyarı vardır ki, Azərbaycan adı ilə adlansın.

Azərbaycan həyəti üçün Tehrandə hər bir mayehtacı [ehtiyac şeyləri] ilə hazır xüsusi mənzil verilmişdir. Həyat bütün ictimai və siyasi dairələrin nəzəri-diqqətini cəlb etmişdir. İran sənəli hüsula gəlib posta, teleqraf, gömrük və ticarət işlərində müahidənamələr imza edilmişdir. İran hökuməti Tehrandə Azərbaycan həyəti və Tabrizdə Azərbaycan general konsulu olduğuna razı olmuşdur.

Azərbaycan Cümhuriyyətinin səneyi-dövriyyəsi [ildönümü] günü İran şahının tacgüzərliqi [taçqoyma mərasimi] ilə mütəbiiq olmuşdur. Həman gün Azərbaycan həyəti yaşadığı bina milli bayraqlarla bəzənib və Tehrandə olan azərbaycanlılar, həyəti təbrik eyləməyə gəlmişlərdir. Xariciyyə Nəzarətinin xüsusi şöbə müdiri də həyəti təbrik üçün gəlmişdir. Müdir hökumət sədri namından təəssüf etmişdir ki, tacgüzərliq mərasiminə məşğul olduğundan Baş nazir özü əziz qonaqların yanına gəlməkdən məhrum olmuşdur.

VƏTƏN BİZİM SEVGİLİ ANAMIZDIR

Xanımlar! Həmişəralı [bacılar]! Bu gün vətən bizim qeyratimizə, millətin səadəti bizim xariqudə səylərimizə mərbutdur [bağlıdır]. Qəlbində həmiyyəti bulunan, nan [çörək] və nemətilə pərvərdə olduğu [bəsləndiyi] vətəninə qəlbində məhəbbət hiss edən hər bir insan, xüsusən hər bir qadın qüdrətini martəbə vəzifəsini ifadə çalışmalı. İstə mən də bu müqəddəs vətənin övladı bulunduğum cəhətlə, qadınliq namına bir-iki söz söyləməyi münasib gördüm.

Təraqqiyyi-millət bizim ağuşı-şəfqəti-mizdə böyüyərək tərbiyyə-i-ibtidaiyyəsini alan yavruçuqlarla qaim olduğu [millətin tərəqqisi bizim şəfqətli qucağımızda böyüyərək ibtidai tərbiyəsini alan uşaqlar sayəsində sabit, davamlı olduğu] halda, məəttəəssüf [təəssüflər olsun ki], şimdiki qədar biz bu nöqtələri düşünməmişdik, övladlarımız hanuz qucaqlarımızda ikan verəcəyimiz tərbiyyə-i-ibtidaiyyələrini verməmişdik, övladlarımız vətənin səlamətinə xadim olacaq bir surətdə böyüdəmmədik.

Halbuki vətənimizin dıçar olduğu ağır günlər ən ziyadə biz qadınları düşündürməli. Bunu kəndimiz də etiraf edirik ki, biz şimdiki qədar vətənə salım, çalığ vü-cudlar, mətin dimağlar [zehinlər] yetişdirsə idik, bu gün heç bir şeyə ehtiyac qalmazdı.

Vətən bizdən həyat ümid edərkən, biz onun məhvinə çalışdıq. Vətən şiddətli bir xastəlik keçirdiyi zaman bunu tədavi edərək, bir çox fədəkarlıqlar göstərəcək, erkəklərlə bərabər vətənin dərdinə, xastəliyinə əlac bulacaq qadınlardır.

Erkəklərimiz vətənin səadət və səlaməti üçün əllərindən gələn say və qeyrdəndən geri durmurlar. Ancaq biz qadınlar bu fəlakətin səbəbi kəndimiz olduğumuz halda, heç düşünmək də istəmirik ki, bu bizim xətaımız, bizim günahımızdır.

Türkdə bir məsəl var ki, zərarin yarısından qayıtmmaq də xeyirdir. Şimdi keçən keçdi, gələcək qeydinə qalmalı. Kəndi vətənimiz üçün kəndimiz yığılmaq, dərdləşmək lazım ikan biz yerə yığmaq üçün özgələrdən dəvət gözləyirik. Dəvət olunan yərə də min naz ilə gedir və ya ki, heç də getməyir. Çünki vətən məhəbbəti bizim, yəni biz qadınların ürəyində kök salmamış ki, dəvət gözləməksizin yigib-yığılıb vətənin qeydinə qalalım. Məəttəəssüf, dəvət olunanlar belə kəndlərinə zəhmət rava bilməyib gəlmir və gəlməməyi ilə gələnləri, vətəninə əzə məhəbbəti olanları da həvəsdən düşürürlər. Böylə əhəmiyyətli çalışmağa ehtiyac hiss olunan bir zamanda böylə kahılılıq [tənbellik, başısoyuluq] gərəək olmasın.

Xanımlar! Vətənə biz qadınlar çox-çox borcluyuz. Biz cöcuqlarımızı milli ruh, milli tərbiyədə bəsləyəmmədik.

Çöcuqlarımızın beşiyini sallarkən laylaylarımızda cöcuqlarımızın qucaqlarına vətən şərqisini eşitdirmədik. Ürəklərinə vətən məhəbbətini, millət hissiyyətini doldurmadıq.

Halbuki, millətimizə yaxışan əşləri əsgərlər bizim ağuşumuzdan doğmaldır [doğulmalıdır]. Əsgərlərimizi müharibəyə biz təşviq etməliyiz. Kəndimiz çalışmalı, onlara nümunə olmalıyız. Bu sözü təklidə həpimiz deyirik. Həpimiz biliriz. Fəqət kim yapsın? Nə yapsın? Nasil yapsın? Bunu yapacaq bizdən başqa bir qüvvət, bir əmil varmı? Xayır! O halda, çalışmaq üçün kimdən dəvət gözləyirik? Yapacaq, çalışacaq yəni kəndimiz deyilmiyiz? Hənil Yalamaya, müharibə meydanına vətən mühafizləri göndərməmişiz.

Onlar bizim can parçamız deyilmi? Onlar bizim qanımız, canımız deyilmi? Onlar bizim övladlarımız, qardaşlarımız deyilmi? Bəli. Onlar bizim ürəklərimizdən qopən, ağuşlarımızda böyüyən sevgili balalarıımızdır. Onlar bizim namusumuzu müdafiə edənəldir. Çox gözəl! Önmüzdə bayram gəilir. Hər kəs bayram üçün evində hazırlıqlar, cürbəcür hazırlıqlar görür. Pəs vətənlərinin uğrunda əsgərlikdə bulunan qəhrəmanlarımız üçün nə edir, onlara nə hədiyyələr göndərmək istəyirik? Bunu hər kəs tak-tək ağlına gətirməyində sübhəm qalır. Fəqət yığılıb bir yerdə məsləhət etmək lazımdır ki, onun üçün də bir qac xanım bunu düşünlüb xanımları Birinci Ünəs [Qızlar] məktəbinə dəvət edtilər. Orada əsgərlərimizə bayramlıq bir təhəə göndərmək qət və qərara alındı. Bunun üçün də para toplamaq məsləhət görüldü. Həman orada ikan üç min manata qədər para cəm oldu. Fəqət şimdiki halda üç min manatla bir şey etmək olmaz. Fəqət gəlməyən xanımlardan bir çoxu da sonradən qəbzələrini ala bilərlər.

İstə, bu gün üç xanımın evini para göndərmək istəyən xanımlar üçün qərar qoyuruz:

1-incisi Liza xanım Muxtarovdur ki, Doktorski küçədə nömrə 5;
2-ncisi Pəri xanım Topçubaşovdur ki, Afiserski küçədə nömrə 9;
3-üncüsü Səltənət xanım Əmircanovdur ki, Poçtovi və Karaulı küçələrin küncündə nömrə 4.

İstə, hər kəs para göndərmək istəsə, bu xanımlara göndərib qəbzələrini ala bilərlər.

Haydı, xanımlar! Hüməttə gündür, xanımların hüm-məti erkəklərin vəzifəsindən, hüm-mətdən dəxa alidir. Dəqiqə fövt etməyərək [itirməyərək], sabat və mətənətlə çalışmalıyız. Lazım olduğu halda yenə yığılalım, tez-tez yığılalım, hər vaxt qonaqlıqlara, toylara gedib o yandan-bu yandan danışmaqdan doymadıqmı? Şimdi heç olmasa gündə iki saatlıq vaxtlarımızı bu yolda sərf edəlim.

Nəfsimizizi uzun müddət ehtiyacımızın xaricindəki pirləntələrdən, almazlardan, incilərdən, süslü əlbisələrə təzyin etməkdən [bəzəməkdən] isə, bir parça vətən uğrunda sərf edəlim.

Şimdi vətənimizin həli vicdan sahibi olanları düşündürəcək. Artıq xanımlar üçün zinətin, süslü əlbisənin heç bir faydası yoxdur. Böylə bir zamanda pirləntə taxıb boş vaxt keçirməkənsə, bu gün pirləntələri bərtərəf edib [bir tərəfə qoyub] sadə əlbisələrə müavinətə qoşmanızı zaman tələb edir.

Şəfiqə Əfəndizadə

MÜASIRLƏŞMƏK DAİRƏSİNDƏ
BİR NƏÇƏ MƏSƏLƏ

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin 1919-cu il 25 iyun (Çərşənbə günü) tarixli 211-ci nömrəsinin ADA Universitetinin dəstəyi ilə transliterasiyası

Hələ də bu məşum və çirkin siyasətə bir intaha, bir xatimə çəkiləmmişdir. Və bu tezlikdə buna bir intəha çəkiləcəyi ümidi azdır. Bəlkə də, heç yoxdur da. Biz həmişə böylə bir sadəliklə iğfal edilmişiz. Bunu birdə-fəlik anlamalıyız ki, bizim dostlarımız belə bu gün bizimlə ancaq mənfəətlərinə görə dost olmaq istərlər. Onlar nə bizim qara qaşımıza və nə də qara gözümüzə aşıq deyildirlər. Hətta bizə bir şey vermək istərlərsə, o da şətracə [şahmat] oyununda tərəfi-müqabilə bəxş edilən bir daşə bənzər ki, bə'dində [sonrasında] böyük bir şey qazanılacağı ümidi ilə verilir.

Get-gedə siyasət biz türk və islamrlar üçün başqa və sairilər üçün də başqa bir rəng almaqdadır. Biz hər yerdə məhkumuz, əsarətdəyiz. Hələ bunlara iktifa [kifayət] edilməyərək, mümkün olduqca müstəqil hökumətlərimizi böylə təhti-təziyə [təziyi altına] alaraq məhkum etmək çarələri hər yerdə düşünülür.

Bu yolda dolanbaclar oynanır. Vaxtilə hamı millətlərə kömək edən, zəifi qəvinin çağalından [çağnıdan] qurtaran türk milləti şimdiki hamı nıcat tapan millətlər tərəfindən parçalanmaq siyasəti dövrünü keçirir. İştə hər bir mühüm məsələ qarşısında, qovğa bədində biz yeni bir yorğan ortalır. Nə vaxta qədər böylə birəhm və həyasızca yürüdülmən siyasət müqabilində münəcim [buz bağlamış] bir halda donmaq laqəyd duracağız?

Qorqe acal peyapey az in gələ mibarəd
Vin galera bebin ke çe asude miçərəd
şeyrinin misdaqınca [dediyi kimi], nə vaxta qədər asudə otlayacaq, müqəddəratımızı bizi puç və imhaya [məhv etməyə] çalışan allara tapşırı, tarixə buraxacağız? Bu qədər açıq və aydın müəmiləti-təzi-qıyyadən [zorakı rəftardan] nə səbəbə bir hissə [dərş] alamyayırs, təəccübdür.

İştə, bizim bu halımız ümumiyyətt etibarilə nəzəri-diqətt və ibtirasa alınır [diqqətlə baxılıb başa düşülərsə], mizan edilsə [tərəziyə qoyulub ölçülsə], əlbəttə, bunun böyük bir bəisi və illəti [səbəbi] olmalıdır ki, müasirlərimizlə bərabər yaşadıgımız bir əsrdə, bir səhədə onlarla bərabər olamyayı, müasirləşəmməyiriz.

Məncə, bunun da bəisi bİlkülliyyə [tamamilə] əhvali-ruhiyyəmizdə aranmalıdır. Biz Asiya əqvamı [qövmləri] keçmişdən bəri eyi olsun, kötü olsun, hər bir ənənətimizi [ənənələrimizi] mühafizəyə qərar vermmiş, hətta bu yolda şəriətimiz dairəsində belə hökmlər verərək şəriət namına olsa da, onu əldə saxlamağa can atmış bir əhaliyiz.

O cümlədən olaraq bizdə övləd məhəbbəti mühafizə olunmuş ənənətlərdən biridir. Bizdə övləd məhəbbəti əvvəllərdə necə idisə də, daima öylə qalmış, öyləcə də getmişdir. Bu gün bir fransız xəti ingilislərin nə bilim nə kimi bir şəhərinə gedər, atadan-anadan, xəvi-şiqəvmandan [qohum-aqrabasından] aralanıb qəlbina fütür [qəm, kədər] verməyərkədən qürbətdə yaşar, imrari-həyat edər [ömrür sürər]. Biləks [əksinə], əsiyalı, qafqazlı bir qız bu köydən digər bir köyə gedərsə, orada yaşayamzax, bilaxirə [axırda] naxos olar, fəv [yox] olar gedər. Bu isə bizdə təbii övləd məhəbbətindən nəşil olmayıb [irəli gəlməyib], ikinci təbiət hökümünü əslim adət [adətlərimizdən] və əxlaqımızdan törənən bir əhvali-ruhiyyə təsiri ilədir ki, biz şunu bir ənənət olaraq mühafizə etmiş, saxlamışız.

Doğrudur, ənənəti-tarixiyyənin saxlanması hər qövм və hər bir millətin mədəniyyəti-əmalının mizanı [davranış mədəniyyətinin ölçüsü] və mazişinin mirəti-şahididir [keçmişinin şahidi olan güzgüdür]. Fəqətt öylə yaramaz ənənətlər də vardır ki, onu mühafizə etmək hal və istiqbalımız [bu günümüzə və gələcəyimizə] ən böyük zərbələr vura biləcək amillərdən biri ola bilər.

İştə, buraya qədər sərd və bəyan etdiyimiz [izah etdiyimiz, meydana qoyduğumuz] övləd məhəbbəti bu gün istiqbalımıza ən ağır xətnə vuran amillərdəndir. Biz tab'ən [təbiət etibarilə] əsgər yaradılığımızdandır ki, bu qədər məhəbbətə baxmayaraq əsgər oluruz. Qovğaya gedir, qürbətdə davam edirik [dözüürük]. Vailla [yoxsa] övləd məhəbbəti bizi əsgərlikdən məne olumuncu bir keyfiyyətdir. Hələ bu qədər qorxulu bir zamanda övladlarını əsgərlikdən qaçıranlara baxılsaz, təəssüf etməmək qəbil deyildir. Bu isə həman yersiz məhəbbətimizi mühafizəyə qərar verdiyimizdən nəşət etmiş [irəli gəlmiş] bir keyfiyyətdən başqa bir şey deyildir.

Hər kəs övladini sevməyə haqlıdır. Hər kəs övladini düşündürməyə borcludur. Fəqətt övləd məhəbbətinin də bir dərəcəyə qədər həddi, hüdudu olmalıdır. Biz bunu birdəfəlik bilməliyiz ki, övləd ancaq dininin, millətinin ırznamusunun mühafizi [mühafizəçisi], müdafiəyi [müdafiəçisi] olduqca sevilməlidir. Həp də yeri gəldikcə bu yolda çalışmaqda kəndisinin bir qəhrəman olduğunı [fikri ilə, qələmi ilə, şəmsiri [qılıncı] ilə və nəhayət, hər bir xidməti ilə göstərməlidir. Bunun üçün də böylə övləd sevilməyə layiqdir. Böylə övlədin atanəsi də faxr etməyə, övlədim var deməyə haqlıdır. Amma bizdə isə böylə deyildir. Övləd nə olursa-olsun, ancaq bir övləd olduğu üçün sevilir, sariq [oğru], qətil, xırsız, nə olursa yenə də sevilir, utanmadan böylələrinə də övlədim var denir.

İştə, demək hər bir şey bizdə yolundan, çıxırından çxıldığı kimi, iştə, hər bir şey bizdə əsrə müvafiq olmadığı kimi, övləd məhəbbəti, övləd sevisi də həman əsrə müvafiq deyildir. Məncə, hər kəs övladini, vətən və millətini mühafizə etmək, ırz və namusunu sıyanət edəcə [qoruyacaq] bir qəhrəman pərvərdə etmək [böyütmək], yaxud bir millət xadimi yetişdirmək yolunda düşünməli, o yolda sevməlidir. Övlədlərimizin laylaları da o yolda oxunmalıdır. Böylə olarsa, əsgərlik vəzifəsi kimi mühüm bir məsələ əsrə müvafiq həll edilmiş olar və əsgərlərimiz daha ata-ana məhəbbəti deyil, haqiqi vətən mühibbi [vətən aşıqı] bir əsgər, bir xadim olarlar.

Seyidzadə Bədrəddin

MƏTBUAT

“Yedinaya Rossiya” qəzetəsi Cahan müharibəsinin indi də diplomasi mübarizəyə mübəddəl olduğunu [çevrildiyini] qeydlə, bu meydanda Sazonov, Milyukovları görmədiyindən dilgir [dixlor] olur və iştirak istə-

haqını [haqqını] hər dövlətin müharibədə verdiyi tələfatla ölçərək yazır ki:

“Müharibə meydanlarında milyonlarla yaxşı övladının qanı bahasına Rusiya yalnız öz dövləti hüdudə deyil, hətta Sühl Konfransı qarşısında bulunan beynəlmiləl məsələlərin də həllində iştirak hüququnu satın almışdır.

Tezliklə mücəddad [yenilənmiş] Rusiyanı Camiyyəti-Əqvamda [Millətlər Camiyyətində] və onun nümayəndələrini Versal diplomasi məsəsi dalında görməyi arzu edən qalib dövlətlər dəxi bu hüququ etiraf edirlər. Mötəlif dövlətlərcə [Antanta dövlətləri tərəfindən] amiral Kəlcək hökumətinin rəsmi surətdə tanınması bu uğurda birinci qədəmdir. Biz əmin oluruz ki, dostlarımız da, düşmənlərimiz də ən yaxın zamanda vətəndaş müharibəsi atəşi ilə ağır anarşi xəstəliyi içində qüvvəsini təcrid [bərpa] etmiş Rusiyanın səsinə eşidərlər.

Fəqətt Böyük Rusiyaçılar bilməlidirlər ki, əgər Rusiyanın vermiş olduğu milyonlarla qurban yalnız təcdidə dəmir içindən təzadən əski çarlığı təcrid etmək üçün imişsə, bədbəxt millətin nainki o zəhəməti [zəhmətləri] hədədlir, hətta bundan böylə də çox belə hədəf qurbanlar verər.

Doğrudur, bu vaxtdakı verilmiş olan, rus millətinə kəndi müqəddəratı ilə bərabər beynəlmiləl məsəlin [məsələlərin] də həllində iştirak haqqı qazandırmışdır. Lakin “Böyük rusiyaçıların” düşündüyü kimi boyunduruq taxmaq haqqı deyil, hüquq və ədalət məsələlərinin həllində iştirak və kəndi müqəddəratı[nı] da bəş-on istibdad generalı tələfini ilə deyil, əsil demokratiyanın [xalqın] arzusuna müvafiq bir surətdə təyini-hüquq qazandırmışdır.”

* * *

Tehran ilə Ənzəli arasında və İranın sair əyalətlərində ingilislər tərəfindən dəmir yolları inşasına sürü edilməsi [başlanılması] haqqındakı xəbər münasibətilə “Ədalət” firqəsinin nəşiri-əfkari [yayın orqanı] olan “Hürriyyət” qəzetəsi bir baş məqalə yazaraq bu işi İranın iqtisadi inqirazına [tənəzzülünə] bir müqəddimə kimi tələqqi edərək [qiymətləndirərək] deyir ki:

“Bu təza dəmiryol İran zəhmətkeşləri üçün yeni bir fəlakət, yeni bir təhlükə hazırlayır. İşbu yul Hindistan, İran, Qafqaziyanı bir dükcə [yumaq] kimi yığib ingilis hökumətinin əlinə verəcəkdir.

İngilislərin İran yollarını təsis etmələri İran ticarətini əlmaları deməkdir. Bundan sonra qarək İran xalqı ingilislərin iqtisadi təbəəsi olub onların sərvətini artırmaq üçün gəca-gündüz işləsinlər. Yuxarıda dediyimiz kimi, bu dəmiryolu yalnız İran zəhmətkeşlərini deyil, bütün Şərq zəhmətkeşlərini İngiltərə sərvətdərlərinə kəl edəcəkdir. Mümkündür ki, bəzi tacirlərimiz buna razı olsun. Çünki onlara müvəqqəti mənfəət vardır. Lakin fəqəriyyə-kəsibə heç vaxt özlərinin böylə bir tələyə düşmələrinə razı olmamalıdır.

Quru narazılıq yalnız etirazla yox, ciddi iqdəmatla [addımlarla] bu təhlükənin qarşısını almalıdır.

Əlbəttə, yalnız İran fəqəriyyə-kəsibəsi ingilis kimi qəvi [qüvvətli] bir cənavar ilə müqabilə edə bilməz. Edərsə də, bir fayda görməz. Lazımdır, şü ümumi düşmənin qarşısına ümum Şərq, bəlkə, cəhan fəqəriyyə-kəsibəsi çıxsın. Əgər bu gün ingilis ticarəti sınımaz isə, nə sosializmə üsul, nə zəif millətlər istiqlalı paydər [məhkəm] olmaz, bu, təbiiədir.

Əgər bu gün bəhri-Xəzər vaporları ilə İran yolları ingilis burjuaziyasının əlinə qalsə, təkülən qanlar, çək-ilən zəhmətlər tamamilə bisəmarə qalacaqdır.”

Bu sözlərdən sonra qəzetə özünü İran səramədanına [başbilenlərinə], İran mətbuatına tutur. Nə vəpdiqlərini, kəndi hüquq və istiqbalını nəsəl müdafiə etmək fikrində olduqlarını sorur [soruşur]. Fəqətt onlara o qədər də ümid bağlamayaraq, nıcatı yenə fəqəriyyə-kəsibədən gözləyir və yazır ki:

“Hər halda, fəqəriyyə-kəsibə böylə qeyri-məşrur [qanunsuz] işin qarşısını almaq üçün hər bir fədakarlığa hazır olmalı və bütün cəhan fəqəriyyə-kəsibəsi, xüsusən Şərq əfkərinin [ictimai fikrini] bu tərəfə çevirməliyiz. Mədəniyyət iddia edən ac qurdların çağından [pəncəsindən] xilas olmaq üçün ölməyə belə hazır olub, Rusiya və Qafqaziya fəqəriyyə-kəsibəsi ilə ittifaq etməliyiz. Biz Bakıda qaşayan İran fəhlələri Tazaqəziya fəhlələri ilə Denikin qara qüvvəsinin əleyhinə ittifaq etdiyimiz və onlara hər növ müavinət etməyə hazır olduğumuz kimi, ingilis istibdadının, ingilis ticarətinin sındırılmağı üçün də ittifaq etməliyiz. Əlbəttə, onlar da bizlə ittifaq edəcəklər. Bu onların vəzifəsidir. Çünki İngiltərə hökuməti yalnız İran zəhmətkeşlərini əzməyir, bəlkə bütün cəhan zəhmətkeşlərini azib cəhan inqilabını bağmaq istəyir.”

GÖZLƏR

Qardaşım Ayn. Əbdülə

Ruha sevdalı nəğmələr söylər

Eynək altında parlayan gözlər,
Sənkə onlar doğuldu sevdadan,
Daha pürşölə mehri-peydan.
Daha zülmətlə leyli-yeldadan,
Daha müşfiq qanadlı xülyadan,
Daha dəhşətli qə’ri-dəryadan,
Ah, o gözlər, nəsil də səhirdir!
Ruhə bir anda cəzbə qədirdir!
Məni onlar fəqətt əsir etməz,
Bağlayıb öylə dəstgir etməz,
Oxşayan çünki qəlibi-məcrəhu,
Başqa ulduzlərin sitayışidir.
Yalvarışlarla titrədən ruhu,
Başqa bir tarlının nümayışidir.
O mənim qaib ediyim gözlər,
Bir qaranlıq günəşlə parlardı,
Onu tərəfə yetməyir sözlər,
Onda bir sirri-möhtəşəm vardı,
Düşünərdi, gülərdi, ağlardı.
Gəh oxşardı, gəh dağıldı,
Gəh çilgincə eşqi-hariyə,
Yaxıyordu bu qəlibi-pürmiyəni.
Gəh qüdsi, böyük vüqariyə,

Səcdələr içrə məhv edərdi mənə.
Şimdiki bilməm ki, nərdə seyr eylər,
O mənim qaib etdiyim gözlər.

Ayn. Y.

BAKİ XƏBƏRLƏRİ

Rus Milli Şurasında
Cümə günü iyunun 20-də Bakıdakı Rus Milli Şurasının ümumi iclası vəqə olub və bu günlərdə Şimali Qafqaziyadan övdət etmiş [qayıtmış] olan Leontyeviçin məruzəsi dinlənilmişdir. Leontyeviç iki öz yoldaşları ilə bərabər general Erdelinin xahişinə görə Şimali Qafqaziyaya getmişlərdi. Arablinski mövqifində [stansiyasında] onlar birinci dəbravolu görmüşlərdi. O, dəmiryolunu mühafizə edirmiş. Burada əhalinin əhvalından dəxi xəbərdar olmuşlar. Məlum olmuşdur ki, əhalinin dəbravollara nisbət heç bir düşmənanə hərəkəti müşahidə olunmayı. Əhali hətta dəbravolların gəlməsindən nəhayətdə şad olmuşlardır. Dərbənddə cüzi miqdarda dəbravol qoşunları varmış. Əhali onları yaxşı qəbul edib dəbravolları onları incitməmişlər. Çünki dəbravollar özləri ilə sühl və müsəlimət [əmin-amanlıq] gətirmişlərmiş. Dəbravollar nizam üzrə rəftar edirlərmiş.

Petrovskdə vəkəllər general Erdelini görməyib, ancaq general Popov ilə müsəhibədə bulunmuşlardır. Popov onlara söyləmişdir ki, dəbravollar heç vaxt Azərbaycan əleyhinə suiniyyət və hərəkətdə bulunmayacaqlardır. Popov demişdir ki, hal-hazırda bizim çox böyük məsələlərimiz vardır ki, o da şimalda Rusiya bolşevizmi ilə mübarizədə bulunmaqdır. Bundan ötrü bizə böyük qüvvələr və texnika lazımdır ki, onlara zərbə endirək. Böylə olduğu halda dəbravollar heç öz düşmənlərinin miqdarını artırmmaq istəməzlər. Bəlkə özləri üçün təzə dostlar axtarmaq istəyirlər. Dəbravol ordusunda böylə zənn edirlər ki, Zaqafqaziya hökumətləri məsələsini həyat özü süngü ilə deyil, lüzumiyyət qüvvəsi ilə həll edəcəkdir. Petrovskdə onlar yerli əhalinin nümayəndələri ilə görüşüb müsəhibədə bulunmuşlardır. Əhali ilə dəbravolların əlaqəsi yaxşıdır.

Dağıstan ziyalıları, əsiflərə və qeyriləri dəbravollarla sühl tərəfdərdirlər. Onlar dəbravollarla “yeni Rusiyanın müsəlləh [silahlı] qüvvəsi” kimi baxırlar. Əhali general Erdelini Teymurxanşurda böyük təntənə ilə pişvaz etmişlərdir. General [Mikayıl Maqomedoviç] Xəlilovun müaviniliyinə polkovnik Danilov təyin edilmişdir. Vəkəllər Erdeli ilə görüşmək üçün Pyatıqorsk şəhərinə getmişlərdi. Petrovskdən Qrozniyə qədər dəmiryol xətti və ətraf dağıdılıb xarəabzar halına salınmışdır. Kөрpüləri xarəb edilib, qatarlar yığılıb dağıdılmışlardır. Buna görə də dəmiryol hərəkəti bir qədər təxirə uğramışdır. Pyatıqorskda general Erdeli vəkəllərə general Popov deyəən sözləri təkrar söyləmiş və təsdiq etmişdir. Leontyeviç ailə işlərindən ötrü Bakıya övdət edib, qeyri iki nəfər vəkəllər isə də Denikinlə görüşmək üçün Yekaterinod şəhərinə getmişlərdir.

Təyin
Bakı qubernatorunun dəftərxana müdiri Süleyman bəy Musabəyov Daxiliyyə nazirinin bəniğüzərligi [Sərəncamı] ilə Mərkəzi Əxzi-əsgər [Harbi çağırış] idarəsi müdiriliyinə təyin edilmişdir. Mumaileyh [adı çəkilən şəxs] bu gündən etibarən kəndi vəzifəsini ifadə sürü etmişdir [başlamışdır].

Qazax anbarlarının təhvil verilməsi
Ticarət, Sənaye və Ərzaq naziri Gəncədəki vəkiliinə təklif etmişdir ki, Harbiyyə Nazərəti ilə etilafə [razılığa] girib, münəniət [manea] olmadığı halda Qazaxdakı ərzaq anbarlarını Ümuri-Xeyriyyə və Nəfiə Nazərəti bəniğüzərliginə [Sosial Təminat Nazirliyi səərəncamına] təhvil versin.

Zakaspıda
Bu vaxtdək qəzetələrdə verilən məlumata görə, Petrovskdən Tazəşəhərə vaporlarla dəbravolları gəndərilirmiş. Halbuki məlumatı-mövşuqayə [mötəbər məlumata] görə, heç bir dənə də olsa vapor gəndəriləmməmişdir. Zira dəbravolların adamı yoxdur. İngilislərin balaca bir dəstələri Tazəşəhəri 8 verstliyəndə dururlar. Bolşeviklər Qəhqədən iləri yürüməyirlər. Zira Məşəhd tərəfdən ingilislərin çevirmələrindən qorxurlar. Tazəşəhərdən qaçan dəbravol saldatları vapor fəhlələrinə 1500 rubla Bakı parəsi verirlər. Aşqabadda qara çörəyin girvənkəsi 8 rublayadır. Əhval olduqca ciddiir.

Qarabağ heyətinin övdəti
Neçə gün bundan əqdəm [qabaq] Qarabağa getmiş olan Parلمان heyəti Bakıya övdət etmişdir [qayıtmışdır]. Heyət bu günlərdə Məclisi-Məbusan iclasında Qarabağ hadisəsi haqqında müfəssəl məlumat və bəyanat verəcəkdir.

Qradonaçəlnik dəftərxanası
Bakı qradonaçəlnikinin dəftərxanası Birjevoy və Krasnovodski küçələrin küncündə Bünyadovun 20-10 nömrəli evində olub hər gün səhər saat 9-dan 2-yə kimi açıqdır. Qradonaçəlnik şikayəti olanları hər gün 9-dan 11-ə kimi öz odasında qəbul edir.

Müfəttirlər
Sayad Xızı dairəsinin Tıxlı kəndi camaatı Bakı qubernatoruna ərizə verərək məlum etmişlər ki, məzkur [deyilən] kənd əhli Hilal və Əyyub Əsgər oğlanları hökumətin əleyhinə bir çox müfəttinə [fitnəkar] sözlər söyləyib, açıqdən-açığa “ruslar yaxşıdır, onlar gəlsin” deyirlər. Bundan əlavə, onlar cavanların əsgərliyə gəlmələrinə mane olurlar. Buna binaən [buna görə], camaat böylə müzdir [zarərli] şəxslərin tezliklə kənddən sürgün edilmələrini rica edir.

Tutulmuş əşya haqqında
Daxiliyyə naziri Bakı qubernatoruna müraciətən neçə ay bundan əqdəm [qabaq] Əmiraslanov evində Voskresenskidan tutulmuş olan əşyanın siyahısının tezliklə təqdim edilməsini rica etmişdir.

Həç komissiyasının buraxılması
Daxiliyyə naziri Bakı qubernatoruna müraciətən dəftərxanası bəndində [nəzdində] olan mənzillər, evlər həç [müsadirə] edən komissiya buraxılıb, işlərinin Bakı qradonaçəlnikinə təhvil verilməsini rica etmişdir.

AZƏRBAYCANDA

Astara bolşeviklərinin məğlubiyyəti
Ramazanül-mübarək ayının 8-dən bəri bura bolşevikləri ilə “Çər Hüseyn” dəstəsinin miyanında [arasında] qanlı müharibələr getməkdədir. İşbu müharibənin nərədən və nədən nəşət etdiyinin [əmələ gəldiyinin] təfsilatı böylədir:

Keçən il Mart hadisətindən bəri bolşeviklərlə həman bu müsəlman quldur dəstəsinin müsədimə [toqquşma] və mübarizəsi bilafəsilə vüqu bulmaqda [fəsiləsiz baş verməkdə] idi. Bolşeviklər işbu quldur dəstəsinin əleyhinə havadan, qaradan [qurudan], dənizdən atəşlər yağdırırlarsa da, bunların süknəsi [məskəni] dağlıq və ormanlıq olduğundan müzəffəriyyət bulamayırdılar. Quldurlar dəstəsinə dəstərs olmayan [əli çatmayan] işbu rus-erməni quldurları adavətan [düşmənciliklə] müsəlman əhalisinin əmvalını [mallarını] qarət, özlərini qətlə yetirib ırz və namuslarına təcavüz edirlərdi. Hətta İran şosə yoluna təcavüzlər edib bir neçə nəfəri də qətlə yetirdilər. Xülasə, işbu müsədimə dörd ay bundan irəliyə qədər davam edirdi.

Nəhayət, İran hökumətinin savəbdidi [məsləhəti, vəsiqəçiliyi] ilə heç bir təzminatı-hərbiyyə mətəlibatı [müharibə təzminatı tələbləri] ortaya atılmadan bir sühl, nəhayət, bunların arasında əqd edildi [bağlandı]. Şu sühl bu anə qədər davam edirdi. Nəhayət, bir neçə gün bundan irəli rus-erməni quldurlarının hakimiyyət-inə möhkəm etiqad bəsləyən, daha doğrusu, onların tovarışiliyinə iğfal olan [yoldaşlığına aldanan] bəzi müsəlman bolşevikləri kəndi tovarışlərinə xidmət etmək məqsədilə bir neçə nəfər erməni götürüb hiylə və təzvir [kələk] ilə Hüseynin iki oğlunu və qardaşı oğlunu qətlə yetirirlər. Oğlanlarını məqtul [qətl edilmiş] görən Hüseyn qayət hiddətlənərək yoldan qəlib keçəni vurub öldürürmüş.

İştə Hüseynin oğlanlarının məqtul olması tək bir Hüseyn və dəstəsinə mütəəssir olmayıb [təsir etməyib], ümum “Kəliş Kalavan” tüfəngilərini bolşeviklərə qarşı hücumə qalxışdırdı. Bunların ilk hücumuna təbəvər olammayan [müqəvimə göstərə bilməyən] bolşeviklər vəjğun [məhv edilmiş] bir surətdə həzimətə [məğlubiyyətə] üz qoydular. Əhali hücumuna davam etməyən işbu məşqarəci firqəyə həman gün Lənkərandə bir iddə [dəstə] qoşun köməyə gəldi. Bunlar varid olan [çatan] kimi top atəşi açaraq İran tərəfinə zərərsiz olaraq bir neçə güllə boşaldırdı. Bədəhu [sonra] vaxt təyin edərək İran hökuməti və kazak sərkərdəsi ilə qonuşmaqdan ötrü burada bir iclas bərpa edildir. Nəticədə bunlara İran şəhərlərin bir zəfər toxunmamaq qövlinü [sözünü] alaraq, səbəhi Hüseyn üzərinə hücumə başladılar. Hüseyn isə bunları dağlara tərəf çəkərək oradan bunları güllə atəşi zərbəsi ilə sıxışdırıb tə Astara, hətta Astardan da bir ağac geriyyə oturtdu. Arxalarından da Xəlil bəy dəstəsi Şərq qərbiyə tərəfindən hücum edib yenidən böyük tələfatə düşər etdilər. Əlan [ind]i rus Astarasında və kəndlərinə bir nəfər şəxs qalmamışdır, bütün İran tərəfinə qaçmışlar. İşbu zəvəllərin malları Hüseyn tərəfindən qarət, əvləri isə yandırılmışdır. Hüseyn dəstəsi və İran əhalisi Azərbaycan Astarasının rus-müsəlman əvlərinin qapı-pəncərəsinə qədər qarət və yağma etdilər.

Ruslar Lənkərandə, müsəlmanlar isə İran tərəfinin küçələrində səfil-sərgərdən dolayırlar. Qaçqınların halı pək fənədir. İştə, tək bir Astara müsəlmanlarının halı fəna deyildir. Bilmək istərsənizsə, vəhşilərin qüvvəyi-qəddəranəsi ilə cavan cəmhuriyyət və istiqaliyyətinəndən cüdə [ayrı] düşən Lənkəran qitəsinin [bölgəsinin] halı fənədən də fənədir. İki göz istəyir ki, bunların halına ağlasın. Hənuz vəhşilərin qara qüvvəsi altında inləmək-də ikan yenidən üzərləndə qara buludlar gəzərkə, həyat və məişətin zəhərlənmək xəbərini verir. *(Quldurların Lənkəranə hücum etmək tədəbirində bulunduqlarına işarədir.)*

Əlif. Məhəmməddi

ERMƏNİSTANDA

Erməni Kadet firqəsinin teleqrafı
Erməni Kadet (Xəq firqəsi) komitəsi İrəvandan Tiflis qəzetələri idarəsinə zeylədki [aşağıdakı] məzmununda teleqraflar gəndərmışdir:

Bu son zamanlar Ermənistanda keçirilən hökumət və Parلمان böhranı həll edildi.
Daşnakstyun ilə Erməni Xəq firqəsinin birliyi pozuldu. Daşnaklar hökumətdə olan nümayəndələri ilə hökumətdə qanunsuzluqlar etdilər. O da budur: Poqos Nubar paşa heyətinin iştirakı olmadan müttəhid [birləşmiş] Ermənistan elanı, Türkiyə Ermənistanındakı ermənilərin arzularını bəyan etmək üçün on iki nəfər daşnakların Parlamənda qanunsuz aylaşmaları. Bütün intixabat [seçki] işlərini yalnız daşnaklar əllərinə almışlardır və böyləliklə ancaq özlərinə görə təbliğat yapırlar. Bu işlərdən Ermənistan üçün nə dərəcə xətrə [təhlükə] əmələ gələcəyini Erməni Xəq firqəsi düşünərək var qüvvəsi ilə çalıdşı ki, bu xətrəni dəf eyləsən və qanunsuzluğun qarşısını alsın. İntixabat çöl işləri qurtardıqdan sonra icra edilsin. Bu xüsusda hər nə qədər ciddiyyət göstərilmişsə də, faydası olmamışdır. Daşnaklar öz vəziyyətlərində baqi qalmışlardır. Xəq firqəsi öz məsuliyyətini buraxıb intixablarda iştirakdan imtina etməklə bərabər, boykot elan eyləmişdir. Xəq firqəsi tamamilə Ermənistan Parلمانından çıxmışdır. Nazirlərdən isə Artunyans, [Xristofər Avvakumoviç]

Vermişev, Enfiacyan, Məlik-Qaragözyan və onların müəvinləri hökumətdən getmişlərdir. Daşnakların bu hərəkəti xüsusən Türkiyə erməniləri arasında böyük həyəcana səbəb olmuşdur.

GÜRCÜSTANDA

Fəhlə Konfransının təbriki
Bütün Gürcüstan fəhlə və xidmətçiləri şuralarının birinci konfransı sədri Çeqelidən Gürcüstan hökumətinə böylə bir teleqraf gəlmışdir:

Gürcüstan fəhlə və xidmətçiləri şuralarının birinci iclası müstəqil Gürcüstanın demokratik hökumətinə təbrik edib hər bir iqdəmatını [təşəbbüsünü] təqdirlə, bütün düşmənləri ilə əvvəlki kimi ciddi mübarizədə bulunmağı arzu edir. Konfrans öz tərəfindən hər bir müavinət vəd edir.

İDARƏYƏ MƏKTUB

Möhtərəm müdir əfəndi!
Acizənə rica edirik, bizim şu neçə kəlmə sözüümüzü qəzetənizdə dərc edəsiniz.

Mart hadisətindən bəri qapalı qalan Ramana Müstəhliklər Camiyyəti camaat dükanının hal-hazırda kifayət qədər parəsı olmadığına binaən [gərə] və üzvlərinin əksərinin rayinə görə, məzkur [deyilən] cəmiyyət üzvlərinin pulları geri qaytarılacaqdır. Həmiyə məlum olduğu üzrə Mart hadisətindən sonra camaat dükanı iki dəfə bədafkarklar [canilər] tərəfindən qarət və külli miqdarda mali oğurlandığına görə, üzvlərə ancaq cəmiyyətə tapşırıldıqları qədər pul vüsul olacaq [çatacaq].

Həmi möhtərəm üzvlərdən rica olunur, həmin iyun ayının 25-dən etibarən öz pay pullarını almaqdan ötrü keçmiş camaat dükanı xəzinədarı Kərbəlayi Xeybərin Ramanada ikinci poçt ucəstokunun qabağındakı dükanı-nə müraciət etsinlər.

İdara üzvləri

Berlin Darülfünunu doktoru
S. İ. Kopelionuç
Daxiliyyə və əsəbiyyə naxoşluqlarını qəbul edən səhər saat 10-dan 1-ədək, axşam saat 5-dən 7-yədək. Adres: Vorontsovski küçə nömrə 17, 2-ci mərtəbə. Telefon nömrə 50-28. Və 93.

8765

Paytaxtda möhtəşəm Novruz şənliyi

Xalqımızın ən öziz və sevimli bayramı olan Novruz ölkəmizin bütün güşələrində olduğu kimi, paytaxt Bakıda da xüsusi coşqu və böyük məhəbbətlə qeyd edilir.

Bakıda metronun "Gənclik" stansiyasının yaxınlığında yerləşən və ötən il istifadə edilən yeni istirahət parkında Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin humanitar şöbəsi və "Regional İnkişaf" İctimai Birliyi ilə birgə Bakı sakinləri, şəhərimizin çoxsaylı qonaqları, həmçinin uşaqların balaca sakinləri, internat məktəblərinin şagirdləri üçün "Ruhumuza bahar gəlir"

adlı möhtəşəm Novruz şənliyi təşkil edilib. Yüksək bayram əhvali-ruhiyyəsində təşkil edilən və xüsusi zövqlə bəzədilmiş parkda xalq təbiiq şəraitində nümənlərinin təbliğ edildiyi çadırlar quraşdırılıb. Tədbirdə əllərində dövlət bayraqları olan milli geyimli athların, dövlətin, pənilərin müşayiəti ilə Kosa, Keçəl, Bahar qız, nağaraçılar, jonqlyorlar, pəhləvanlar və çalğıçılar iştirak ediblər.

Tədbir zamanı mərkəzdə quraşdırılan səhnədə tanınmış incəsənət nümayəndələri ilə yanaşı, rəqs kollektivləri çıxış edib, kəndirbazlar öz məharətlərini göstərər, id-

man meydançasında zorxana, güləş, kəndirbazlıq, gimnastika üzrə nümunəvi çıxışlar olub.

Eyni zamanda çadırlarda müxtəlif sahələr üzrə ustad dərsləri keçirilib, iştirakçılara paxlava, çay təqdim olunub. Novruzun əsas personajları olan Kosa, Keçəl və Bahar qız tədbirə toplaşanları şənləndirər, bayram tonqalının ətrafında sakinlərlə birgə rəqs ediblər.

Gün ərzində davam edən bayram tədbiri iştirakçıların yüksək sevincinə səbəb olub və bayram əhvali-ruhiyyəsi yaradıb.

"Azərbaycan"

Novruz dünyada...

Yazın gəlişi ilə əlaqələndirilən Novruz müxtəlif ölkələrdə fərqli adət və mərasimlərlə qeyd olunsada, onun əsas mahiyyəti hər yerdə eynidir: həyatın yenidən başlanğıcı, ümid və bərəkət.

Novruz ərəfəsində qeyd olunan dörd - su, od, yel və torpaq çərşənbələri təbiətin mərhələli oyanışını simvolye edir. İnsanlar bu günlərdə tonqallar qalayır, arzular tutur və köhnə ilin çətinliklərini geridə qoyduqlarına inanırlar. Bayram günlərində uşaqların papaq atması, gənclərin müxtəlif fallara çıxması və ailələrin bir araya gələrək birlikdə vaxt keçirməsi bu ənənənin sosial bağları gücləndirən tərəfini ön plana çıxarır.

Bahar bayramına hazırlıq həftələr öncədən başlayır. Ev-şik təmizləyin, həyətlər abadlaşdırılır, süfrələr üçün müxtəlif şirniyyatlar hazırlanır. Azərbaycanda bayram süfrəsinin əsas bəzəyi olan səməni isə həyatın, dirliyin və bolluğun rəmzi kimi xüsusi yer tutur. Paxlava, şəkərbura, qoğal və digər milli təamlar bu günlərin əvəzolunmaz nemətləridir. İnanclarla görə isə hər şirniyyat bir səma cisminə bənzəyir. Məsələn, qoğal günəşi, şəkərbura ayı, paxlava ulduzları tərənnüm edir. Təbii ki, bunlarla yanaşı, müxtəlif bölgələrdə bayramda digər şirniyyatlar da bəşirlir. Hər bayramın, xüsusi günlərin atributları olduğu kimi, Novruz deyində də şirniyyatlarla birlikdə ağıla gələn Kosa və Keçəldir. Keçəl qışın, Kosa isə yazın müjdəçisidir. Bu günlərdə bayramla əlaqəli keçirilən bütün tədbirlərdə Kosa və Keçəl personajlarına rast gəlmək mümkündür. Bundan başqa, bayram şənliklərində Bahar qız da xüsusi rola malikdir. Bahar qız geyimi, üzündəki təbəssüm ilə yazın gəlişindən, təbiətin, ağacların çiçəklənməsindən xəbər verir.

Hər bir xalq Novruz bayramına öz mədəni xüsusiyyətlərini də qataraq onu daha da rəngarəng edir. Türkmənstanda bu bayram dövlət səviyyəsində qeyd edilir. Bayram iki gün, yəni martın 21-i və 22-sində keçirilir. Türkmənlər həm də mart ayını Novruz adlandırırlar. Bayramdan əvvəl

evlər və həyətlər səliqəyə salınır, süfrələr üçün müxtəlif milli yeməklər hazırlanır. Türkmənlər inanırlar ki, bayram günü süfrə nə qədər zəngin olarsa, il də bir o qədər bərəkətli keçər. İnsanlar bir-birinə qonaq gədir, şirniyyat və quru meyvələr paylaşırlar. Bayramın simvolik obrazları olan Novruz baba və Baharqül xalq arasında xüsusi sevgi ilə qarşılanırlar. Gün ərzində şəhərlərdə kütləvi tədbirlər keçirilir, axşam isə konsert proqramları təşkil olunur.

Qırğızstanda da bahar bayramı böyük sevinc və coşqu ilə qeyd edilir. Bu ölkədə mart ayı ümumilikdə bayram ayı kimi qəbul olunur. Əvvəllər bu ölkədə bayram günlərində doğulan uşaqlara Novruzla bağlı adlar verilməsi ənənəsi mövcud olub. Qırğızların bayram süfrəsində xüsusi yer tutan yeməklərdən biri səməni, yağ və şəkərdən hazırlanan şirin təamdır. İnsanlar bayram günündə yeni geyimlər geyinir, evlərini səliqəyə salır və küsülülər barışırlar. Qırğızlar üçün Novruz həm də idman oyunları ilə zəngin bir bayramdır. At üstündə keçirilən yarışlar, cıdır oyunları və digər milli yarışlar bayramın ayrılmaz hissəsidir.

Türkiyədə Novruz fərqli bölgələrdə müxtəlif formalarda qeyd olunur. Bəzi yerlərdə bu bayram yazın ilk günü kimi qəbul edilir və təbiətin oyanışı ilə əlaqə

ləndirilir. İnsanlar açıq havaya çıxır, zəintilər təşkil edir və bir-birini təbrik edirlər. Bəzi bölgələrdə su ilə bağlı rituallar həyata keçirilir, insanlar təmizlənmə və yenilənmə niyyəti ilə su mənbələrinə üz tuturlar. Digər yerlərdə isə ağacların qorunması məqsədilə onlara parçalar bağlanılır. Mart ayının ilk günlərinin ilin necə keçəcəyinə təsir etdiyinə inanılır və bu günlərə xüsusi diqqət yetirilir.

Qazaxıstanda Novruz "Naurız" adı ilə tanınır və yazın doğulması mənasını verir. Bu ölkədə bayramın əsas simvolu yeddi komponentdən ibarət xüsusi yeməkdir. Bu yemək həyatın müxtəlif elementlərini - sağlamlıq, bolluq və uğuru təmsil edir. Qazaxlar bayram günündə yeni paltarlar geyinir, qonaq gədir və bir-birinə xoş arzularını bildirirlər. Ənənəyə görə, hər kəs yeddi evə qonaq gətməli və öz evində də

qonaq qəbul etməlidir. Axşam saatlarında isə xalq sənətciləri arasında deyişmələr keçirilir və bu, bayramın ən maraqlı anlarından biri sayılır.

Özbəkistanda Novruz daha çox kulinariya ənənələri ilə seçilir. Bayram süfrəsində müxtəlif yeməklər hazırlanır, lakin onların arasında xüsusi yer tutan toam uzun müddət bəşirlən şirin yeməkdir. Bu yeməyin hazırlanması kollektiv şəkildə həyata keçirilir və qadınlar bu proses zamanı mahnılar oxuyur, şənlik yaradırlar. Bayram günlərində həmçinin milli oyunlar təşkil olunur. Atların iştirak etdiyi yarışlar və müxtəlif güc sınaqları bu bayramın əyləncəli tərəfini daha da zənginləşdirir.

İranda Novruz hazırlıqları bayramdan həftələr əvvəl başlayır. İnsanlar evlərini təmizləyir, bu ənənə "xane-təkani" adlanır və köhnədən, pis enerjiden arınmanı ifadə edir. Novruz gecəsi ailələr bir araya toplaşır, birlikdə süfrə açır və yeni ilin ilk anlarını qeyd edirlər. Bayram günlərində insanlar qohum-əqrəbani zi-

yarət edir, uşaqlara hədiyyələr və bayram payları verilir. İranda Novruz şənliklərinin ən maraqlı mərhələlərindən biri "Çaharşənbə Suri"dir. Bu mərasimdə insanlar tonqal üzərindən tullanaaraq "ağ-rım-acım odda qalsın" deyə niyyət edirlər. Bu, təmizlənmə və yenilənmə rəmzi kimi qəbul olunur. Novruzdan sonrakı 13-cü gün isə "Sizdəh Bədən" qeyd edilir. Həmin gün insanlar təbiət qoynuna çıxır, piknik edir və səməniyi axar suya buraxaraq köhnə ilin uğursuzluqlarından qurtulmağa çalışırlar.

Tacikistanda bahar şənliyi bir neçə gün davam edir. Bayramın əsas xüsusiyyətlərindən biri uşaqların evlərə gedərək pay toplamasıdır. Onlar yaz çiçəkləri ilə ev sahiblərini təbrik edir və qarşılığında şirniyyat, yumurta və ya pul alırlar. Bu həm uşaqların sevincini artırır, həm də insanlar arasında paylaşma ənənəsini gücləndirir.

Novruz müxtəlif xalqlar arasında fərqli formalarda qeyd olunsada, onun əsas ideyası dəyişməz qalır. Bu bayram insanlara yenidən başlamaq, keçmişin ağırlıqlarını geridə qoymaq və gələcəyə ümidlə baxmaq imkanı verir. Hər bir xalq Novruz-uz öz adət-ənənələri ilə zənginləşdirərək onu daha da rəngarəng edir və bu, ümumbəşəri dəyəri qoruyub saxlayır. Novruzun yaşadılması isə yalnız keçmişə hörmət deyil, həm də gələcək nəsillərə ötürüləcək mənəvi mirasın qorunması deməkdir.

Ülkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"

OXUCULARIN VƏ MƏTBUAT YAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

**“AZƏRBAYCAN” qəzetinə
abunə yazılışı davam edir!**

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuat yayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

“Azərpoçt” MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
“Azərmətbuat yayımı” ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
“Qaya” firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
“Region Press” MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
“Səma-M” MMC	(012) 594-09-59
“Ziya” LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
“Pressinform” MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
“City press” MMC	(055) 819-09-26

1 illik -156 (yüz əlli altı) **manat**
6 aylıq - 78 (yetmiş səkkiz) **manat**
3 aylıq - 39 (otuz doqquz) **manat**
1 aylıq - 13 (on üç) **manat**

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti ASCO-nun struktur idarələrinə tələb olunan müxtəlif təyinatlı ələklərin satın alınması məqsədilə açıq tender elan edir

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az sahifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumatı əldə edə bilərlər. Müraciət üçün son müddət 13 aprel 2026-cı il saat 14:00-dəkdir.

Sənədlər Azərbaycan dilində 2 nüsxədə (əsli və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

Ünvan: Bakı şəhəri, Mikayıl Uzeynov küçəsi, 2
Əlaqə telefonu: (012) 404-37-00, daxili: 1263

Tender komissiyası

Bilmək istəyirəm

Martın 4-də işə gəlməyə mənə bildirildi ki, həmin tarixdən işdən azad olunmuşam. Səbəb kimi isə birillik əmək müqaviləmin müddətinin bitdiyini dedilər. Bu barədə mənə əvvəlcədən heç bir məlumat verilməmişdi. Bu hal qanunauyğun deyil. Əgər qanunsuzdursa, mən hüquqlarımı qorumaq üçün nə edə bilərəm?

Davud HƏSƏNLİ,
Sahil qəsəbəsi

Sualınıza cavab olaraq bildiririk ki, Azərbaycan Respublikası Əmək Məcəlləsinin müvafiq maddələrinə əsasən, təsvir etdiyiniz vəziyyətdə ciddi prosedur pozuntuları görünür. Belə ki, müddətli əmək müqaviləsinə xitam verilməsi ilə bağlı qanunvericilik müəyyən hallar nəzərdə tutmuşdur və bunlar işəgötürən tərəfindən mütləq olaraq yerinə yetirilməlidir. Əmək qanunvericiliyinə əsasən, işəgötürən işçi arasında fərdi qaydada Əmək Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş formada bağlanan, əmək münasibətlərinin əsas şərtlərini, tərəflərin hüquq və vəzifələrini əks etdirən yazılı müqavilə əmək müqaviləsi adlanır.

Əmək müqaviləsi müddətli və müddətsiz olmaqla iki növə olur. Müddətli əmək müqaviləsi tərəflərin (işəgötürən və işçi) hüquq bərabərliyi prinsipinə əməl edilməklə onların qarşılıqlı razılığı ilə müəyyən müddətə bağlanır və qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hallarda təbiiq edilir. Nəzərə alınmalıdır ki, müddətli əmək müqaviləsi fasiləsiz olaraq 5 ildən artıq müddətə davam edərsə, müddətsiz əmək müqaviləsi hesab edilir.

Müddətli əmək müqaviləsinə xitam verilməsi ilə bağlı nəzərə alınmalı olan hallara gəlincə, Əmək Məcəlləsinin 73-cü maddəsinə görə, müddətli əmək müqaviləsinə müddəti bitdikdə xitam verilməlidir. Amma əmək müqaviləsinin müddətinin bitməsinə azı 1 həftə qalmış tərəflərdən biri digər tərəfi müqaviləyə xitam verilməsi barədə yazılı formada (kəğız daşıyıcıda və ya elektron informasiya sistemi vasitəsilə) xəbərdar etməlidir.

Sualları cavablandırdı:

Fərhad NƏCƏFOV,

Azərbaycan Respublikası Vəkillər Kollegiyasının üzvü

Hava yağıntılı olacaq, dağlıq ərazilərdə qar yağacaq

Azərbaycanda martın 20-nə gözlənilən hava şəraiti açıqlanıb.

Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, bu gün Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin dəyişkən buludlu olacağı, aralıq tutulacağı, gündüz bəzi yerlərdə yağış yağacağı proqnozlaşdırılır. Gecə və səhər bəzi yer-

lərdə duman olacaq. Mülayim cənub-şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 6-8, gündüz 10-14 dərəcə isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 761 millimetr civə sütunundan 753 millimetr civə sütununa enəcək. Nisbi rütubət 75-85 faiz təşkil edəcək.

Azərbaycanın qərb rayonlarından başlayaraq bəzi yerlərdə aralıq yağıntılı olacağı,

dağlıq ərazilərdə qar yağacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə intensivləşəcək, şimşək çaxacağı, dağlıq ərazilərdə dolu düşəcəyi ehtimalı var. Bəzi yerlərdə aralıq duman müşahidə ediləcək. Qərb küləyi bəzi yerlərdə aralıq güclənəcək. Havanın temperaturu gecə 6-10, gündüz 11-15, dağlarda gecə 0-5, gündüz 5-10 dərəcə isti olacaq.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

"AzerGold" QSC-nin rəhbərliyi və kollektivi cəmiyyətin əməkdaşı Marif Nəziyevə qarşı **ELÇİN NAĞİYEVİN** vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

**Bəxtiyar
SADIQOV**

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman və
Baş redaktor müavini	- 538-86-86, 538-35-55	informasiya şöbəsi - 539-63-82, 432-37-68
Məsul katib	- 539-43-23,	Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 434-55-58
Məsul katib müavini	- 539-44-91,	İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompyuter mərkəzi - 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32	Mühasibatlıq - 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti 23L
"Azərbaycan
Nəşriyyatı" MMC
4-cü mərtəbə

azreklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

“Azərbaycan” qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnmə, “Azərbaycan Nəşriyyatı” MMC-nin mətbəəsində çap edilməlidir

Qəzetə dərəcə üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 3378
Sifariş 374

Qiyəməti 60 qəpik